

Základní škola Jindřichův Hradec II, Janderova 160

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ Škola základ života

Platnost od 1. září 2022
Verze ŠVP 2022/2023
Č.j. 183/2022

Obsah

1	Identifikační údaje	2
2	Charakteristika školy	3
3	Charakteristika ŠVP	11
4	Učební plán	26
5	Učební osnovy	28
5.1	Povinné předměty	28
5.1.1	Jazyk a jazyková komunikace	28
5.1.1.1	Český jazyk a literatura	28
5.1.1.2	Anglický jazyk (první cizí jazyk)	55
5.1.1.3	Německý jazyk (další cizí jazyk)	71
5.1.2	Matematika	78
5.1.3	Informatika	102
5.1.4	Člověk a jeho svět	118
5.1.4.1	Prvouka	118
5.1.4.2	Přírodověda	127
5.1.4.3	Vlastivěda	135
5.1.5	Člověk a příroda	141
5.1.5.1	Fyzika	141
5.1.5.2	Chemie	151
5.1.5.3	Přírodopis	157
5.1.5.4	Zeměpis	168
5.1.6	Člověk a společnost	179
5.1.6.1	Dějepis	179
5.1.6.2	Občanská výchova	185
5.1.6.3	Etická výchova	199
5.1.7	Umění a kultura	205
5.1.7.1	Hudební výchova	205
5.1.7.2	Výtvarná výchova	221
5.1.8	Člověk a zdraví	233
5.1.8.1	Výchova ke zdraví	233
5.1.8.2	Tělesná výchova	238
5.1.9	Člověk a svět práce	258
5.1.9.1	Pracovní činnosti	258
5.1.9.2	Svět práce	268
5.2	Volitelné předměty	269
5.2.1	Hudební dílna	269
5.2.2	Výtvarná dílna	275
5.2.3	Kompetenční blok	282
5.3	Nepovinné předměty	288
5.3.1	Sborový zpěv	288
5.3.2	Ateliér výtvarné výchovy	289
5.3.3	Náboženství římskokatolické	290
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	293

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název

Škola základ života

Údaje o škole

Název školy Základní škola Jindřichův Hradec II, Janderova 160
Adresa školy Janderova 160/II 377 01 Jindřichův Hradec
REDIZO 600 060 454
IČO 70 87 87 06
Jméno ředitele Mgr. Jan Javorský
Kontakt e-mail:javorsky@zsjh.cz; tel.: 384 361 910; web: www.2zsjh.cz

Zřizovatel

Název Město Jindřichův Hradec
Adresa Klášterská 135/II, 377 22 Jindřichův Hradec
Kontakt e-mail:podatelna@jh.cz;tel: 384 351 111; ID datové schránky: dc7b3kp

Autorský tým / vedoucí vzdělávacích oborů

Koordinátor ŠVP	Mgr. Vodáčková Jitka	
Vzdělávací obor	1. a 2. období (1. stupeň)	3. období (2. stupeň)
Český jazyk	Mgr. Vodáčková Jitka	Mgr. Landkammerová Monika
Anglický jazyk	Mgr. Moravcová Tereza	Mgr. Moravcová Tereza
Německý jazyk	X	Mgr. Johnová Jana
Matematika	Mgr. Melounková Marie	Mgr. Kaňková Marie
Informatika	Mgr. Wirknerová Jitka	Mgr. Wirknerová Jitka
Prvouka	Mgr. Žďánská Věra	X
Přírodověda	Mgr. Melounková Marie	X
Vlastivěda	Mgr. Svobodová Pavlína	X
Fyzika	X	Mgr. Wirknerová Jitka
Chemie	X	Mgr. Hronová Lucie
Přírodopis	X	Mgr. Hronová Lucie
Zeměpis	X	Mgr. Vodáček Jiří
Dějepis	X	Mgr. Karfíková-Martínková Kamila
Občanská výchova	X	Mgr. Kún Pavel
Etická výchova	X	PhDr. Rozum František
Hudební výchova	Mgr. Bartoš Vladimír	Mgr. Bartoš Vladimír
Hudební dílna	Mgr. Bartoš Vladimír	X
Sbor	Mgr. Bartoš Vladimír	X
Výtvarná výchova	Mgr. Vodáčková Jitka	Mgr. Vodáčková Jitka
Výtvarná dílna	Mgr. Šulcová Petra	X
Ateliér výtvarné činnosti	Mgr. Šulcová Petra	X
Kompetenční blok	Mgr. Vodáčková Jitka	X
Výchova ke zdraví	X	Mgr. Kaňková Marie
Tělesná výchova	Mgr. Kaňková Jana	Mgr. Kaňková Marie
Pracovní činnosti	Mgr. Prokešová Lenka	Mgr. Vodáček Jiří
Svět práce	X	Mgr. Vodáček Jiří
Náboženství římskokatolické	Mgr. Šimková Lucie	Mgr. Šimková Lucie
Speciální vzdělávací potřeby	Mgr. Haneflová Kristýna	Mgr. Haneflová Kristýna

Číslo jednací	183/2022	Razítko školy
Platnost dokumentu	od 1. září 2022	
Podpis ředitele		

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

- základní škola zřízena usnesením městského zastupitelstva č. 193/2000 ze dne 22.11.2000 s účinností od 1.1.2001 jako příspěvková organizace
- úplná základní škola
- denní studijní forma vzdělávání
- kapacita 550 žáků
- školská zařízení
 - školní družina - IČO 70 87 87 06, IZO: 114 400 105; kapacita 160 žáků; 5 oddělení
 - školní jídelna - IČO 70 87 87 06, IZO: 150 034 997; kapacita 550 jídel
- zaměření na hudební a výtvarnou výchovu
- škola se nachází v centru města, v zóně administrativních, školních a kulturních budov
- objekt školy tvoří historická budova, budova tělocvičny a nové moderní budovy školní družiny a školní jídelny, školní dvůr a školní zahrada
- odloučené pracoviště v prostorách Základní umělecké školy Vítězslava Nováka Jindřichův Hradec
- 17 kmenových tříd, 3 učebny odborné (jazyková, počítačová, fyzika - chemie), tělocvična, školní dvůr
- pravidelně využíváme další zařízení: sportovní hala, zimní stadión, plavecký bazén, Tyršův atletický stadión
- škola úzce spolupracuje s obcí, se ZUŠ, Městskou knihovnou v JH, s DDM v JH, s Národním muzeem fotografie a moderních obrazových médií v JH, s AŠSK, s ČČK a příležitostně i dalšími subjekty
- technické a materiální vybavení školy je na dobré úrovni, neustále probíhá rekonstrukce historické budovy s její současnou modernizací, stavební řešení a vybavení ŠD a ŠJ patří k moderním

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

- počet členů pedagogického sboru odpovídá potřebám školy
- všichni pedagogičtí pracovníci jsou plně kvalifikovaní
- dle platných doporučení ŠPZ škola zaměstnává asistenty pedagoga
- ve škole pracuje speciální pedagog, výchovný poradce, preventista sociálně patologických jevů, koordinátor informačních a komunikačních technologií, koordinátor environmentální výchovy

2.3 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Zákonní zástupci se mohou zúčastnit výuky nebo školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, případně mohou využít konzultačních hodin a třídních schůzek. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím žakovských knížek, e-mailů, pozvánek, plakátů nebo školních webových stránek školy. Mohou se účastnit různých akcí, které realizují jednotlivé třídy nebo škola jako celek (tvořivé dílny, divadelní představení, literární kavárny, koncerty). Příprava některých akcí je často zajišťována ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně bývalými žáky a spolupracovníky.

Ve škole působí školská rada, která má celkem 6 členů, dále žakovský parlament (4.- 9. ročník) a v budoucnu by mělo dojít k obnovení sdružení rodičů a přátel školy.

Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem městem Jindřichův Hradec, zejména s Odborem školství, mládeže a tělovýchovy Městského úřadu Jindřichův Hradec, dále pak s Odborem sociálních věcí MěÚ Jindřichův Hradec. Pedagogické a výchovné otázky řešíme často ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP), Střediskem výchovné péče v Jindřichově Hradci či některými externími spolupracovníky a dalšími odborníky.

Mezi další subjekty, se kterými škola spolupracuje, patří: mateřské, základní i střední školy, DDM Jindřichův Hradec, ZUŠ Vítězslava Nováka, Policie ČR, Armáda ČR, Městská policie a Úřad práce

v Jindřichově Hradci i MĚK v Jindřichově Hradci. Z příležitostných partnerů pak jmenujme např. Jindřichohradecký deník, Občanské sdružení Hamerský potok, Muzeum Jindřichohradecka, Státní hrad a zámek v Jindřichově Hradci, Státní okresní archiv v Jindřichově Hradci, Dům gobelínů v Jindřichově Hradci, Dům s pečovatelskou službou Jindřichův Hradec, Plavecký bazén a Zimní stadion Jana Marka v Jindřichově Hradci, Horácké divadlo v Jihlavě, keramickou dílnou Romany Hulíkové v Děbolíně aj.

2.4 Pravidelné akce a projekty školy

Škola realizuje několik pravidelných akcí. Ty se zaměřují především na rozvoj klíčových kompetencí a podílí se na naplnění očekávaných výstupů, propojení mezipředmětových vztahů a začlenění obsahů jednotlivých průřezových témat. Další přidanou hodnotou těchto akcí je pozitivní posilování klimatu ročníků, tříd, školy a navození pozitivního vztahu mezi školou, rodiči i občany města. Některé akce probíhají napříč celou školou, v cílených skupinách, ale i v jednotlivých třídách, ročnících. V naší škole probíhají i projekty, avšak ty, na rozdíl od běžné akce, mají předem stanovené cíle, výstupy, přesné postupy a hodnocení včetně reflexe. Jednotlivé třídy, ročníky, ale i předměty či jejich skupiny mají ve svém obsahu různé typy výchovně vzdělávacích a pobytových akcí. Účastní se jich celé třídy, ročníky, kolektivy, nebo cílové skupiny, pro něž je akce připravena. Některé tyto akce jsou povinné (**P**), jiné dobrovolné (fakultativní - **F**), viz tabulka.

2.4.1 Tabulka pravidelných akcí a projektů školy

ROČNÍK										ROČNÍK									
PŘEHLED AKCÍ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	PŘEHLED AKCÍ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Den Země	F	F	F	F	F	F	F	F	F	Příběhy bezpráví									P
Dopravní hřiště	F	F	P	P						Sběrné dny	F	F	F	F	F	F	F	F	F
Dvojka v pohybu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	Spaní ve škole	F	F	F	F	F	F	F	F	F
Celoškolní, meziročníkové a oborové projekty	F	F	F	F	F	F	F	F	F	Vánoční akce (koncert/jarmark/ dílny)	F	F	F	F	F	F	F	F	F
Filmový klub						F	F	F	F	Vánoční besídky	F	F	F	F	F	F	F	F	F
Halloween					P		P			Zápis do 1. ročník								P	
Literární kavárna						F	F	F	F	Zlatý Ámos aneb škola naruby	F	F	F	F	F	F	F	F	F
Knihobraní	F	F	F	F	F	F	F	F	F										
Mikulášská nadílka	P	P	P	P					P										
Noc/Den s Andersenem	F	F	F	F	F	F													
Plavecký výcvikový kurz			P	P															
Poslední zvonění									F										
Předmětové exkurze	F	F	F	F	F	F	F	F	F										
Předmětové olympiády/soutěže						F	F	F	F										

NÁZEV AKCE/PROJEKTU	CO ROZVÍJÍ	VZOB	KK	PT	MPV	OBDOBÍ	POZNÁMKY
Adaptační kurz pro 6. ročník	Přátelské vztahy mezi spolužáky, empatii (posilování pozitivního klimatu třídy)	Jazyk a jazyková komunikace	KU, KK, KŘP, KSP, KO, KP	OSV		září	VP MP TU
Den Země	Ekologické jednání a myšlení	Člověk a jeho svět Člověk a příroda	KU, KK, KŘP, KSP, KO, KD	EVVO VKMG OSV	PRV, PŘV, PŘÍ, CH, F, Z	duben	koordinátor EVVO
Dopravní hřiště	Bezpečné chování a jednání v silničním provozu	Člověk a jeho svět	KU, KK, KŘP, KSP, KO, KP, KD	OSV	PRV, PŘÍ	září – říjen duben-červen	termíny
Dvojka v pohybu	Pohybové dovednosti Přátelské vztahy mezi žáky, učiteli Empatie	Člověk a zdraví	KK, KSP	OSV	TV, VKZ	říjen, červen	Hronová, Kún, Kaňková M., Vodáček
Celoškolní, meziročníkové a oborové projekty	Předmětové dovednosti Práce s informacemi	Jazyk a jazyková k. Informační a kom. technologie Matematika a její aplikace Člověk a jeho svět Člověk a společnost Člověk a příroda Člověk a zdraví	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD	OSV MV MKV VKMG EVVO VDO	ČJ, AJ, KOB, NJ, PRV, PŘV, VL, M, I, F, CH, PŘÍ, Z, VKZ, TV, VV, PČ, HVD, OV	v průběhu roku	TU, oborová vyučující

		Umění a kultura					
Filmový klub	Jazykové dovednosti Kritické myšlení, dovednost diskuse	Jazyk a jazyková k. Člověk a společnost Člověk a příroda Člověk a zdraví	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD	OSV MV MKV VKMGS EVVO VDO	ČJ, Z, OV, D, PŘÍ, VKZ	v průběhu roku /podle výročí	Vodáček
Halloween	Jazykové dovednosti Přátelské vztahy a empatie	Jazyk a jazyková k.	KU, KK, KSP	MKV	ČJ, PRV, VL	říjen	organizuje 7. ročník
Literární kavárna	Čtenářskou gramotnost Kritické myšlení Pozitivní vztah ke čtenářství Kreativitu, porozumění	Jazyk a jazyková komunikace	KK, KSP	MV MKV OSV	ČJ	podzim	Landkammerová
Noc/Den s Andersenem	Čtenářskou gramotnost Kritické myšlení Pozitivní vztah ke čtenářství Kreativitu, porozumění	Jazyk a jazyková komunikace	KK, KSP	OSV MV	ČJ, KOB	duben	TU
Mikulášská nadílka	Přátelské vztahy mezi ročníky Povědomí o tradicích	Jazyk a jazyková komunikace Umění a kultura	KK, KŘP, KSP	OSV, MKV		prosinec	určena pro 1.- 4. třídy organizuje 9. ročník

Plavecký výcvikový kurz	Pohybové dovednosti	Člověk a zdraví	KU, KK, KŘP, KSP	OSV	TV	dle nabídky	TU
Poslední zvonění	Přátelské vztahy, empatie	Jazyk a jazyková komunikace	KK, KSP, KD	OSV		červen	organizuje 9.ročník,TU
Předmětové exkurze	Předmětové dovednosti	Jazyk a jazyková k. Informační a kom. technologie Matematika a její aplikace Člověk a jeho svět Člověk a společnost Člověk a příroda Člověk a zdraví Umění a kultura	KU, KŘP, KK,KSP, KO,KP, KD	OSV MV MKV VKMGS EVVO VDO	ČJ, AJ, KOB, NJ, PRV, PŘV,VL,M, I, F, CH, PŘÍ, Z, VKZ, TV, VV, PČ, HVD, OV	v průběhu roku	oboroví vyučující
Předmětové olympiády, soutěže, recitační soutěž 1. a 2. stupně	Předmětové dovednosti, porozumění	Jazyk a jazyková k. Matematika a její aplikace Člověk a společnost Člověk a příroda	KU, KK, KŘP, KSP, KP, KD	OSV	ČJ, M, AJ, NJ, CH, PŘÍ, D, Z	v průběhu roku, leden	DDM + nabídky 1.a 2. stupeň organizují rec. soutěž zvlášť (Vodáčková, Landkammerová)
Příběhy bezpráví	Lidské a morální jednání Lidská práva	Člověk a příroda Člověk a společnost	KU, KŘP, KK, KSP, KO,KP, KD	OSV VDO MKV VKMGS	OV, D, Z	podzim	Dušková, Vodáček, Kún
Sběrné dny	Ekologické jednání a myšlení	Člověk a jeho svět Člověk a příroda	KK, KŘP, KSP, KO, KP, KD	EVVO	PRV, PŘV, PŘÍ	v průběhu roku	koordinátor EVVO

Spaní ve škole	Přátelské vztahy, empatie, pozitivní klima ve třídě	Jazyk a jazyková k. Člověk a jeho svět Člověk a společnost Člověk a zdraví	KŘP, KK, KSP, KO, KD	OSV		v průběhu roku	TU
Knihobraní	Čtenářskou gramotnost Kritické myšlení Pozitivní vztah ke čtenářství Kreativitu, porozumění	Jazyk a jazyková komunikace Umění a kultura	KU, KK, KŘP, KSP, KO, KP, KD	OSV MV	ČJ, KOB, VV, HV	březen/ duben	Landkammerová, TU
Vánoční akce (koncert, jarmark, dílny)	Přátelské vztahy mezi dětmi, učiteli, rodiči, veřejností;	Jazyk a jazyková komunikace Umění a kultura	KU, KK, KŘP, KSP, KO, KP, KD	OSV MV, MKV VDO	ČJ, I, VV, HV, PČ	prosinec	Učitelé Hv, Vv
Vánoční besídky	Přátelské vztahy mezi dětmi, empatie	Jazyk a jazyková komunikace	KK, KSP	OSV		prosinec	organizují jednotlivé třídy TU
Zápis do 1.ročníku	Přátelské vztahy mezi žáky, empatie	Jazyk a jazyková komunikace	KK, KSP, KO, KŘP	OSV		duben	organizuje 8. ročník (dle výběru vyučujícího), TU
Zlatý Ámos aneb škola naruby	Předmětové dovednosti Pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky	Jazyk a jazyková k. Informační a kom. technologie Matematika a její aplikace Člověk a jeho svět Člověk a společnost Člověk a příroda	KU, KK, KSP, KŘP, KO, KP, KD	OSV	ČJ, AJ, KOB, NJ, PRV, PŘV, VL, M, I, F, CH, PŘÍ, Z, VKZ, TV, VV, PČ, HVD, OV	březen	TU

		Člověk a zdraví Umění a kultura					
--	--	------------------------------------	--	--	--	--	--

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

- klasická základní škola, škola má však některá specifika:
 - estetické třídy se zaměřením na hudební či výtvarnou výchovou
 - velký počet dojíždějících žáků
 - široké znalostní a dovednostní spektrum žáků

3.1.1 Priority školy

Rozvoj osobnosti žáka

Všestranný rozvoj osobnosti každého žáka založený na poskytování kvalitního všeobecného vzdělání s důrazem na:

- slušnost a vzájemný respekt, toleranci a ohleduplnost,
- rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti žáků a rozvoj jazykové vybavenosti,
- všeobecný rozhled, motivaci ke vzdělávání,
- schopnost efektivně pracovat s výpočetní a multimediální technikou,
- vybavenost žáků komunikačními a prezentačními dovednostmi,
- podporu kritického myšlení a efektivní vyhledávání a zpracování informací,
- učení umět zvládat různé životní situace,
- proaktivní přístup, kreativitu.

Příjemné a podnětné prostředí školy

Příjemné a podnětné klima školy založené na pozitivních mezilidských vztazích a vzájemné spolupráci žáků, pedagogů, rodičů, zřizovatele a dalších aktérů ve vzdělávání. Škola se bude v této prioritě zaměřovat na:

- vedení žáků k vzájemné spolupráci (pomocí efektivních metod jako je kooperativní učení, sdílení informací, zážitků a prožitků...),
- budování přátelského klima prostřednictvím rozvoje přátelských vztahů v rámci třídních kolektivů a mezilidských vztahů ve škole, realizace aktivit prevence rizikového chování,
- spolupráci s rodiči žáků – zapojování rodičů do vzdělávacích a mimoškolních aktivit,
- aktivní komunikaci a výměnu informací – jak uvnitř školy, tak i směrem k vnějšímu prostředí – webové stránky, školní časopis, prezentace činnosti žáků.

Podpora pedagogického sboru školy

Zajištění stabilního a spolupracujícího učitelského sboru, který si plně uvědomuje svoji roli nositele vzdělávání, společně usiluje o vlastní profesní rozvoj i rozvoj školy. Škola se v této prioritě bude zaměřovat na:

- kvalifikovaný, odborně způsobilý a stabilní pedagogický sbor budovaný na vzájemném respektu, otevřené komunikaci, vstřícnosti, vědomí své odpovědnosti, práv a povinností spojených s profesí učitele,
- promyšlené delegování, pozitivní motivaci a prosazování osobní zodpovědnosti,
- podporu týmové spolupráce a zdravých kolegiálních vztahů ve škole,
- rozvoj profesních dovedností pedagogických pracovníků – schopnost komunikovat, motivovat, hodnotit, diagnostikovat, spolupracovat, vzdělávat se, organizovat, řídit, udržet neformální kázeň ve výuce,
- podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy – jak v oblasti oborové didaktiky, tak také v oblasti pedagogiky, psychologie o osobnostně sociálního rozvoje,
- podporu začínajících učitelů, vzájemné sdílení zkušeností a informací.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

- otevřenost školy všem žákům, rodičům, veřejnosti – zaměřením a obsahem vzdělání, širokou nabídkou, demokratickými principy, respektováním osobnosti žáka, diferencovaným přístupem, mezosobními vztahy,
- všestranný rozvoj osobnosti,
- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi,
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu,
- posílit výuku cizích jazyků s důrazem především na jazyk anglický, preferovat tuto výuku ve všech formách vyučování; jako druhý cizí jazyk je vzhledem k regionu vyučován jazyk německý,
- vést žáky k zodpovědné a reálné volbě povolání, za tím účelem preferovat výuku v předmětech, které i okrajově s touto problematikou souvisejí,
- vést žáky k orientaci v digitálním prostředí, k bezpečnému a kritickému využívání digitálních technologií při práci, učení a ve volném čase,
- vést žáky k efektivnímu využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku a používání veškerých technologií, kterými škola disponuje
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu, ale k dodržování i tzv. nepsaných pravidel,
- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti,
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi,
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

3.2.1 Strategie k naplňování klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ	Strategie k naplňování kompetence k učení
Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.	• zadáváme témata k získání důležitých a potřebných informací • vedeme žáky k rozlišování podstatných a rozšiřujících informací • klademe otevřené otázky; učíme žáky řízené a kultivované diskusi • využíváme problémové úkoly k rozvoji tvořivosti

DÍLČÍ KOMPETENCE • čte s porozuměním • pracuje s textem • vyhledává a třídí informace • pracuje s obecně užívanými termíny • volí optimální způsob učení • plánuje si proces učení • kriticky zhodnotí výsledky učení	• vytváříme žákům podmínky k porovnávání (pokusy, laboratorní práce...) • pracujeme s chybou a učíme pracovat s chybou žáky • vedeme žáky k plánování postupů při učení a sebehodnocení • pěstujeme v žákovi vztah k celoživotnímu učení • zaměřujeme se na aktivní dovednosti • vedeme žáky ke kooperativnímu učení • učivo bereme jako prostředek k získání dovedností • individuálním přístupem maximalizujeme šanci prožití úspěchu • respektujeme tempo žáka a jeho individuální možnosti • vybíráme přitažlivá a zajímavá témata pro učení • používáme nejrůznější pomůcky při výuce • vytváříme dostatečný prostor pro osvojení učiva • vhodně motivujeme žáky k reprezentaci v jednotlivých soutěžích na různých úrovních obtížnosti
K. K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Strategie k naplňování kompetence k řešení problémů
Podněcovat žáky k tvořivému učení, logickému uvažování a k řešení problémů a problémových situací. DÍLČÍ KOMPETENCE • rozpozná problém • analyzuje situaci • vyhledá informace vhodné k řešení • vybírá nejlepší variantu řešení • pracuje s chybou • má vůli řešit problém	• motivujeme žáky při výuce v co největší míře problémovými (zátěžovými) úlohami z praxe • vedeme žáky k postupnému zdokonalování při práci s informacemi (vyhledávání z nejrůznějších zdrojů – kniha, internet, praktické pokusy, vlastní výzkum, jejich třídění, vyhodnocování) • umožňujeme žákům přístup k internetu a vedeme je k přiměřenému a vhodnému užívání • podporujeme žáky v hledání řešení v problémových situacích • rozvíjíme organizační schopnosti žáků (starší žáci připravují programy pro mladší, podílejí se na organizaci mnohých školních akcí)
K. KOMUNIKATIVNÍ	Strategie k naplňování kompetence komunikativní
Vést žáky k účinné a všestranné komunikaci na různých úrovních. DÍLČÍ KOMPETENCE • formuluje své myšlenky a názory • komunikuje ústní i písemnou formou • rozumí různým typům textů, grafů a grafických záznamů a značek • naslouchá promluvám druhých a udržuje kontakt • zapojí se do diskuse	• klademe důraz na vhodnou komunikaci mezi žáky, mezi učitelem a žákem i mezi žákem a ostatními dospělými ve škole i mimo ni • vedeme žáky k obhajobě vlastního názoru (vhodnou formou) a zároveň k naslouchání a respektování názoru druhého • rozvíjíme komunikaci vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při prezentaci výstupů v rámci vyučování, třídních i školních projektů z nejrůznějších oblastí • podporujeme formou společných ročníkových i celoškolních akcí přátelské vztahy mezi žáky ve třídě i mimo ni (adaptační pobyty, „spaní ve škole“, pobytové projekty a kurzy, exkurze a další) • ke komunikaci s okolím využíváme webové stránky školy, pořizujeme videozáznamy a fotodokumentaci z různých akcí a zapojujeme žáky do jejich zpracování a následné prezentace

• využívá komunikační prostředky a technologie	
K. SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Strategie k naplňování kompetence sociální a personální
Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci druhých i vlastní práci.	• v průběhu vzdělávání využíváme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc a spolupráci • žáky vhodně motivujeme k respektování dohodnutých pravidel chování, na jejichž tvorbě se sami podílejí • sociální a personální kompetence vyvozujeme při různých praktických činnostech v rámci školy, na druhém stupni věnujeme této kompetenci samostatný předmět Etická výchova • maximálně podporujeme snahu o týmovou práci • snažíme se žáky aktivně zapojit do organizace činnosti školy • podporujeme žáky v rámci skupinového vyučování i organizace školních akcí v přejímání různých rolí v týmu
DÍLČÍ KOMPETENCE	
• pracuje účinně ve skupině, týmu • přijme roli v týmu • oceňuje zkušenosti druhých lidí • ovládá a řídí svoje chování • přispívá k tvoření dobrých mezilidských vztahů	
KOMPETENCE OBČANSKÉ	Strategie k naplňování kompetence občanské
Připravovat žáky na jejich budoucnost jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.	• společně se žáky vytváříme a stanovujeme vhodná pravidla chování • motivujeme žáky k respektování individuálních rozdílů mezi lidmi

DÍLČÍ KOMPETENCE: • respektuje názory, přesvědčení a osobnost druhých lidí • chápe základní principy zákonů a společenských norem • je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni • poskytne účinnou pomoc (krizové situace, ohrožení zdraví) • respektuje kulturní a historické tradice • respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a chrání je	• ve vyučování klademe ve vhodných situacích důraz na prožitek a využití vlastních zkušeností • vedeme žáky k pochopení a osvojení problematiky environmentální výchovy, ekologie, rizikových jevů a využití získaných poznatků i zkušeností v praktickém životě • klademe důraz zodpovědné chování a jednání žáků (přiměřeně věku) vůči sobě i okolnímu světu • vedeme žáky k respektování národních, kulturních a historických tradic • podporujeme v dětech pocit národní hrdosti a vlastenectví, schopnost odlišit je od projevů nacionalismu a xenofobie
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Strategie k naplňování kompetence pracovní
Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.	• motivujeme žáky k aktivnímu přístupu do oblastí spojených s praktickou činností • vedeme žáky při práci i po ní k objektivnímu sebehodnocení vlastního úsilí a reálných možností a využití této zkušenosti v praktickém životě • do výuky zařazujeme podle možnosti exkurze, poznávací výlety, pobytové akce, projekty apod. • pestrou nabídkou zájmových činností v rámci školy podněcujeme u žáků zájem o další zaměření (výtvarné, hudební, sportovní...) • rozvíjíme u žáků nejvíce formou projektové činnosti, skupinové nebo i individuální práce • snažíme se žákům ukázat důležitost a potřebnost znalosti pracovních postupů a dovedností, a používání pracovních nástrojů v nejširším smyslu
DÍLČÍ KOMPETENCE: • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení • zvládá základní dovednosti, postupy a techniky • využívá získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji • chápe podstatu, riziko a cíl podnikání • dodržuje pravidla bezpečnosti • dokáže si zorganizovat svou práci	

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	Strategie k naplňování kompetence digitální
Vést žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií nejen při učení, ale i v běžném životě. DÍLČÍ KOMPETENCE: • vybírá a používá digitální zařízení, aplikace a služby pro učení i běžný život • získává, spravuje a kriticky posuzuje data, informace a digi. obsah dle konkrétní situace • vytváří a upravuje digi. obsah • vyjadřuje se za pomoci digi. prostředků • využívá digitální technologie k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění práce • kriticky hodnotí a reflektuje rizika využívání d. technologií na svoj zdraví i zdraví ostatních • jedná eticky při spolupráci, komunikaci i sdílení informací v digi. prostředí	• nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě • vybízíme k použití konkrétní strategie, technologie pro řešení daného problému • vedeme žáky např. prostřednictvím metod kritického myšlení ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu • motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním • vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů • na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních • názorným příkladem podněcujeme žáky k etickému jednání v oblasti digitálního prostředí

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Celé vzdělávání žáků se SVP zajišťuje na naší škole **školní poradenské pracoviště**, které je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále metodikem prevence a speciálním pedagogem. Mezi žáky se SVP řadíme žáky se specifickými poruchami učení, poruchami chování, sociálně znevýhodněné a nadané žáky, žáky s jazykovou bariérou.

Pro zahájení procesu vzdělávání těchto žáků je důležitá činnost poradenská, koordinační, informativní či metodická, kterou poskytují nejen odborná pracoviště (PPP, SPC, SVP, OSPOD), ale i třídní učitelé, výchovný poradce, speciální pedagog apod.

Škola má zkušenosti především s péčí o žáky se specifickými poruchami učení. V případě, že by měl žák jiný handicap, bude škola zvažovat všechna možná opatření, která by umožnila jeho přijetí a začlenění do výchovně vzdělávacího procesu.

3.3.1 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Podpůrná opatření prvního stupně může poskytovat škola i bez doporučení školského poradenského zařízení např. formou vyhotovení **plánu pedagogické podpory (PLPP)**. Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního předmětu za pomoci výchovné poradkyně či speciálního pedagoga. Vše navazuje na prvopočáteční pozorování, screening a pedagogickou či speciálně pedagogickou diagnostiku ve škole, následnou konzultaci pedagogů, výchovné poradkyně a speciálního pedagoga společně s rodinou žáka, až po konečné vyhotovení PLPP a jeho uplatnění v procesu vzdělávání. PLPP je často tvořen pro splnění krátkodobějších cílů (např. na období 3 měsíců, kdy dochází k jeho vyhodnocení). Pokud veškeré navržené úpravy (organizace a metody práce, hodnocení, využití kompenzačních pomůcek a speciálních učebnic...) vyhovují, je PLPP ponechán nebo průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. V případě, že je tento postup nedostačující, je žák se souhlasem rodiny odeslán na odborné vyšetření do PPP či SPC. Těmto institucím je poskytnuta veškerá dosavadní dokumentace o obtížích žáka a provedených opatřeních.

Další dokument, který škola může zpracovat v souvislosti se vzděláváním žáků se SVP je **individuální vzdělávací plán (IVP)** nebo **individuální výchovný plán (IvYP)**. Je-li jeho vypracování požadováno v doporučení ŠPZ, je pak tento dokument pro školu závazný. Vytváří ho třídní učitel ve spolupráci s ostatními pedagogy podílejícími se na vzdělávání žáka, s výchovnou poradkyní, metodikem prevence či speciálním pedagogem, se školským poradenským zařízením, které vydalo doporučení pro jeho vyhotovení a v neposlední řadě se zákonným zástupcem žáka. Je zpracován na podnět vyučujícího, výchovné poradkyně či metodika prevence v případě potřeby, nebo okamžitě po obdržení doporučení a může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku dle potřeb žáka.

IVP obsahuje údaje o druhu a stupni podpůrných opatření, identifikační údaje žáka a zúčastněných pedagogických pracovníků, informace o úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka a případných úpravách výstupů ze vzdělávání (umožněno u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory – především jde-li o žáky s LMP). Následné vyhodnocování plnění IVP probíhá minimálně jednou ročně ve spolupráci se školským poradenským zařízením. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP **využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV**.

Individuální výchovný program (dále jen IvYP) je forma spolupráce mezi školou, žákem, zákonným zástupcem, případně další zúčastněnou stranou, při řešení rizikového chování žáka. Cílem IvYP je

odstranit rizikové chování žáka a předejít tak důsledkům z tohoto chování vycházejícím. Při řešení problému se škola obrací k zákonnému zástupci žáka jako k partnerovi, s nímž pracuje na dosažení stejného cíle – odstranění rizikového chování žáka. IvýP nabízí prostor pro vzájemný dialog a možnost vyhledat a nastavit vhodnou podporu pro žáka/zákonného zástupce k získání potřebných kompetencí směřujících k odstranění rizikového chování. Impulzem pro využití IvýP může být dosažení určité závažnosti rizikového chování žáka, v jehož důsledku dochází k výraznému narušování procesu vzdělávání tohoto žáka, případně žáků ostatních. Podnět může podat kdokoliv z potenciálně zapojených stran, to znamená pedagogický pracovník školy, zákonný zástupce žáka, žák či další zainteresovaná strana mimo školu orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), pedagogicko-psychologická poradna (PPP), středisko výchovné péče (SVP), pediatr,.... Není k tomu zapotřebí doporučení školského poradenského zařízení nebo jiného odborníka. Sestavení, podpis a naplňování IvýP není právně vymahatelné. Nelze žádnou ze zúčastněných stran k této formě spolupráce nutit.

Veškerá tvorba, vyhodnocení a jakékoliv změny v těchto dokumentech (**PLPP, IVP, IvýP**) jsou vždy prodiskutovány se zákonnými zástupci a potvrzeny jejich písemným souhlasem. A jsou evidovány v písemné i elektronické podobě.

3.3.1.1 Výchovný poradce

Součástí týmu školního poradenského pracoviště je výchovná poradkyně. Její činnost má dvě stěžejní oblasti:

Vede administrativu žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, tedy veškerá doporučení ze školských poradenských zařízení a soustřeďuje individuální vzdělávací plány, které jsou v daném období aktuálně vyhotoveny. Kontroluje dobu platnosti doporučení ŠPZ a informuje o jejím blížícím se konci rodiče žáka prostřednictvím třídního učitele. Výchovná poradkyně také plní roli konzultanta pro ŠPZ při vyhotovování konkrétních doporučení u jednotlivých žáků. Při přiznání nároku na pedagogickou intervenci či speciální pedagogickou péči vše konzultuje s vedením školy, aby nedocházelo ke zdvojování finančních nároků. Je oporou a poradcem ostatních pedagogických pracovníků při vyplňování potřebných formulářů i při konzultacích nad problémy konkrétního dítěte

V rámci předmětu svět práce připravuje žáky devátých ročníků na přestup na střední školy. Spolupracuje s IPS při ÚP, kde žáci absolvují besedu zaměřenou na jejich budoucí kariérové směřování. Informuje žáky, jejich rodiče a je-li třeba i ostatní pedagogické pracovníky o akcích souvisejících s rozhodováním žáků devátých ročníků o volbě dalšího studia. Koordinuje účast žáků osmých a devátých ročníků na Burze škol, exkurzích do výrobních podniků či vybraných středních škol a jiných akcích tohoto typu. O všech těchto aktivitách a možnostech informuje rodiče žáků devátých, popř. osmých ročníků a to zejména na úvodním setkání rodičů žáků devátých ročníků, ale také v aktualizované prezentaci na webových stránkách školy. Pravidelně se výchovná poradkyně účastní i zápisu do prvních tříd.

3.3.1.2 Metodik prevence

Do pracovní náplně metodika školní prevence patří především vykonávání činností metodické, koordinační, informační a poradenské. Působí v oblasti sociálně patologických jevů – jejich prevence, screeningu, ale i intervence. Všechny tyto aktivity jsou zpracovány v tzv. Minimálním preventivním programu (MPP) jež realizuje a následně vyhodnocuje.

3.3.1.3 Speciální pedagog

Významnou roli v naší škole při vzdělávání žáků s SVP hraje speciální pedagog, který je zde přítomen tři dny v týdnu a věnuje se žákům individuálně nebo skupinově (max. čtyři žáci s podobnými obtížemi). Žáci jsou vybráni a zařazeni do jeho péče na základě doporučení PPP či SPC nebo po dohodě s příslušnými vyučujícími a souhlasem zákonného zástupce. Hlavní náplní těchto reedukačních a

intervenčních hodin je náprava v oblastech, ve kterých má dítě největší problémy. Jedná se zejména o cvičení zaměřená na rozvoj zrakového a sluchového vnímání, pozornosti, paměti, postřehu, rozvoj motoriky a grafomotoriky, komunikačních a sociálních dovedností, zrakovou stimulaci apod. podle konkrétních potřeb žáka. Zajišťuje také průběžnou komunikaci a kontakt s rodiči těchto žáků a jejich metodické vedení při práci doma.

Naše škola může umožnit i zabezpečení **předmětu speciálně pedagogické péče (PSPS)**, pokud ho ŠPZ na základě vyšetření doporučí. Škola je schopna zajistit poskytování PSPS v dané oblasti jen jednotlivým žákům nebo více žákům, avšak každému PSPS v jiné oblasti. Tyto informace jsou uváděny v individuálním vzdělávacím plánu žáka (IVP). Realizace PSPS by probíhala nad rámec minimální časové dotace a nebyl by tak zakomponován v ŠVP (charakteristika, učební plán, učební osnovy). Ke změnám a úpravám v ŠVP by došlo v případě, že by výuka PSPS byla poskytována jako podpůrné opatření více žákům školy v PSPS stejné oblasti (např. žáci se sluchovým postižením).

V průběhu celé péče o žáky se SVP a při evidování záznamů o nich se pracovníci školy řídí zákonem o ochraně osobních údajů a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen GDPR) a jsou vysoce citlivé povahy.

3.3.2 Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- v oblasti metod výuky
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
 - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
 - důraz na logickou provázanost a srozumitelnost vzdělávacího obsahu
 - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
 - motivace k učení
 - didaktické hry
- v oblasti organizace výuky
 - střídání forem a činností během výuky
 - využívání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek a postupů
 - dodržování spolupráce v průběhu výuky
 - zohlednění postavení žáka ve třídě (skupině)
 - nabídka volnočasových aktivit ve škole, podpora rozvoje zájmů žáka
- v oblasti materiálního zajištění výuky
 - pracovní sešity, PC programy, didaktické pomůcky
 - dále pak dle doporučení odborného pracoviště s ohledem na konkrétní SVP

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za **mimořádně nadaného žáka** se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo

v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Výuka žáků nadaných a mimořádně nadaných by měla probíhat tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Vyhledávání těchto žáků zajišťuje nejen odborné pracoviště PPP v rámci diagnostiky, ale také učitel, který má možnost žáka dlouhodobě pozorovat. Tito žáci mají specifické vzdělávací potřeby, kterým je nutno vyhovět, chceme-li zabezpečit rozvoj jejich osobnosti. Je nutné dítě vnitřně motivovat k rozšiřování základního učiva do hloubky, zejména v předmětech, které reprezentují nadání žáka. Zde se klade větší důraz také na připravenost učitele.

Identifikace (vyhledávání) a výběr nadaného a mimořádně nadaného žáka na úrovni školy zahrnuje především tyto diagnostické prostředky: pozorování, rozbor školních výkonů, informace o zájmech žáka, hodnocení, komunikace se žákem a rodinou.

3.4.1 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Způsob jejich vzdělávání vychází z principu nejlepšího zájmu žáka. Prvotním krokem ke vzdělávání těchto žáků, který může škola učinit, je sestavení **plánu pedagogické podpory (PLPP)**. Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního předmětu, kde daný žák vyniká a za pomoci výchovné poradkyně či speciálního pedagoga. Vše navazuje na prvopočáteční pozorování, screening a pedagogickou či speciálně pedagogickou diagnostiku ve škole, následnou konzultaci pedagogů, výchovné poradkyně a speciálního pedagoga společně s rodinou žáka, až po konečné vyhotovení PLPP a jeho uplatnění v procesu vzdělávání. PLPP je průběžně vyhodnocován a aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. V případě, že je tento postup nedostačující, je žák se souhlasem rodiny odeslán na odborné vyšetření do PPP či SPC. Jím (viz výše) je poskytnuta veškerá dosavadní dokumentace o obtížích žáka a provedených opatřeních.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může dále uskutečňovat podle **individuálního vzdělávacího plánu (IVP)**, který vychází ze školního vzdělávacího programu. Sestavuje ho třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, speciálním pedagogem a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Jeho vyhotovení probíhá bezprostředně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení. IVP může být zpracován pro období kratší než je školní rok a může být doplňován a upravován v jeho průběhu plnění. Součástí je i termín vyhodnocení naplňování IVP či průběžného hodnocení. Výchovný poradce zajistí písemný souhlas zákonného zástupce a následně předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření vedení školy a vše zaznamená do školní matriky.

3.4.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu

- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

3.5 Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)		ROČNÍK				
1. stupeň		1	2	3	4	5
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání (RSP)	Čj, M, Tv Kob, Prv, Hv,Vv, Pč	Čj, M, Prv, Kob, Hv,Vv,Tv, Pč	Čj, Cj, M, Prv,Hv,Vv Tv, Pč, Kob	Čj, Cj, M, Přv,VI, Hv,Kob, Vv,Tv, Pč,I	Čj, Cj, M, VI, Kob, Přv,Hv, Hv,Vv,Tv Pč, I
	Sebepoznání a sebepojetí (SpaSP)	Čj, Prv,M, Tv, Kob, Vv, Pč, Hv	Čj, Prv,M, Hv, Tv, Pč Vv, Kob	Čj, Cj,Prv, Tv, Pč,Hv, Kob,Vv,	Čj, Cj, VI, Tv,Kob, Pč Vv, Hv, M	Čj, Cj, VI, Přv, Hv, Vv, Tv, Kob, Pč
	Seberegulace a sebeorganizace (SeaSO)	Čj, M, Tv, Prv, Hv, Pč, Kob, Vv,	Čj, M, Tv, Kob, Prv, Hv, Pč, Vv	Čj, Cj, M, Prv, Hv, Pč, Tv, Kob, Vv	Čj, Cj, M, Přv, VI, Tv Hv, Kob, I,Pč, Vv	Čj, Cj, M, I, Přv, VI, Hv, Tv, Pč, Vv
	Psychohygiena (PSYH)	Hv,Vv, Pč, Prv, Tv, Kob	Hv,Vv, Pč, Prv, Tv, Kob	Hv,Vv, Pč, Prv,Tv, Kob	Hv,Vv, Pč, Přv, Tv, Kob	Hv,Vv, Pč, Přv, Tv, Kob
	Kreativita (KRE)	Čj,M,Kob, Hv,Vv, Tv, Pč, Prv	Čj,M,Kob, Hv,Vv, Tv, Pč, Prv	Čj, Cj, Hv, Vv, Tv, M, Pč, Kob, Prv	Čj, Cj, Hv, Vv, Tv, M, Pč, Kob,I	Čj, Cj, Přv Hv, Vv,Tv, Pč, M, Kob, I
Sociální rozvoj	Poznávání lidí (PL)	Čj, Prv	Čj, Prv	Čj, Prv	Čj, VI, I	Čj, VI, Pří, I
	Mezilidské vztahy (MV)	Čj, Prv,M, Tv, Kob	Čj, Prv,M, Tv, Kob	Čj, Prv,M, Tv, Kob	Čj, VI, M, Tv, Kob, I	Čj, VI, M, I, VV,Kob Hv, Pč, Tv
	Komunikace (K)	Čj, M,Kob Prv, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj,M,Kob, Prv, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Cj, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Kob, Pč	Čj, Cj, M, VI, Hv, Vv, Tv, I, Kob, Pč	Čj, Cj, M, VI, Hv, Vv, Tv, Pč Kob, I
	Kooperace a kompetice (KaK)	Čj, M,Prv, Hv, Vv,Pč, Tv, Kob	Čj, M,Prv, Hv, Vv,Pč, Tv, Kob	Čj, M,Prv, Hv, Vv,Pč, Tv, Kob	Čj, M,Přv, Hv, Vv,Pč, Tv,Kob, VI, I	Čj, M,Přv, Hv, Vv,Pč, Tv, Kob, VI, I
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (ŘPRD)	Čj, M, Tv, Vv, Hv, Pč,Prv, Kob	Čj, M, Tv, Vv,Prv, Hv, Pč, Kob,	Čj, Cj, M, Kob,Prv, Hv, Tv, Vv, Pč	Čj, Cj, M, Hv, Tv, Vv, VI, Pč, Přv, Kob,I	Čj, Cj, M, I, Hv, Tv, Vv, VI, Přv, Kob, Pč
	Hodnoty, postoje, praktická etika (HPE)	Prv, Kob, Čj, Tv, Vv	Prv, Kob, Čj, Tv, Vv	Prv, Kob, Čj, Tv, Vv	Přv, VI, Kob, Čj, Tv, Vv, I	Přv, VI, Kob, Čj, Tv, Vv, I

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)		ROČNÍK			
2. stupeň		6	7	8	9
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání (RSP)	Čj, Cj, M, I, D, Z, Př, F, VkZ, Etv, Ov, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Cj, M, D, Z, Př, F, Ov, Hv, Vv, I, Tv, Pč, Etv	Čj, Cj, M, D, Z, Př, F, Ch, Ov, Hv, Vv, Tv, Etv, I	Čj, Cj, M, D, Z, Př, F, Ch, Ov, Hv, Vv, SP, Tv, Etv, I
	Sebepoznání a sebepojetí (SpaSP)	Čj, Cj, VkZ, Etv, Ov, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Cj, D, Ov, Hv, Vv, Tv, Pč, Etv	Čj, Cj, D, Př, Ov, Hv, Vv, Tv, Etv	Čj, Cj, D, Př, Ov, Hv, Vv, Tv, Etv, SP
	Seberegulace a sebeorganizace (SeaSO)	Čj, Cj, M, D, I, VkZ, Ov, F, Př, Z, Tv, Pč, Etv, IKT, Vv	Čj, Cj, Ov, M, D, F, Př, Z, Tv, Pč, Etv, I, Vv	Čj, Cj, D, M, D, F, Ch, Př, Z, Tv, Ov, Etv, I, Vv	Čj, Cj, D, M, D, F, Ch, Z, Tv, Ov, SP, Etv, I, Vv
	Psychohygiena (PSYH)	VkZ, Hv, Vv, Tv, Etv, I, Pč	Hv, Vv, Tv, Etv, I, Pč	Čj, Hv, Vv, Př, Tv, Etv, I	Čj, Hv, Vv, Tv, Etv, SP, I
	Kreativita (KRE)	Čj, Cj, M, I, D, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Cj, D, M, Hv, Vv, Tv, Pč, I, Etv	Čj, Cj, D, M, Hv, Vv, I, Tv	Čj, Cj, M, Hv, Vv, I, Tv, SP
Sociální rozvoj	Poznávání lidí (PL)	Čj, Cj, Z, Ov, Hv, Vv, Tv, Etv	Čj, Cj, Z, Ov, Etv, Hv, Vv, Tv	Čj, Cj, Z, Hv, Vv, Tv, Etv, Ov	Čj, Cj, D, Z, Hv, Vv, Tv, Etv, Ov
	Mezilidské vztahy (MV)	Čj, D, Z, Ov, VkZ, Tv, Etv, Vv	Čj, Z, Ov, Tv, Etv, Vv	Čj, Př, Z, Tv, Etv, Ov, Vv	Čj, Př, D, Tv, Etv, Z, Ov, SP, Vv
	Komunikace (K)	Čj, Cj, M, Z, I, D, Etv, Ov, F, Př, VkZ, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Cj, M, D, Z, Ov, F, Př, Hv, Vv, Tv, Pč, Etv, I	Čj, Cj, M, D, Z, Ov, F, Ch, Př, Hv, Vv, Tv, Etv, I	Čj, Cj, M, D, Z, Ov, F, Ch, Př, Hv, Vv, Tv, Etv, SP, I
	Kooperace a kompetice (KaK)	M, Z, VkZ, Tv, Pč, Etv, Ov, Vv, I	M, Tv, Pč, Etv, Ov, Vv, I	Čj, M, Ov, Vv, Ch, Tv, Etv, I	Čj, M, Ov, Z, Ch, Tv, Etv, SP, Vv, I
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (ŘPRD)	Čj, Cj, M, Ov, I, F, Z, Př, VkZ, Tv, Pč, Etv, Vv	Čj, Cj, M, Ov, F, Př, Z, Tv, Pč, Etv, I, Vv	Čj, Cj, M, Ov, F, Ch, Př, Z, Tv, Etv, Vv, I	Čj, Cj, M, Ov, F, Ch, Př, Z, Tv, SP, Etv, Vv, I
	Hodnoty, postoje, praktická etika (HPE)	Čj, Cj, D, Ov, Př, Z, Hv, Vv, VkZ, Tv, Pč, Etv, I	Čj, Cj, D, Ov, Př, Z, Hv, Vv, Tv, Pč, Etv, I	Čj, Cj, D, Ov, Př, Z, Hv, Vv, Tv, Etv, I	Čj, Cj, D, Ov, Př, Z, Hv, Vv, Tv, Etv, SP, I

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)		ROČNÍK				
1. stupeň		1	2	3	4	5
Tematické okruhy	Občanská společnost a škola (OSŠ)	Prv	Prv	Prv	VI	VI
	Občan, občanská společnost a stát (OOS)	---	---	Prv	VI	VI
	Formy participace občanů v politickém životě (FPOPŽ)	---	---	---	VI	VI

	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (PDFVZR)	---	---	---	VI	VI
--	---	-----	-----	-----	----	----

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO) 2. stupeň		ROČNÍK			
		6	7	8	9
Tematické okruhy	Občanská společnost a škola (OSŠ)	Ov, VkZ, Etv,	Ov, Hv	Ov	Ov
	Občan, občanská společnost a stát (OOSS)	D, OV, VkZ, Etv	D, OV,	D, OV, Př, Z, Ch	M, D, OV, Ch
	Formy participace občanů v politickém životě (FPOPŽ)	Ov	Ov	Ov	D, Ov
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (PDFVZR)	D, Ov	D, Ov	D, Ov	D, Ov, Př, Z

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VKMGs) 1. stupeň		ROČNÍK				
		1	2	3	4	5
Tematické okruhy	Evropa a svět nás zajímá (ESZ)	---	---	Cj, Prv	Čj, Cj, VI,	Čj, Cj, Hv VI, Vv
	Objevujeme Evropu a svět (OES)	---	---	Cj, Prv	Čj, Cj, VI, Přv	Čj, VI, Hv, Přv
	Jsme Evropané (JE)	---	---	Cj, Prv	Čj, Cj, VI,	Čj, Cj, VI, Hv, Vv

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VKMGs) 2. stupeň		ROČNÍK			
		6	7	8	9
Tematické okruhy	Evropa a svět nás zajímá (ESZ)	Čj, Cj, D, Př, Z, Hv, Vv, VkZ, Ov	Čj, Cj, D, Př, Z, Hv, Vv, VkZ, Ov	Čj, Cj, D, Př, Hv, Vv, Ov	Čj, Cj, D, Ov, Př, Z, Hv, Vv, Ov, Tv
	Objevujeme Evropu a svět (OES)	D, F, Z, Pč, Cj, Ov	D, F, Pč, Cj, Z, Ov	Čj, F, Ch, Cj, Z, Ov	Čj, Ov, F, Ch, Cj, Z
	Jsme Evropané (JE)	Cj, D, Z, Ov	Cj, Ov, D, Z	Cj, D, Z, Ov	Cj, D, Z, Ov

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV) 1. stupeň		ROČNÍK				
		1	2	3	4	5
Tematické okruhy	Kulturní difference (KD)	Prv	Prv	Prv, Cj	Cj, Hv, Vv, Pč	Cj, Hv, Vv, Pč, Přv, VI
	Lidské vztahy (LV)	Prv	Prv	Prv	VI	VI, Přv
	Etnický původ (EP)	---	Prv	Prv	Čj	Čj, Přv, VI
	Multikulturalita (MUK)	---	---	Cj, Prv	VI, Hv, Vv, Cj, Pč	Čj, Cj, Vv, Pč, VI, Hv, Přv
	Princip sociálního smíru a solidarity (PSSS)	---	---	---	VI	Čj, Přv, VI

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV) 2. stupeň		ROČNÍK			
		6	7	8	9

Tematické okruhy	Kulturní difference (KD)	Čj, Cj, D, Ov, Hv, Vv, Z, Pč	Čj, Cj, Z, Ov, Hv, Vv, Pč	Čj, Cj, Z, Hv, Vv, Ov	Čj, Cj, Z, Hv, Vv, Ov, Etv
	Lidské vztahy (LV)	Čj, D, Ov, VkZ, Tv, Etv	Čj, D, Ov, Tv, Etv	Čj, D, Př, Tv, Etv, Ov	Čj, D, Tv, Etv, Z, Ov
	Etnický původ (EP)	Ov, Z	Ov, Z	Př, Z, Ov	D, Z, Ov, Etv
	Multikulturalita (MUK)	Cj, Z, Hv, Ov, Vv, Pč	Cj, Z, Hv, Vv, Ov, Pč	Cj, Ov, Př, Z, Hv, Vv	Cj, Hv, Vv, Ov, Etv
	Princip sociálního smíru a solidarity (PSSS)	VkZ, Ov	Ov	Ov	D, Ov, Z, Etv

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EVVO)		ROČNÍK				
1. stupeň		1	2	3	4	5
Tematické okruhy	Ekosystémy €	Prv	Prv	Prv	Přv	Přv
	Základní podmínky života (ZPŽ)	Prv, Pč	Prv, Pč	Prv, Pč	Přv, Pč	Přv, Pč
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí (LAPŽP)	Prv	Prv	Prv	Přv	Přv
	Vztah člověka k prostředí (VČP)	Prv, Vv, Tv, Pč	Prv, Vv, Tv, Pč	Prv, Vv, Tv, Pč	Čj, Přv, VI, Vv, Tv, Pč	Čj, Přv, VI, Vv, Tv, Pč

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EVVO)		ROČNÍK			
2. stupeň		6	7	8	9
Tematické okruhy	Ekosystémy €	Př, Z	Př, Z,	Př, Z,	Ch, Př, Z,
	Základní podmínky života (ZPŽ)	D, Ov, Př, Z	Ov, Př, Z	Př, Z, Ch, Ov	Ov, Ch, Př, Z
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí (LAPŽP)	Ov, F, Př, Z, VkZ, Pč	Ov, F, Př, Z, Pč	F, Ch, Př, Z	Ov, F, Ch, Př, Z
	Vztah člověka k prostředí (VČP)	Ov, F, Př, Z, Vv, VkZ, Tv, Pč	Ov, F, Př, Z, Vv, Tv, Pč	Čj, F, Ch, Př, Z, Vv, Tv	Čj, Ov, F, Ch, Př, Z, Vv, Tv,

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)		ROČNÍK				
1. stupeň		1	2	3	4	5
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (KČVMS)	---	Čj	Čj, Prv	Čj, Kob, VI, Přv, I	Čj, Kob, I, Přv, VI, Vv
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (IVMSR)	---	---	---	Čj, I	Čj, I, Přv, VI
	Stavba mediálních sdělení (SMS)	---	---	---	ČJ, I	Čj, I
	Vnímání autora mediálních sdělení (VSMS)	---	---	---	Čj, Vv, I	Čj, Vv, Hv, I
	Fungování a vliv médií ve společnosti (FVMS)	---	---	Prv	Čj, VI, I	Čj, VI, I
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI	Tvorba mediálního sdělení (TMS)	---	---	---	Čj, I	Čj, I
	Práce v realizačním týmu (PRT)	---	---	---	Čj, I	Čj, I

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV) 2. stupeň		ROČNÍK			
		6	7	8	9
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (KČVMS)	Čj, I, VkZ	Čj, I, Ov	Čj, PŘ, Ov, Etv, I	Čj, Z, Ov, D, Etv, I
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (IVMSR)	Čj, I, VkZ,	Čj, I, Ov	Čj, PŘ, Ov, Etv, I	Čj, Ov, D, Z, Etv, I
	Stavba mediálních sdělení (SMS)	Čj, I	Čj, I, Ov	Čj, I	Čj, Ov, D, I
	Vnímání autora mediálních sdělení (VAMS)	I	Čj, I, Ov	Čj, I	Čj, D, Ov, Etv, I
	Fungování a vliv médií ve společnosti (FVMS)	Čj, I, VkZ,	I, Ov	Čj, Etv, I	Čj, F, Ch, Ov, Etv, I
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI	Tvorba mediálního sdělení (TMS)	I	Vv, I	Čj, PŘ, Vv, I	Čj, PŘ, Z, Vv, Ov, I
	Práce v realizačním týmu (PRT)	I	Vv, D, I	Čj, PŘ, Vv, D, I	Čj, PŘ, Z, Vv, Ov, D, I

4. Učební plán

Ročník		1		2		3		4		5		1.st	
P = povinná / D = disponibilní		P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	1	7	2	5	3	7	1	7		33	33
	Anglický jazyk					3		3		3		9	9
	Německý jazyk												
MAT	Matematika	4		4	1	4	1	4	1	4	1	20	20
IKT	Informatika							1		1		2	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2		2		2						11	11
	Přírodověda							1		1			
	Vlastivěda							1		2			
Člověk a příroda	Fyzika											0	0
	Chemie												
	Přírodopis												
	Zeměpis												
Člověk a společnost	Dějepis											0	0
	Občanská výchova												
	Etická výchova												
Umění a kultura	Hudební výchova	1		1		1		2/1		2/1		12	12
	Výtvarná výchova	1		1		1		1/2		1/2			
	Hudební dílna												
	Výtvarná dílna		1		1		1		1		1		
Jazyk a jaz. Kom.	Kompetenční blok												
Čl. a zdraví	Výchova ke zdraví											10	0
	Tělesná výchova	2		2		2		2		2			10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1		1		1		1		5	5
	Svět práce												
Celkem	Disponibil. Dotace	2		4		5		3		2		16	16
	Celková dotace	20		22		24		26		26		118	118
RVP ZV + Školský zákon		18-22		18-22		22-26		22-26		22-26			

6		7		8		9		2.st	
P	D	P	D	P	D	P	D	ŠVP	RVP
4	1	4	1	3	2	4		15	15
3		3		3		3		12	12
		2		2		2		6	6
4	1	4	1	4	1	3	1	15	15
1		1		1		1		4	4
									0
1		1		1		2		20	20
				2		1	1		
1	1	2		1		2			
2		2		1	1	1	1		
2		1	1	2		1	1	10	10
1		1		1		1			
	1		1		1		1		
1		1		1		1		9	9
2		1		1		1			
1				1				10	10
2		2		2		2			
1		1		0		0		3	3
						1			
4		4		5		5		18	18
30		30		31		31		122	122
28-30		28-30		30-32		30-32			

4.1 Poznámky k učebnímu plánu

Povinné předměty

- časová dotace pro **hudební a výtvarnou výchovu** ve 4. a 5. ročníku
 - žáci **s výtvarným zaměřením** nebo **bez zaměření**: 2 hodiny výtvarné výchovy, 1 hodina hudební výchovy
 - žáci **s hudebním zaměřením**: 1 hodina výtvarné výchovy, 2 hodiny hudební výchovy
- **přírodopis a výchova ke zdraví** v 8. ročníku
 - oba předměty s časovou dotací po jedné hodině jsou v 8. ročníku integrovány do jednoho vyučovacího předmětu se souhrnným názvem **přírodopis** a hodinovou dotací 2 hodiny týdně

Volitelné předměty

Žákům 1. stupně nabízíme jeden blok volitelných předmětů, ze kterého volí dle svého zaměření; jde o předměty:

- hudební dílna
- výtvarná dílna
- kompetenční blok (zaměřený především na čtenářskou gramotnost – obsahově náleží do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace)

Nepovinné předměty

Škola dle možností otevírá následující nepovinné předměty:

- sborový zpěv (2. – 5. ročník)
- ateliér výtvarné výchovy (2. – 5. ročník)
- náboženství římskokatolické (1. – 9. ročník)

5. Učební osnovy

5.1 Povinné předměty

5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1.1 Český jazyk a literatura

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků základní školy, je nástrojem funkčního dorozumívání i prostředkem jejich integrace do lidské společnosti. Jeho prostřednictvím získává žák prostředky k tomu, aby se orientoval v literárním odkazu různých kultur. Komunikační, jazykovou a literární výchovou prohlubuje žák dovednosti vyjadřovat své myšlenky, city, tvůrčím způsobem je zpracovávat a co nejefektivněji realizovat v mezilidské komunikaci. Učí se pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích, vnímat okolní svět a orientovat se v něm. Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je i základním předpokladem úspěšného vzdělávání se v dalších oblastech, zejména při osvojování cizích jazyků.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Osvojují si dovednost mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, k systematickosti a k zobecňování. Při jazykové práci rozvíjejí obecné intelektové znalosti a dovednosti. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Literární výchově** směřuje výuka k tomu, aby se žáci, přiměřeně svému věku, naučili s porozuměním číst a interpretovat různé texty z literatury minulosti i současnosti. Postupně si vytvářejí základní čtenářské dovednosti a návyky. Získávají elementární poznatky o literárních žánrech a formách, důležité pro pochopení čteného textu, pro jeho rozbor a hodnocení. Snaží se postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se rozlišovat hodnotnou literaturu od literatury konzumní a manipulační, přičemž na základě četby a dalších činností si utváří čtenářský vkus a trvalý zájem o četbu. Orientují se v mnohostranné mediální nabídce (film, televize a ostatní média) z hlediska kvality a významu pro vlastní život. Seznamují se s možnostmi dramatické tvorby a hledají si cestu k ní. Nedílnou součástí literární a slohové výchovy nejen na prvním stupni je pravidelné zařazování čtenářských dílen v 6., 7. a 8. ročníku, a to v dotaci jednu hodinu týdně. ČD zajišťují efektivní způsob, jak žáky rozečíst a motivovat k vlastní pravidelné četbě. Mají zde prostor pro samostatné souvislé čtení beletristických knih dle vlastního výběru, které je doprovázeno reflexí a sdílením čtenářských zážitků se spolužáky. Součástí ČD jsou také čtenářské lekce, které jsou zacíleny na téma nebo myšlenku, které jsou aktuálně pro žáky důležité z hlediska procesu učení. Během ČD si žáci písemně zaznamenávají své reakce na četbu a sledují své čtenářské pokroky.

Český jazyk a literatura je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. i 2. stupně v dotaci 33 povinných + 7 disponibilních hodin pro 1. stupeň a 15 povinných + 4 disponibilní hodiny pro 2. stupeň.

Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně, pro realizaci některých aktivit využíváme v případě příznivého počasí i školní zahradu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu český jazyk a literatura směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory (podpořené logickými argumenty) v písemném i ústním projevu
- učíme žáky naslouchat druhým, účinně se zapojovat do diskuse, vhodně reagovat na danou situaci
- učíme žáky pracovat s informacemi - jejich vyhledávání, třídění, propojení, systematizace a efektivní využívání v různých situacích
- podporujeme u žáků využívání různých informačních a komunikačních prostředků (i technologií) pro kvalitní a účinnou komunikaci a nabízíme jim možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vedeme k porozumění různým typům komunikačních prostředků (textů, záznamů, nonverbálních způsobů komunikace, digitálního obsahu), na které žák reaguje a využívá je k vlastnímu rozvoji a zapojení se do společnosti
- vedeme žáky k tomu, aby využívali získané komunikativní dovednosti k utváření potřebných vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky např. prostřednictvím metod kritického myšlení ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních a podněcujeme žáky k etickému jednání v oblasti digitálního prostředí

1.ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-1-01	rozlišuje jednotlivá písmena přečte písmena, slabiky, slova, větu	• písmeno, slabika, slovo, věta	OSV – RSP
ČJL-3-1-02	porozumí mluvenému pokynu	• běžné komunikační situace	OSV – PL
ČJL-3-1-03	naslouchá a přiměřeně věku i zkušenosti reaguje na mluvíčího	• naslouchání	OSV - K
ČJL-3-1-04	pečlivě a správně vyslovuje jednotlivé hlásky	• výslovnost hlásek	

ČJL-3-1-05	mluví srozumitelně	• základy techniky mluveného projevu	
ČJL-3-1-06	domluví se s dospělými i ostatními dětmi	• vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – PL, MV, K, SeaSO
ČJL-3-1-07	vyjadřuje v mluvené řeči svoje zážitky	• komunikační situace	
ČJL-3-1-08	při psaní dodržuje správné hygienické návyky	• základní hygienické návyky (sezení, psací náčiní, grafický materiál)	
ČJL-3-1-09	píše tvary písmen a číslic, spojuje jednotlivá písmena i slabiky	• grafomotorické cviky • kvalitativní znaky písma • různé podoby písma (psací a tiskací podoba písma)	
ČJL-3-1-10	napiše krátké sdělení	• technika psaní	
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	• řazení obrázků podle děje	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-2-01	rozlišuje jednotlivá písmena, slabiky a slova	• zvuková a grafická stránka jazyka	OSV – RSP
ČJL-3-2-05	vyjadřuje se pomocí gramaticky správných tvarů	• vhodné tvary slov ve větách	OSV – K
ČJL-3-2-06	vytvoří větu jednoduchou	• věta jednoduchá	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-3-01	poslouchá a naslouchá čtenému textu přečte literární text přiměřený věku přednese krátký literární útvar	• poslech, naslouchání • čtení textů • tvořivá práce s literárním textem	OSV -RSP, SpaSP, PL, MV, K,
ČJL-3-3-02	reprodukuje text na základě svých možností	• volná reprodukce textu	

ČJL-3-3-04	interpretuje literární dílo přiměřeně svému věku	jednoduché literární žánry a tvořivá práce s nimi	OSV – ŘPRD, KRE, KaK
------------	--	---	-----------------------------

2. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-1-01	přečte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu	slovo, věta, souvětí, text	OSV – RSP
ČJL-3-1-02	porozumí jednoduchému písemnému a mluvenému pokynu	- běžné komunikační situace - žánry jednoduchého písemného projevu	
ČJL-3-1-03	poznává základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické a věcné naslouchání - komunikační pravidla	OSV – PL, MV, K MV – KČVMS
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	základy techniky mluveného projevu	OSV - K
ČJL-3-1-05	mluví přiměřeně rychle, plynule a srozumitelně	základy techniky mluveného projevu	
ČJL-3-1-06	používá verbální i některé neverbální prostředky řeči v obvyklých situacích	vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – SeaSP, Sea SO, PL, KaK
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	komunikační situace, žánry	
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	základní hygienické návyky	
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky	- kvalitativní znaky písma - technika psaní	
ČJL-3-1-10	napíše věcně jednoduché sdělení	žánry písemného projevu	

ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle jejich obsahu	vyprávění, obrázková osnova	
------------	--	---	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- zvuková stránka jazyka - abeceda - párové souhlásky	OSV – RSP
ČJL-3-2-02	vyhledá, popíše význam slova a porovná jej	význam slova (slovo nadřazené/podřazené/souřadné)	
ČJL-3-2-03	vyhledá a roztřídí slova podle zobecněného významu	slovní zásoba, základní slovní druhy ohebné	
ČJL-3-2-04	vyjmenuje slovní druhy	přehled slovních druhů	
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, sloves a přídavných jmen	tvarosloví	
ČJL-3-2-06	spojí věty do jednodušších souvětí pomocí spojek	- věta jednoduchá, souvětí - spojky jako spojovací výrazy	
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- velké písmeno - interpunkční znaménka - intonace a melodie věty - druhy vět podle postoje mluvčího	
ČJL-3-2-08	napiše a odůvodní správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách napiše a odůvodní správně psaní ú/ů v běžných slovech použije velké písmeno v některých podstatných jménech vlastních	- tvrdé a měkké souhlásky - ú/ů - velká písmena v některých podstatných jménech vlastních	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-3-01	čte a přednáší (z paměti) literární texty vzhledem ke svým možnostem a věku	zážitkové čtení a naslouchání	OSV – SpaSP, SeaSO, HPE,
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce textu	OSV – KRE, ŘPRD, MV
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	základní literární pojmy, druhy a žánry	
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	jednoduché literární žánry a tvořivá práce s nimi	

3. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	praktické čtení	OSV – RSP, SeaSO, K
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- běžné komunikační situace - žánry jednoduchého písemného projevu - orientace v textu	OSV – PL, MV, K ,KaK
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické a věcné naslouchání - komunikační pravidla - mimojazykové prostředky řeči	OSV – K MV –KČVMS
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	základy techniky mluveného projevu	

ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- vyjadřování závislé na komunikační situaci - mimojazykové prostředky řeči	
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- technika psaní - kontrola, sebehodnocení	
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- žánry písemného projevu - úprava písemného projevu	
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- dialog na základě obrazového materiálu - jednoduché vypravování	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- tvoření slov, stavba slova - význam slov	OSV – RSP
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- slovní zásoba - ohybné slovní druhy	
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen, sloves	
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta jednoduchá, souvětí - spojovací výrazy	
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na	- tvrdé a měkké souhlásky - ú/ů - velká písmena v podstatných jménech vlastních	

	začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - obojetné souhlásky	
--	---	--	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	zážitkové čtení, naslouchání i přednes	OSV – SeaSO, MV, K, HPE
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- základní literární pojmy, druhy a žánry - pohádka	

4. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-1-01.1	navrhne vhodný nadpis	nadpis; věcné čtení	
ČJL-5-1-01.2	posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení	čtení jako zdroj informací	OSV – RSP, PL, MV, K MV – KČVMS, IVMSR, VAMS, FVMS
ČJL-5-1-01.4	vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	čtení jako zdroj informací, orientace v textu	
ČJL-5-1-02.1	vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu	věcné čtení	
ČJL-5-1-02.2	vypíše z textu požadovanou informaci	informace v textu	
ČJL-5-1-03.1	Sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku	žánry písemného projevu	
ČJL-5-1-03.2	posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné	adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka	
ČJL-5-1-04.1	vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah	věcné naslouchání a čtení, mluvený projev	OSV – K, KRE MV – KČVMS, IVMSR

ČJL-5-1-04.2	vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě	• reprodukce	
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta		MV – KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS
ČJL-5-1-05.1	na základě zadaných informací vede dialog, telefonický rozhovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku	• mluvený projev - základní komunikační pravidla • rozhovor, vzkaz	OSV – PL, MV, K, ŘPRD
ČJL-5-1-05.2	posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací		
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku		
ČJL-5-1-06.1	vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta)	• reklama	MV – KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS
ČJL-5-1-07.2	vhodně se představí ostatním dětem, dospělému	• základní komunikační pravidla	
ČJL-5-1-08.1	rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost	• komunikační situace • spisovná a nespisovná výslovnost	
ČJL-5-1-08.2	využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci		
ČJL-5-1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace		
ČJL-5-1-09.3	v ukázce dopisu doplní, co chybí	• osobní dopis	
ČJL-5-1-10.1	k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech)	• osnova	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-2-01.1	vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu	- slovní zásoba a tvoření slov - význam slov - antonyma, synonyma, citově zabarvená slova, spisovná a nespisovná slova, homonyma	
ČJL-5-2-01.2	nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo spisovným		
ČJL-5-2-01.3	vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy		
ČJL-5-2-01.4	rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku		
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		
ČJL-5-2-02.1	rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova	stavba slova, tvary slova, zdvojené souhlásky	
ČJL-5-2-02.2	rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem		
ČJL-5-2-02.4	uvede k danému slovu slova příbuzná		
ČJL-5-2-03.1	zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce)	ohébné a neohebné slovní druhy	
ČJL-5-2-03.2	vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh	slovní druhy	
ČJL-5-2-04.1	vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými	- tvarosloví – tvary slov - koncovky podstatných jmen	
ČJL-5-2-04.2	doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis		
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary		
ČJL-5-2-06.1	rozliší větu jednoduchou a souvětí	- věta jednoduchá a souvětí - větné vzorce	
ČJL-5-2-06.2	vytvoří z věty jednoduché souvětí		

ČJL-5-2-06.3	rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	stavba věty – podmět a přísudek	
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí		
ČJL-5-2-07.1	nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován	- souvětí - spojovací výrazy	OSV – K
ČJL-5-2-07.2	spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu		
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		
ČJL-5-2-08.1	správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných	- vyjmenovaná slova a slova příbuzná - lexikální pravopis	
ČJL-5-2-08.2	píše správně z hlediska pravopisu lexikálního		
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-3-01.1	zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku	- tvořivé činnosti s literárním textem - prezentace přečtené knihy, čtenářský deník - hodnocení	OSV – RSP, SpaSP, SeaSO, KRE, K, KaK, PL, MV, K HPE
ČJL-5-3-01.2	řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem		
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je		
ČJL-5-3-02.1	přednese a volně reprodukuje text	volná reprodukce textu, přednes	

ČJL-5-3-04.1	rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka	• základní literární pojmy • pohádka, pověst, bajka • poezie, próza	
ČJL-5-3-04.2	rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza		
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy		

5. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-1-01.3	posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu	• věcné čtení s porozuměním	OSV – RSP, K
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		
ČJL-5-1-02.3	rozhodne, které informace jsou pro daný text podstatné/nepodstatné	• podstatné informace a jejich záznam	MV – KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS OSV – ŘPRD
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává		
ČJL-5-1-03.3	sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržением dějové posloupnosti	• dějová posloupnost příběhu, jednoduchého sdělení	
ČJL-5-1-03.4	vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce		
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		
ČJL-5-1-06.2	vyhledává na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy	• manipulativní komunikace v reklamě	MV – KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS, TMS, PRT
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě		

ČJL-5-1-07.1	přečte/ řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta	• technika mluveného projevu • komunikační žánry	OSV- PL, K
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru		
ČJL-5-1-09.1	píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy	• vypravování • osnova • popis	
ČJL-5-1-09.2	sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle obrázkové osnovy		
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry		
ČJL-5-1-10.2	zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text	• osnova vypravování • vypravování	
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-2-02.3	určí kořen slova, část příponovou, předponovou	• stavba slova • zdvojené souhlásky	
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku		
ČJL-5-2-03.3	používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích)	• slovní druhy • přídavná jména – měkká, tvrdá • slovesa – způsob	
ČJL-5-2-03.4	používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím		

ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu		
ČJL-5-2-05.1	vyhledává ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)	- základní skladební dvojice - stavba souvětí - podmět, přísudek	
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty		
ČJL-5-2-09.1	uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu	- shoda podmětu s přísudkem (holý podmět) - čárka v jednoduchém souvětí, v několikanásobném větném členu	
ČJL-5-2-09.2	doplňuje správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)		
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-3-02.2	vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	- volná reprodukce - tvořivá činnost s literárním textem	OSV – SEaSO, KRE, PL, K, KaK, ŘPRD
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma		
ČJL-5-3-03.1	rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka), b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	- umělecké texty (poezie, komiks, pohádka) - neumělecké (naučný text, návod k použití)	
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů		

6. ročník

Sloh a komunikace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy / KK
ČJL-9-1-03.1	najde výrazný prostředek manipulace v textu		MV–SMS, KČVMS, IVMSR

ČJL-9-1-03.2	rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu	zpráva	MV: rozdíl mezi reklamou a zprávou
ČJL-9-1-10.5	vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu	oznámení	OSV - KRE
ČJL-9-1-05.1	vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější	- úřední dopis - žádost - elektronická komunikace	KK-4: technologie pro účinnou komunikaci s okolním světem
ČJL-9-1-05.2	najde v krátké ukázce nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými		KK-1: vyjadřuje se kultivovaně
ČJL-9-1-05.3	nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími		KK-1: vyjadřuje se výstižně
ČJL-9-1-04.2	rozhodne podle komunikační situace, zda mluvit spisovně	vypravování	OSV - K
ČJL-9-1-06.2	po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řeč krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost		OSV- RSP
ČJL-9-1-06.3	pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti		KK-2: účinně se zapojuje do diskuse
ČJL-9-1-08.1	vyhledá v krátkém textu klíčová slova	- výtah - výpisek - rozlišování hlavní myšlenky textu a podpůrných detailů - skenování/skimování textu	KU-2: vyhledává a třídí informace
ČJL-9-1-08.2	posoudí, zda je daná informace obsažena v textu		
ČJL-9-1-08.3	vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku		
ČJL-9-1-08.4	vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností		KU-1: vhodné způsoby pro efektivní učení
ČJL-9-1-09.1	uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost	- vypravování - výtah - organizace textu (příčina/následek)	KK-1: vyjadřuje se souvisle, výstižně
Jazyk			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy / KK

ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	jazykové příručky	
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- zvuková podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti	
ČJL-9-2-02.1	pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná	stavba slova	
ČJL-9-2-02.2	k danému slovu doplní slova odvozená		
ČJL-9-2-02.7	ovládá zásady tvoření slov odvozováním		
ČJL-9-2-07.x	uplatňuje pravidla slovotvorného pravopisu		
ČJL-9-1-04.1	najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším	význam slova	KK-1: vyjadřuje se výstižně
ČJL-9-2-04.1	přiřadí slovo k ohebnému slovnímu druhu	- mluvnické významy ohebných slovních druhů - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa	
ČJL-9-2-04.2	určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova		
ČJL-9-2-04.3	užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)		
ČJL-9-2-04.4	zařadí slova vyznačená v textu k ohebným slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)		
ČJL-9-2-07.x	uplatňuje pravidla morfologického pravopisu		
ČJL-9-2-06.x	vyhledá základní větné členy	- přísudek - podmět	
ČJL-9-2-07.x	uplatňuje pravopisná pravidla shody podmětu a přísudku		

Literatura			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy / KK
ČJL-9-3-09.3	vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu	kniha a její části	KU-2: vyhledává informace
ČJL-9-3-01.1	jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního	- lidová pohádka - shrnutí textu - analýza postavy/prostředí/děje	MKV - MKU KK-1: formuluje myšlenky v logickém sledu

ČJL-9-3-05.1	posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč	mýty a báje	MKV - LV VMEGS - ESZ KU-4: kriticky posuzuje
ČJL-9-1-07.1	formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu	- bajka - interpretace symbolických a alegorických textů	OSV - KRE KO-4: smysl pro tvořivost
ČJL-9-3-06.1	uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby	- pohádka - mýtus - bajka - balada - pověst - čtenářská dílna	KK-3: rozumí různým typům textů KK-1: vyjadřuje se souvisle
ČJL-9-3-06.2	navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text		
ČJL-9-3-06.3	odliší, zda uvedený text je próza nebo poezie		
ČJL-9-3-06.4	vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla		
ČJL-9-3-03.1	sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	- pohádka - bajka - pověst - propojování textu (já-text)	OSV - RSP KO-4: projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

7. ročník

Sloh a komunikace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy / KK
ČJL-9-1-08.1	vyhledá v textu klíčová slova	- výpisek - referát - citační norma - vyjasňování - propojování (text-svět)	KU-2: vyhledává a třídí informace
ČJL-9-1-01.2	nad informačním zdrojem si odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření		
ČJL-9-3-09.1	uvede vedle internetových vyhledávačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace		KU: získává informace z různých zdrojů
ČJL-9-3-09.2	odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní		
ČJL-9-1-08	samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		KK-1: vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
ČJL-9-1-10.1	najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu	popis	MV–IZMS, KČVMS

ČJL-9-1-10.2	rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu	• charakteristika	MV: výběr a kombinace slov a obrazů z hlediska záměru a hodnotového významu
ČJL-9-1-10.5	vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu	• popis • charakteristika • autorský záměr	OSV - RSV, KRE; vzájemné poznávání se ve třídě; analýza vlastních postojů a hodnot
ČJL-9-1-10.3	před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů		

Jazyk			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-9-2-04.1	přiřadí slovo ke slovnímu druhu	• slovesa • příslovce • předložky • spojky • částice • citoslovce	
ČJL-9-2-04.4	zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhou platnost)		
ČJL-9-2-07.x	uplatňuje pravidla morfologického pravopisu		
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		
ČJL-9-2-07.x	uplatňuje pravidla lexikálního pravopisu	• velká písmena	
ČJL-9-2-06.1	spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic	• podmět • přísudek • věta jednočlenná a dvojčlenná • předmět • přívlastek • příslovečné určení	
ČJL-9-2-06.2	nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku		
ČJL-9-2-06.3	doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen		
ČJL-9-2-06.x	nahradí větný člen vedlejší větou	• souvětí • druhy vedlejších vět	

Literatura			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

ČJL-9-3-06.1	uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby	• poezie - žánry lyrické a epické • novela • povídka • román • čtenářská lekce/čtenářská dílna • propojování textu (text-text)	
ČJL-9-3-06.2	navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text		
ČJL-9-3-06.3	odliší, zda uvedený text je próza nebo poezie		
ČJL-9-3-06.4	vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla		
ČJL-9-3-04.1	vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu	• epigram	MKV – KD, MKU; předsudky a vžitě stereotypy
ČJL-9-3-02.1	rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace	• povídka • čtenářské dovednosti, strategie • čtenářská dílna • hlubší porozumění souvislostem (porovnání myšlenek, autor x vypravěč, kontext)	KO-1: uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
ČJL-9-3-01.2	vyhledá v textu místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy		VMEGS –JE; život dětí v jiných zemích
ČJL-9-3-03.1	sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	• povídka • epická báseň • hodnocení četby, motivace ke čtení	KO-4: projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

8. ročník

Sloh a komunikace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-9-1-02.1	odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů	• charakteristika • výtah • výklad / referát / projev • kritické myšlení	MV – KČPPMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS, TMS, PRT OSV – RSP, SPaSP, PL, K, HPE, KaK
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• výklad (diskuze)	

ČJL-9-1-04.1	najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším	• výklad / projev / referát	
ČJL-9-1-04.2	rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně		
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-06.1	zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval		
ČJL-9-1-06.2	po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení proneše souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost		
ČJL-9-1-06.3	pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti		
ČJL-9-2-05.1	využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	• výklad / projev / referát • výtah • kladení otázek • vizualizace	
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		
ČJL-9-1-02.2	najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje		
ČJL-9-1-03.2	rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu	• výklad / referát / projev • výtah • úvaha • autorský záměr	
ČJL-9-1-04.3	změní své uvolněné nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky	• výklad / referát / projev	

	přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	úvaha	
ČJL-9-1-09.2	vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.		
ČJL-9-1-01.1	po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu	- úvaha - prostředky manipulace	
ČJL-9-1-03.3	zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)		
ČJL-9-1-07.2	bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse	- úvaha (diskuze k tématu) - book talks (hovory o knihách)	
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu		
ČJL-9-1-10.4	rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího	- úvaha - líčení	

Jazyk			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy / KK
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	obohacování slovní zásoby	OSV – RSP, SEaSO, ŘPRD, KaK
ČJL-9-2-02.3	vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených	sousloví	
ČJL-9-2-02.4	nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty	zkratková slova	
ČJL-9-2-02.5	vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním	slova tvořená odvozováním	
ČJL-9-2-02.6	prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování	slova tvořená skládáním	
ČJL-9-2-02.7	ovládá zásady tvoření slov	slova přejatá z cizích jazyků	
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	obohacování slovní zásoby	

ČJL-9-1-06.1	zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval	interpunkce v souvětí	
ČJL-9-2-06.4	vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno	- věta jednoduchá a souvětí - souvětí podřadné a souřadné - druhy vedlejších vět - významové poměry	
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí		
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- obohacování slovní zásoby - interpunkce v souvětí	

Literatura			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- lyrické a epické žánry - báseň (sloka, verš, rým, básnické figury)	MKV – KD, LV, MKU OSV – RSP, PSYH, K, MV, KRE, KaK, HPE, PL, HPE
ČJL-9-3-01.3	rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů)	- reprodukce čtenářského zážitku - literatura umělecká a věcná	VMEGS – ES, OES, JE EVVO - VČP
ČJL-9-3-01.4	vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	interpretace literárního díla	
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- struktura literárního díla - interpretace literárního díla - reprodukce hlavních myšlenek - práce s nelineárními texty	
ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- lyrické a epické žánry - čtenářská dílna	
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		

ČJL-9-3-07.1	posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí)		
ČJL-9-3-08.1	uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí	• adaptace literárního díla	
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• ukázky z tvorby významných autorů	
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• hlavní vývojová období české a evropské literatury	

9. ročník

Sloh a komunikace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• významová a tvarová výstavba textu • žánry věcné literatury - literatura faktu, esej	OSV - RSP , SPaSP, SE a SO, PSYH, K, KRE
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• manipulace a přesvědčování	MV - KČVMS , IVMSR , SMS , VAMS FVMS , TMS , PRT OSV – ŘPRD, KaK, MV, HPE, PL,
ČJL-9-1-03.1	najde výrazný prostředek manipulace v textu	• manipulace a přesvědčování	
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• přehled - funkční styly: hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický	

ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- vypravování - fejeton - popis - charakteristika literárních postav	
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralinguálních prostředků řeči	slovní zásoba a význam slova	
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	diskuse	
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	jednoduchý výklad, výtah, výpisky, referát	
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	jednoduchá úvaha	
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	proslov	

Jazyk			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka	OSV - RSP , SEaSO , ŘPRD
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	slovní zásoba a význam slova	
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- tvarosloví - slovní druhy	

ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• pravopis	
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• skladba • samostatný větný člen (oslovení, vsuvka, věta neúplná)	
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• pravopis	
ČJL-9-2-08.2	v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.); nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným; posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.	• řeč, jazyk • útvary českého jazyka	
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• obecné výklady o jazyce • slovanské jazyky • útvary českého jazyka • řeč, jazyk, projev mluvený • jazykověda • jazyková kultura	MKV – KD, MKU, LV

Literatura			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• literatura (fikce) – skutečnost (realita) • významová a tvarová výstavba textu	OSV – RSP, PH , KRE, MV , K , KaK , HPE VMEGS – ES , OES, JE EVVO - VČP
ČJL-9-3-02.1	žák rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace	• vypravování	

ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• struktura literárního díla • interpretace literárního díla	
ČJL-9-3-03.1	žák sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	• reprodukce hlavních myšlenek • reprodukce čtenářského zážitku	
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí a na základě literární teorie	• adaptace literárního díla	
ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svět. Názor doloží argumenty.	• literatura hodnotná a konzumní	
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• žánry věcné literatury - literatura faktu, esej	
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• hlavní vývojová období evropské a české literatury, významné osobnosti • česká literatura od počátku 20. století po současnost, moderní literatura 20. století: výběr autorů • drama, próza, poezie 20. století • informativně vybraní autoři světové literatury 20. století • filmová, rozhlasová, televizní tvorba; adaptace literár. děl • autorské divadlo, hudebně – divadelní žánry	
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		
ČJL-9-3-09.1	uvede vedle internetových vyhledavačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace; odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní;	• informativně vybraní autoři světové literatury 20. století • drama, próza, poezie 20. století	

	vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu		
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

5.1.1.2 Anglický jazyk (první cizí jazyk)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných pouze mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklad pro využití komunikace v cizím jazyce, dorozumění se s ostatními lidmi a získání schopnosti číst přiměřené texty v daném jazyce. Zároveň umožňuje poznávat a chápat odlišnosti různých národních kultur, způsobů života a respektovat jejich odlišné kulturní tradice. Vede k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků nejen pro rozvoj v osobním životě či dalším studiu, ale i pro budoucí pracovní uplatnění. Vzdělávání v předmětu cizí jazyk směřuje k dosažení úrovně A2 (podle Společného referenčního rámce pro jazyky).

Anglický jazyk je povinným vyučovacím předmětem pro žáky prvního i druhého stupně v dotaci 3 hodin týdně. Tento předmět je vyučován v jazykové učebně a kmenových třídách. Třídy v ročníku jsou obvykle děleny na vnitřně diferenciované skupiny. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina. Součástí vyučování jsou i příležitostné akce jako jazykové soutěže a olympiády.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu cizí jazyk směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory v písemném i ústním projevu a zároveň naslouchat názorům druhých
- učíme žáky pracovat s informacemi v textu – jejich vyhledávání, třídění, propojení (odhadování významu neznámých slov), využitím digitálních technologií
- podporujeme párovou a skupinovou výuku (prostřednictvím sebehodnocení se učí identifikovat své slabé a silné stránky)
- učíme žáky toleranci a respektu k lidem jiných národností a kultur (k přemýšlení o otázkách týkajících se kulturních odlišností, občanských práv atd.)
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů

3. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-1-01.1	porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (například vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	• fonetické znaky (pasivně) a vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • pozdravy, představování	OSV – RSP, SPaSP, ŘPRD, SEaSO, K, KRE VMEGS – ESZ, JE MKV – KD, MKU

CJ-5-1-02.1	rozpozná známá slova a slovní spojení (předměty, osoby, zvířata) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• barvy, zvířata, hračky, části obličeje, oblečení • číslovky 0 – 20 • abeceda • písničky, říkadla • člen určitý a neurčitý • osobní a přivlastňovací zájmena pro jednotné číslo • sloveso <i>to be, to have got, can</i> (pro jednotné číslo)	
CJ-5-1-02.2	porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (například vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-2-01.1	použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	• fonetické znaky (pasivně) a vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • pozdravy, představování • barvy, zvířata, hračky, části obličeje, oblečení • číslovky 0 – 20 • abeceda • písničky, říkadla • člen určitý a neurčitý • osobní a přivlastňovací zájmena pro jednotné číslo • sloveso <i>to be, to have got, can</i> (pro jednotné číslo)	OSV – RSP, SEaSO, K MKV – KD, MKU
CJ-5-2-03.1	reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů rodiny (např. sdělí své jméno, věk, co vlastní)		

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-3-01.x	najde konkrétní informace (např. o osobách, zvířatech) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- fonetické znaky (pasivně) a vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - pozdravy, představování - barvy, zvířata, hračky, části obličeje, oblečení - číslovky 0 – 20 - abeceda - písničky, říkadla - člen určitý a neurčitý - osobní a přivlastňovací zájmena pro jednotné číslo - sloveso <i>to be, to have got, can</i> (pro jednotné číslo)	
CJ-5-3-02.1	rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata) v krátkém textu		

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-4-01.1	napiše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk a co vlastní	- fonetické znaky (pasivně) a vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - pozdravy, představování - barvy, zvířata, hračky, části obličeje, oblečení - číslovky 0 – 20 - abeceda - písničky, říkadla	

		• člen určitý a neurčitý • osobní a přivlastňovací zájmena pro jednotné číslo • sloveso <i>to be, to have got, can</i> (pro jednotné číslo)	
--	--	---	--

4. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	• volný čas, oblíbené věci • anglicky mluvící země • lidské tělo	OSV – RSP, SEaSO, ŘPRD, SPaSP, K, KRE MKV –KD, MUK VMEGS – ES, JE, OES
CJ-5-1-02.3	porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)	• pravidelné a nepravidelné množné číslo • vazba <i>there is / are</i> • přivlastňovací pád • osobní a přivlastňovací zájmena	
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• číslovky 20 – 100 • slovesa <i>to be, to have got</i> pro všechny osoby	
CJ-5-1-03.1	zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu	• předložky s místem: <i>in, on, under</i>	

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-2-01.2	účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších	• volný čas, oblíbené věci	OSV – RSP, SRaSO, ŘPRD, SaS, K, KRE

	osobách, zvířatech, předmětech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, co vlastní nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	- anglicky mluvící země - lidské tělo - pravidelné a nepravidelné množné číslo	MKV–KD, MUK VMEGS – ES, JE, OES
CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- vazba <i>there is / are</i> - přivlastňovací pád	
CJ-5-2-02.1	představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co vlastní za použití jednoduchých slovních spojení a vět	- osobní a přivlastňovací zájmena - číslovky 20 – 100 - slovesa <i>to be, to have got</i> pro všechny osoby - předložky s místem: <i>in, on, under</i>	
CJ-5-2-03.x	odpoví a poskytne konkrétní informace o sobě, svých členech rodiny a kamarádech (jméno, věk, co vlastní), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-3-01.x	najde konkrétní informace (např. o osobách, zvířatech) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- volný čas, oblíbené věci - anglicky mluvící země - lidské tělo	
CJ-5-3-02.2	porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	- pravidelné a nepravidelné množné číslo - vazba <i>there is / are</i> - přivlastňovací pád - osobní a přivlastňovací zájmena - číslovky 20 – 100 - slovesa <i>to be, to have got</i> pro všechny osoby - předložky s místem: <i>in, on, under</i>	

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-4-01.2	napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk a co vlastní	• volný čas, oblíbené věci • anglicky mluvící země • lidské tělo • pravidelné a nepravidelné množné číslo • vazba <i>there is / are</i> • přivlastňovací pád • osobní a přivlastňovací zájmena • číslovky 20 – 100 • slovesa <i>to be, to have got</i> pro všechny osoby • předložky s místem: <i>in, on, under</i>	

5. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-1-03.2	porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	• základy práce se slovníkem • rodina, přátelé • čas (hodiny) • dny v týdnu	OSV – RSP, SEaSO, ŘPRD, SPaSP, K, KRE MKV – KD, MUK VMEGS – ES, JE, OES
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	• slovesa <i>can, must</i> • ukazovací zájmena • přítomný čas prostý	

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-2-02.2	sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi / neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět	• základy práce se slovníkem • rodina, přátelé • čas (hodiny) • dny v týdnu • slovesa <i>can, must</i> • ukazovací zájmena • přítomný čas prostý	
CJ-5-2-02.3	popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		OSV – RSP, SEaSO, ŘPRD, SPaSP, K, KRE MKV – KD, MUK VMEGS – ES, JE, OES
CJ-5-2-03.2	odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		
CJ-5-2-03.3	zeptá se na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-3-01.1	najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových	• základy práce se slovníkem	

	údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- rodina, přátelé - čas (hodiny) - dny v týdnu - slovesa <i>can, must</i> - ukazovací zájmena - přítomný čas prostý	
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
CJ-5-3-02.3	porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)		
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-5-4-01.3	žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	- základy práce se slovníkem - rodina, přátelé - čas (hodiny) - dny v týdnu - slovesa <i>can, must</i> - ukazovací zájmena - přítomný čas prostý	
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života		
CJ-5-4-02.1	doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává		
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře		

6. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

CJ-9-1-01.1	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - vyjádření co mám / nemám rád - ukazovací zájmena - předmětná zájmena - použití <i>some / any</i> - řadové číslovky - měsíce / datum - bydlení a budovy ve městě - zvířata a jejich popis	OSV – RSP, SEaSO, SPaSP, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
-------------	---	--	--

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-2-01.1	zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci	- přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - vyjádření co mám / nemám rád - ukazovací zájmena - předmětná zájmena - použití <i>some / any</i> - řadové číslovky - měsíce / datum - bydlení a budovy ve městě - zvířata a jejich popis	OSV – RSP, SEaSO, SPaSP, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
CJ-9-2-02.1	krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)		
CJ-9-2-03.1	popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět		

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-3-02.1	porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí,	- přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový	

	ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu)	- vyjádření co mám / nemám rád - ukazovací zájmena - předmětná zájmena - použití <i>some / any</i> - řadové číslovky - měsíce / datum - bydlení a budovy ve městě - zvířata a jejich popis	
--	--	---	--

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-4-02.x	sestaví / napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb za použití vět propojených spojkami <i>a, ale, nebo a protože</i>	- přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - vyjádření co mám / nemám rád - ukazovací zájmena - předmětná zájmena - použití <i>some / any</i> - řadové číslovky - měsíce / datумы - bydlení a budovy ve městě - zvířata a jejich popis	

7. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-1-01.x	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a	- muset - budoucí čas pomocí <i>going to</i> - minulý čas slovesa být	OSV – RSP, SEaSO, SPaSP, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE

	zřetelně pronášeném delším jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• minulý čas s <i>did</i> • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • stupňování přídavných jmen • frekvenční příslovce • tvoření příslovčí pomocí <i>–ly</i> • jídlo a potraviny, recepty • v restauraci (objednání, fráze...) • zábava (divadlo, kino, knihy...)	
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně		

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-2-01.2	zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje	• muset • minulý čas slovesa být • minulý čas s <i>did</i> • budoucí čas pomocí <i>going to</i> • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • stupňování přídavných jmen • frekvenční příslovce • tvoření příslovčí pomocí <i>–ly</i> • jídlo a potraviny, recepty • v restauraci (objednání, fráze...) • zábava (divadlo, kino, knihy...)	
CJ-9-2-01.3	zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje		
CJ-9-2-02.x	pohovoří více větami na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)		
CJ-9-2-03.2	vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>		

Čtení s porozuměním

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-3-02.2	odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu	• muset • minulý čas slovesa být • minulý čas s <i>did</i> • budoucí čas pomocí <i>going to</i> • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • stupňování přídavných jmen • frekvenční příslovce • tvoření příslovci pomocí <i>–ly</i> • jídlo a potraviny, recepty • v restauraci (objednání, fráze...) • zábava (divadlo, kino, knihy...)	

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-4-01.x	zapiše / doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby nebo činností, které běžně vykonává	• muset • minulý čas slovesa být • minulý čas s <i>did</i> • budoucí čas pomocí <i>going to</i> • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • stupňování přídavných jmen • frekvenční příslovce • tvoření příslovci pomocí <i>–ly</i> • jídlo a potraviny, recepty • v restauraci (objednání, fráze...) • zábava (divadlo, kino, knihy...)	
CJ-9-4-02.1	sestaví / napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>		
CJ-9-4-02.2	napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět		

CJ-9-4-02.3	napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>		
CJ-9-4-03.x	odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají jeho samotného		

8. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-1-02.1	porozumí tématu / obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- minulý čas prostý/průběhový - budoucí čas s <i>will</i> - návrhy (<i>suggestions</i>) - členy a jejich použití - popis cesty (<i>directions</i>) - Londýn - rodina a její členové	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-2-01.4	zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí / nelíbí, co si přeje / nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje	- minulý čas prostý/průběhový - budoucí čas s <i>will</i> - návrhy (<i>suggestions</i>) - členy a jejich použití - popis cesty (<i>directions</i>) - Londýn - rodina a její členové	
CJ-9-2-02.x	krátce pohovoří na osvojené téma bez připravené osnovy či vizuální opory		
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE

CJ-9-2-03.3	popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>		
-------------	--	--	--

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-3-02.3	porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	- minulý čas prostý/průběhový - budoucí čas s <i>will</i> - návrhy (<i>suggestions</i>) - členy a jejich použití - popis cesty (<i>directions</i>) - Londýn - rodina a její členové	
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-4-01.1	zapiše / doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	- minulý čas prostý/průběhový - budoucí čas s <i>will</i> - návrhy (<i>suggestions</i>) - členy a jejich použití - popis cesty (<i>directions</i>) - Londýn - rodina a její členové	
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		
CJ-9-4-02.4	popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>		
CJ-9-4-03.1	odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života		
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení		

9. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-1-02.x	porozumí tématu / obsahu delšího a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- slovesa <i>should / shouldn't / might</i> - muset / nesmět / nemuset / a opis pro sloveso <i>must (have to)</i> - předpřítomný čas - vyjádření „rád bych“ - trpný rod - první podmínková věta <i>there is / are somebody doing something</i>	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat		

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-2-01.5	poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	- slovesa <i>should / shouldn't / might</i> - muset / nesmět / nemuset / a opis pro sloveso <i>must (have to)</i> - předpřítomný čas - vyjádření „rád bych“ - trpný rod - první podmínková věta <i>there is / are somebody doing something</i>	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích		
CJ-9-2-03.4	popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>		
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		

Čtení s porozuměním

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-3-01.1	najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	- slovesa <i>should / shouldn't / might</i> - muset / nesmět / nemuset / a opis pro sloveso <i>must (have to)</i> - předpřítomný čas - vyjádření „rád bych“ - trpný rod - první podmínková věta <i>there is / are somebody doing something</i>	
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech		

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CJ-9-4-02.5	popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami <i>a, ale, nebo, protože</i> a příslovci <i>nejdříve, potom, nakonec</i>	- slovesa <i>should / shouldn't / might</i> - muset / nesmět / nemuset / a opis pro sloveso <i>must (have to)</i> - předpřítomný čas - vyjádření „rád bych“ - trpný rod - první podmínková věta <i>there is / are somebody doing something</i>	
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		

5.1.1.3 Německý jazyk (další cizí jazyk)

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Osvojování cizího jazyka poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry. Umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice. Pomáhá k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Jazyková výuka, jejímž hlavním cílem je rozvoj komunikačních kompetencí, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a pochopit jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání.

Německý jazyk je povinným vyučovacím předmětem od 7. do 9. ročníku, s dotací 2 hodiny týdně. Předmět je vyučován v jazykové učebně, kmenových třídách i v učebně ICT ve skupinách v rámci tříd. Požadavky ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk předpokládají v závěru vzdělávání dosažení úrovně A1 (podle Společného referenčního rámce pro jazyky)

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu německý jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí. Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka. Při vyučovací hodině využívá vhodné formy a metody realizace – skupinové vyučování, dialogy, výklad, četbu, poslech, reprodukci textu (písemnou a ústní), samostatnou práci (vyhledávání informací, práci se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitaci, dramatizaci, zpěv, digitální technologie, krátkodobé projekty, příležitostné akce.

- ověřujeme prakticky získané znalosti
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- podněcujeme samostatnost, tvořivost
- snažíme se při činnostech zadávat zajímavé úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení
- motivujeme žáky úlohami z praktického života
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací (i s využitím digitálních technologií)
- učíme žáky komunikovat na odpovídající úrovni (souvislý projev, komunikace mezi žáky)
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- učíme žáky pracovat s různými druhy textů (v písemné podobě, poslechové texty)
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme žáky respektovat názory druhých
- učíme žáky vážit si své práce a práce ostatních a umět si svou práci efektivně organizovat
- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě

7. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- zvuková a grafická podoba jazyka, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - abeceda, - hláskování - cizí slova, - psaní velkých písmen u podstatných jmen	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE, SPaSP MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ,OES, JE
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- pozdravy, domov, rodina, škola, volný čas, narozeniny, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu), barvy, zvířata - práce se slovníkem	
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů		
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE, SPaSP MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ,OES, JE

		• tvoření vět a otázek	
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• rod podstatných jmen • určitý a neurčitý člen • 1. a 4. pád podstatných jmen • přídavná jména (lexikálně) • osobní a přivlastňovací zájmena • tázací příslovce • číslovky 0-100 • slovesa (přítomný čas), • sein, haben • tykání, vykání	
		• pozdravy, rozloučení, písně, básně, říkadla	

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	• reálie – základní informace o německy mluvících zemích – státy, hlavní města	

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		

DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

8. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• upevňování výslovnostních návyků	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE, SPaSP MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu, hodiny), jídlo, příroda, prázdniny	
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• práce se slovníkem	

Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	• základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE, SPaSP MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE

DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• tvoření vět a otázek • všechna přivlastňovací zájmena • předložky – vyjádření času, místa, směru (předložkové vazby)	
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• předložky se 3.pádem • předložky se 4.pádem • množné číslo podstatných jmen	

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• přídavná jména (lexikálně) • zápor nicht, kein • časování nepravidelných sloves v přítomném čase	
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• způsobová slovesa – können, müssen, mögen – přítomný čas	
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci		

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• formulář	

DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	reálie – státy Evropy a jejich hlavní města	
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

9. ročník

Poslech s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	výslovnostní návyky	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE, SPaSP MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		
Mluvení			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	oblečení, lidské tělo, zdraví, škola, rozvrh hodin, povolání, nakupování, orientace ve městě, dopravní prostředky, počasí	OSV – RSP, SEaSO, PL, ŘPRD, K, KRE, HPE, SPaSP MKV – KD, MUK VMEGS – ESZ, OES, JE
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	práce se slovníkem	

DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
------------	---	--	--

Čtení s porozuměním			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- skloňování podstatných jmen (1., 3., 4.pád) - skloňování osobních zájmen - neosobní podmět „man“	
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	- nepravidelná, odlučitelná, zvrtná, způsobová slovesa - préteritum sein, haben - perfektum pravidelných a nepravidelných sloves - řadové číslovky - předložky se 3. a 4. pádem	

Psaní			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	informace o německy mluvících zemích v kontextu s probíraným učivem	
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5.1.2 Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Číslo a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Matematika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky, na 1. i 2. stupni v celkové dotaci 20 povinných + 4 disponibilních hodin pro 1. stupeň. Na 2. stupni 15 povinných + 4 disponibilní hodiny.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, v některých vyučovacích hodinách využíváme odbornou učebnu výpočetní techniky. Ve specifických případech probíhají některé činnosti v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu matematika a jejích aplikace směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- vedeme žáky k řízení své vlastní učební aktivity, motivujeme ho k potřebě celoživotního vzdělávání
- vedeme vyučování i výběr úkolů tak, abychom žáky motivovali k hledání různých řešení, podněcuje k tvořivému a logickému myšlení
- učíme žáky zvládat verbální i neverbální komunikaci, řešit konfliktní situace, přijímat kritiku, obhajovat svůj názor, prezentovat výsledky své práce
- nabízíme využívání digitálních technologií pro usnadnění práce, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vedeme žáky ke skupinové práci, která je předstupněm týmové práce, přičemž klademe důraz na svobodné rozhodování, spolupráci a vzájemnou pomoc, na posilování vědomí zodpovědnosti za výsledek své práce i za práci celé skupiny, na posilování vědomí sounáležitosti
- učíme žáky hodnotit sebe i druhé, objektivně hodnotit své možnosti, rozvíjet své schopnosti, uplatňovat nabyté vědomosti a dovednosti při rozhodování o své životní a profesní orientaci
- učíme žáky dodržovat dohodnutá pravidla, uplatňovat svá práva, plnit své povinnosti
- podporujeme žáky v prohlubování sebedůvěry, vztahu k lidem a přírodě, empatii, v pozitivním myšlení
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu

1. ročník

Číslo a početní operace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-1-01	používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• numerace -představa o jednotlivých číslech na základě názoru • využívá názorných pomůcek • používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací	OSV- RSP , SEaSO , K, ŘPRD
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• přirozená čísla 1–5, 6–10, 10–20 • čtení, psaní a porovnávání čísel v daném oboru • rozklad čísla	
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• pojmy hned před, hned za, před, za, postavení čísla v číselné řadě	

		• určování čísel na číselné ose	
M-3-1-04	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítání a odčítání do 5, do 10, do 20	
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel • řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání • řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více, o n-méně	OSV - K

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-2-01	orientuje se v čase	• rozlišování dne a noci • pojmy den, měsíc, rok	
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• střídání ročních dob • řešení slovních úloh, praktické situace • finanční gramotnost	OSV – RSP, PL, MV, K KaK
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• řadové číslovky	

Geometrie v rovině a prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	• rovinné obrazce – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • tělesa – krychle, kvádr, válec, koule • konkrétní orientace v prostoru	
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, odhaduje délku úsečky	• skládanky a stavebnice	
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• modelování rovinných útvarů, jejich vyhledávání v	

		bezprostředním okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	
--	--	---	--

2. ročník

Číslo a početní operace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- numerace v oboru 0–20 - obor čísel 0–100	OSV - RSP , SEaSO , K , ŘPRD
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- čtení a psaní čísel - porovnávání čísel - rozklad čísla na desítky a jednotky - zaokrouhlování čísel na desítky	
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- orientace na číselné ose - řazení čísel vzestupně i sestupně	
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- násobení jako opakované sčítání - řady násobků - pochopení principu násobení a dělení	
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	řešení a vytváření slovních úloh	OSV – KR, KaK

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-2-01	orientuje se v čase	- orientace v čase - pojmy sekunda, minuta, hodina	
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	řešení slovních úloh	OSV – MV, K

		• finanční gramotnost	
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• doplnění tabulky • orientace ve schématech • vztahy n-krát více, n-krát méně	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• rovinné geometrické útvary • souměrnost • tělesa • vytváření stavebních celků	
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• úvod k měření • porovnávání úseček • rýsování úseček daných délek v cm	
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• manipulace s pravítkem • bod, čáry • čáry otevřené a uzavřené • úsečka	

3. ročník

Číslo a početní operace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• přirozená čísla 0 – 1 000 • číselná řada do tisíce • římské číslice I až X	OSV - RSP , SEaSO, K , KRE, ŘPRD
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• porovnávání čísel • rozklad čísla na stovky, desítky a jednotky • zaokrouhlování čísel na desítky a stovky	

		• určování čísel v řadě do 1 000 po stovkách, desítkách, jednotkách • porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů • psaní a čtení jednotlivých čísel 100 - 1 000	
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• číselná osa, znázorňování čísel • orientace na číselné ose	
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • sčítání a odčítání dvojčíferných čísel do 100 z paměti i písemně • násobení a dělení v oboru násobilky do sta • dělení v oboru těchto násobílek	
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• aplikace početních operací ve slovních úlohách (násobení a dělení dvojčíferných čísel jednocíferným, dělení se zbytkem) • nejbližší menší násobek • řešení slovních úloh se dvěma početními výkony	

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• orientace v čase • měření času • jednoduché převody času	

M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• převody jednotek délky • jednotky hmotnosti - g, kg, t • jednotky objemu - ml, l • finanční gramotnost	OSV – RSP, PL, MV, K, KaK
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• sestavení a doplnění tabulky • práce s tabulkami, diagramy, grafy • vztahy n-krát více, n-krát méně	

Geometrie v rovině a v prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• přímka, polopřímka • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • čtvercová síť	
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• úsečka	
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• prostorové útvary -kvádr, krychle, válec, kužel, jehlan, koule • rovinné útvary - trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh, kružnice	
M-5-3-01.5	narýsuje kružnici s daným poloměrem	• kružnice	
M-5-3-01.6	narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran	• rýsování trojúhelníku • obvod trojúhelníku	

4. ročník

Číslo a početní operace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-1-01.1	z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky	- pamětné násobení a dělení - pamětné sčítání a odčítání	OSV - RSP , SEaSO , K , ŘPRD
M-5-1-01.2	využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu	zkouška - kontrola svých výpočtů	OSV - SEaSO
M-5-1-01.3	využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek	vlastnosti přirozených čísel	
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení		
M-5-1-02.1	správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel	- zápis čísel v desítkové soustavě - římské číslice X až M	
M-5-1-02.2	využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády	písemné sčítání a odčítání, násobení a dělení	
M-5-1-03.1	přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy	čtení a psaní čísel v oboru přirozených čísel od 0 do 1 000 000	
M-5-1-03.2	využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě	- zápis čísla v oboru přirozených čísel od 0 do 1 000 000 - rozklad čísla, rozvinutý zápis čísla	
M-5-1-03.3	porovnává čísla do statisíců	porovnávání čísel v oboru přirozených čísel od 0 do 1 000 000	
M-5-1-03.4	zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování	zaokrouhlování čísla v oboru přirozených čísel od 0 do 1 000 000	
M-5-1-05.1	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života	zlomek - část celku	
M-5-1-05.2	využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku	určování zlomků s názorem	

M-5-1-05.3	vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	zlomky	
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	zápis zlomku	
M-5-1-06.1	porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	porovnání zlomků	
M-5-1-03.5	užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel	- orientace na číselné ose - práce s číselnou osou	
M-5-1-04.1	porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší	porozumění slovní úloze a její řešení	
M-5-1-04.2	zformuluje odpověď k získanému výsledku	vyřešení slovní úlohy	

Závislosti, vztahy a práce s daty

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-2-01.1	provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.)	- tabulky - vztahy typu o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně	
M-5-2-02.1	doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu	práce s tabulkou, diagramem	
M-5-2-02.2	vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data	- práce s tabulkou, daty - jízdní řady	

Geometrie v rovině a v prostoru

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-3-01.1	rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení	základní útvary v rovině – bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	
M-5-3-01.2	určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran	základní rovinné útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník	

M-5-3-01.3	využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice)	• čáry: křivá, lomená, přímá • bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice	
M-5-3-01.4	rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary	• základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, válec	
M-5-3-02.1	rozlišuje obvod rovinného útvaru	• obvod čtverce a obdélníku	
M-5-3-02.2	určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku)	• obvod geometrických útvarů	
M-5-3-02.3	graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky	• úsečky	
M-5-3-02.4	určí délku lomené čáry graficky i měřením	• měření, určení délky čáry	
M-5-3-03.1	vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti	• vzájemná poloha dvou přímek	
M-5-3-03.2	načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku	• kolmice • rovnoběžky	
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	• rýsování rovnoběžek a kolmic	
M-5-3-04.1	určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků	• obsah rovinných útvarů – čtvercová síť	
M-5-3-05.1	pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě)	• osová souměrnost • osa souměrnosti	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-4-01.1	vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy	• slovní úlohy • magické čtverce • prostorová představivost	OSV – ŘPRD, KRE

5. ročník

Číslo a početní operace			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-1-02.3	využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojčíferným číslem	písemné násobení a dělení	OSV - RSP , SEaSO , K , ŘPRD
M-5-1-02.4	provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku	písemné algoritmy početních výkonů	
M-5-1-02.5	dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel	vlastnosti přirozených čísel, závorky, pořadí výpočtů	
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	písemné algoritmy početních výkonů	
M-5-1-03.6	orientuje se na číselné ose a jejích úsecích	- přirozená čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel	
M-5-1-03.7	provádí číselný odhad a kontrolu výsledku	- odhady výsledků - kontroly výpočtů	
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony - zkouška - kontrola výsledků	
M-5-1-04.3	vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	slovní úloha	
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	aplikované slovní úlohy	OSV – SPaSO,KRE
M-5-1-06.2	sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje	- sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem na názoru - zápis početních operací se zlomky	
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovnání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	

M-5-1-07.1	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života	- desetinné číslo - celek a jeho část	
M-5-1-07.2	přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu	- desetinná čárka - čtení a zápis desetinného čísla - znázornění desetinného čísla na názoru	
M-5-1-07.3	porovná desetinná čísla v řádu desetin	porovnání desetinných čísel	
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- orientace na číselné ose - čtení desetinného čísla	
M-5-1-08.1	znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí –100 až +100	celá čísla	
M-5-1-08.2	nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	měření teploty, teploměr	
M-5-1-08	porozumí významu znaku „–“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	číselná osa, záporná čísla	

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-2-01.2	porovnává zadaná data podle daného kritéria	tabulky, grafy	
M-5-2-01.3	posuzuje reálnost vyhledaných údajů		
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	práce s daty	
M-5-2-02.3	vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent)	diagramy	
M-5-2-02.4	používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech)	- proměnná, nezávisle - proměnná, závisle proměnná - jízdní řád - orientace v něm	
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- tabulky, grafy, diagramy - grafy, soustava souřadnic	

Geometrie v rovině a v prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

M-5-3-01.7	narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic	• rýsování čtverce, obdélníku	
M-5-3-01.8	dodržuje zásady rýsování	• pravidla při rýsování	
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• konstrukce základních rovinných útvarů	
M-5-3-02.5	převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry	• jednotky délky • jednotky objemu • jednotky hmotnosti	
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• úsečka • obvod	
M-5-3-04.2	používá základní jednotky obsahu (cm^2 , m^2 , km^2) bez vzájemného převádění	• jednotky obsahu • čtvercová síť (síť kváдру a krychle)	
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• obsah obrazce	
M-5-3-05.2	určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	• osa souměrnosti	
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• osová souměrnost	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-5-4-01.2	volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy	• řešení slovní úlohy	
M-5-4-01.3	vyhodnotí výsledek úlohy	• slovní úloha	
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	OSV – KRE, K, KaK,

6. ročník

Číslo a proměnná			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-1-01.1	provádí početní operace s přirozenými a desetinnými čísly	- přirozená čísla do 1 000 000 - dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti - desetinná čísla, desetinné zlomky – rozvinutý zápis v desítkové soustavě	
M-9-1-01.2	dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru přirozených čísel a u desetinných čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost a distributivnost) při počítání		
M-9-1-01.5	určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě		
M-9-1-02.1	zaokrouhluje čísla s danou přesností		
M-9-1-02.2	využívá pro kontrolu výsledku odhad		
M-9-1-02.3	účelně a efektivně využívá kalkulátor		
M-9-1-03.1	rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek		
M-9-1-03.2	využívá kritéria dělitelnosti (2,3,5,10)		
M-9-1-03.3	rozloží dvojčíferné číslo na součin prvočísel		
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel		
M-9-1-04.1	užívá kvantitativního vyjádření celek – část desetinným číslem		

Geometrie v rovině a prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-3-01.2	zná metrické vlastnosti (trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky)	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice,	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE

M-9-3-02.1	pozná základní rovinné útvary (přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelníky – čtverec, obdélník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh)	kruh, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) • metrické vlastnosti – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost • prostorové útvary – krychle, kvádr • konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, trojúhelník ze 3 stran	
M-9-3-02.2	rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý a přímý) a trojúhelníků		
M-9-3-03.1	sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut)		
M-9-3-03.2	využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku		
M-9-3-03.3	určuje velikost úhlu pomocí úhloměru		
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem		
M-9-3-04.1	odhaduje obsah útvarů pomocí čtvercové sítě		
M-9-3-04.2	určí výpočtem obsah čtverce, obdélníku		
M-9-3-04.3	určí výpočtem obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku		
M-9-3-04.4	používá a převádí jednotky délky		
M-9-3-04.5	používá a převádí jednotky obsahu		
M-9-3-05.1	pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa úsečky, osa rovinného pásu)		
M-9-3-06.2	provede jednoduché konstrukce (osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem)		
M-9-3-08.1	rozhodne, zda je útvar osově souměrný		
M-9-3-08.2	určí osy souměrnosti rovinného útvaru		
M-9-3-08.5	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti		
M-9-3-10.1	odhaduje a vypočítá povrch krychle a kváдру		
M-9-3-10.2	odhaduje a vypočítá objem krychle a kváдру		
M-9-3-10.3	používá a převádí jednotky objemu		
M-9-3-11.1	používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava		

M-9-3-11.2	rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr)		
M-9-3-11.3	načrtne a sestrojí síť krychle		
M-9-3-12.2	načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-3-12.3	sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-3-13.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy		
M-9-3-13.2	řeší jednoduchou úlohu		

Nestandardní a aplikační úlohy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-4-01.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	
M-9-4-01.2	řeší jednoduchou úlohu		OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE

7. ročník

Číslo a proměnná			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-1-01.1	provádí početní operace se zlomky	- celá čísla –čísla navzájem opačná, číselná osa - racionální čísla - zlomky – převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek - poměr – úměra, trojčlenka, měřítko - procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE
M-9-1-01.2	dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost a distributivnost) při počítání		
M-9-1-01.3	vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné		
M-9-1-01.6	provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak)		

M-9-1-01.7	určí absolutní hodnotu celého čísla		
M-9-1-04.1	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, procentem)		
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)		
M-9-1-05.1	využívá daný poměr v reálných situacích		
M-9-1-05.2	stanoví poměr ze zadaných údajů		
M-9-1-05.3	využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu		
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů		
M-9-1-06.1	určí počet procent, je – li dána procentová část		
M-9-1-06.2	určí procentovou část, je – li dán procentový počet a základ		
M-9-1-06.3	určí základ, je – li dán procentový počet a procentová část		
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)		
M-9-1-09.1	řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel		
M-9-1-09.2	popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel		
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		OSV - ŘPRD

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-2-01.1	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu	- přímá a nepřímá úměrnost - grafy, tabulky - pravoúhlá soustava souřadnic	
M-9-2-01.3	pracuje s časovou osou		
M-9-2-01.4	převádí údaje z textu do tabulky a grafu		

M-9-2-02.1	porovnává kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu		
M-9-2-03.1	vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy		
M-9-2-03.2	rozezná přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy		
M-9-2-03	určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti		

Geometrie v rovině a prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-3-01.1	užívá při analýze praktické úlohy a náčrtky, schémata a modely	- konstrukční úlohy – trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník - středová souměrnost - věty o shodnosti	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE
M-9-3-01.4	využívá matematickou symboliku		
M-9-3-02.1	pozná základní rovinné útvary - čtyřúhelníky		
M-9-3-02.2	rozezná typy čtyřúhelníků		
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary		
M-9-3-03.2	určí výpočtem obsah trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku		
M-9-3-03.3	určí výpočtem obvod rovnoběžníku a lichoběžníku		
M-9-3-06.1	načrtne rovinný útvar podle slovního zadání		
M-9-3-06.3	ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání		
M-9-3-06	načrtne a sestojí rovinné útvary		
M-9-3-08.4	určí střed souměrnosti		
M-9-3-08.5	načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti		
M-9-3-08	načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar		
M-9-3-09.1	rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr a kolmý hranol)		
M-9-3-09.2	používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka		

M-9-3-09.3	rozpozná síť kolmého hranolu		
M-9-3-13.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy		
M-9-3-13.2	řeší jednoduchou úlohu		

Nestandardní a aplikační úlohy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-4-01.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	
M-9-4-01.2	řeší jednoduchou úlohu		OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE

8. ročník

Číslo a proměnná			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-1-01.2	dodržuje pravidla pro pořadí početních operací, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost a distributivnost) při úpravě výrazů	- mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina - výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny - algebraické vzorce - rovnice s jednou neznámou (lineární)	OSV – KRE, K, ŘPRD
M-9-1-01.4	zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin)		
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu		
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor		
M-9-1-07.1	vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných		
M-9-1-07.2	využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$		
M-9-1-07.3	Vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci		

M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním		
M-9-1-08.1	vyřeší rovnici		
M-9-1-08.2	ověří správnost řešení slovní úlohy		

Závislosti, vztahy a práce s daty

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-2-01.1	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu	- grafy, diagramy, tabulky, nákresy, schémata - statistika – četnost znaku, aritmetický průměr	
M-9-2-01.2	vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota)		
M-9-2-01.4	převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak		
M-9-2-01.5	samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu		
M-9-2-02.1	porovnává kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu		

Geometrie v rovině a prostoru

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-3-01.2	využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh	- metrické vlastnosti v rovině – Pythagorova věta - prostorové útvary – rotační válec - konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice - kružnice, kruh	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE
M-9-3-01.3	řeší geometrické úlohy početně		
M-9-3-04.2	určí výpočtem obsah kruhu		
M-9-3-04.3	určí výpočtem obvod kružnice a kruhu		
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů		

M-9-3-05.1	pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (kružnice, Thaletova kružnice)		
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh		
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary		
M-9-3-09.1	rozpozná rotační těleso válec		
M-9-3-10.1	odhaduje a vypočítá povrch válce		
M-9-3-10.2	odhaduje a vypočítá objem válce		
M-9-3-11.2	rozpozná síť válce		
M-9-3-13.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy		
M-9-3-13.2	řeší jednoduchou úlohu		
M-9-3-13.3	ověří výsledek úlohy		

Nestandardní a aplikační úlohy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-4-01.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	
M-9-4-01.2	řeší jednoduchou úlohu		
M-9-4-02.1	určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině		
M-9-4-02.2	využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života		

9. ročník

Číslo a proměnná			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-1-08.1	vyřeší soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav	soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE
M-9-1-08.2	ověří správnost řešení slovní úlohy		

M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav		
-----------------	--	--	--

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
M-9-2-01.1	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu	• pravoúhlá soustava souřadnic, grafy, tabulky • závislost a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti • funkce – přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE VDO - OOSS
M-9-2-01.2	vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota)		
M-9-2-01.4	převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak		
M-9-2-01.5	samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu		
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data		
M-9-2-02	porovnává soubory dat		
M-9-2-04.1	pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice		
M-9-2-04.2	přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak		
M-9-2-04.3	vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles)		
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem		
M-9-2-05.1	vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci		
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		

Geometrie v rovině a prostoru			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

M-9-3-01.3	řeší geometrické úlohy početně	- jehlan, kužel, koule - goniometrické funkce - podobnost, věty o podobnost	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku		
M-9-3-07.1	vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků		
M-9-3-07.2	vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků		
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků		
M-9-3-09.1	Rozpozná jehlan, kužel a kouli		
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti		
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
M-9-3-11.2	rozpozná síť těles jehlan a kužel		
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles		
M-9-3-12.1	rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno		
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		
M-9-3-13.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy		
M-9-3-13.2	řeší jednoduchou úlohu		
M-9-3-13.3	ověří výsledek úlohy		
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		

Nestandardní a aplikační úlohy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

M-9-4-01.1	vyhledá v textu úlohy potřebné údaje	• číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy	OSV – KRE, K, KaK, ŘPRD, RSP, SEaSE
M-9-4-01.2	řeší jednoduchou úlohu		
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací		
M-9-4-02.1	určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině		
M-9-4-02.2	využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života		
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

5.1.3 Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Předmět informatika je vyučován jako samostatný povinný předmět ve 4. - 9. ročníku. Hodinová dotace je na 1. stupni 1 hodina ve 4. a 5. ročníku, na 2. stupni celkově 4 hodiny. Týdenní dotace je ve všech čtyřech ročnících 1 hodina.

Informatika se vyučuje v odborné učebně vybavené počítači připojenými ke školní síti a k internetu. Na síti, lokálně i na internetu využíváme potřebný software k výuce a internet používáme k vyhledávání potřebných informací pro další zpracování. Dále je využívána učebna, která je vybavená robotickými stavebnicemi, tablety a chrombooky. Pro výuku je v učebnách využíván také dataprojektor. Práce žáků probíhá individuálně i skupinově.

Výchovné a vzdělávací strategie směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

- vedeme k porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- umožňujeme rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- vedeme ke komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybízíme k použití konkrétní strategie, technologie pro řešení daného problému
- vedeme žáky např. prostřednictvím metod kritického myšlení ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních
- názorným příkladem podněcujeme žáky k etickému jednání v oblasti digitálního prostředí
- vedeme žáky k samostatnému či týmovému kreativnímu řešení daného úkolu a k prezentaci nápadů, k ověřování získaných informací
- nabízíme žákům možnost individuální i skupinové práce a zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi, může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

4. ročník

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• data, informace – sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů • kódování a přenos dat – využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace • modelování – model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití	OSV-K , ŘPRD, KRE
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu		MV – KČVMS. SEaSO, PL

		obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	
--	--	---	--

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- řešení problému krokováním – postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci - programování – experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu	OSV – ŘPRD, KaK, KSP
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		OSV - HPE, KRE, PL
I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy		MV – IVMSR, FVMS. VAMS
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		

		kontrola řešení – porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
--	--	--	--

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- hardware a software – digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů - počítačové sítě – propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat - bezpečnost – pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		
I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi		OSV – PSYH, MV MV – VAMS, SMS, KČVMS

5. ročník

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-5-1-01	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- data, informace – sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - kódování a přenos dat – využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace - modelování – model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	OSV- K, ŘPARD, KRE, PL, SEaSO
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji		
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu		MV – KČVMS, SMS, FVMS, VAMS
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	řešení problému krokováním – postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a	OSV – K, KaK
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		MV – KČVMS, IVMSR

I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci • programování – experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu • kontrola řešení – porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		

INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• systémy – skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi • práce se strukturovanými daty – shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, více úrovněvý seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	
I-5-3-02	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		

6. ročník

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	• data, informace – získání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat • kódování a přenos dat – různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit, bajt, násobné jednotky;	OSV – K, KaK, PL, MV, SEaSO, KRE
I-9-1-02	navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cíle jejich uložení a přenosu		

		jednoduché šifry a jejich limity	
--	--	----------------------------------	--

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	• algoritmizace – dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu • programování – nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné • kontrola – ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu • tvorba digitálního obsahu – tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	OSV – ŘPARD, KRE, KSP
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy řešení problému		OSV – HPE MV – KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program o ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		

INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování a užívání informačních systémů	informační systémy – informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	OSV – PL, MV, PSYH, K, HPE

7. ročník

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-1-03	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely a řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	modelování – schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	OSV – K, KaK, PL,
I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji		

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	algoritmizace – dekompozice úlohy, problému; tvorba,	OSV – ŘPARD, K, PSYH, SEaSO

I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy řešení problému	zápis a přizpůsobení algoritmu • programování – nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné • kontrola – ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu • tvorba digitálního obsahu – tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	OSV – HPE,MV, PL MV – KČVMS, IVMSR, SMS? VAMS, FVMS
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program o ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	• počítačové sítě – typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a princip internetu;	OSV – PSYH, HPE
I-9-4-03	vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		

I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva • řešení technických problémů – postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení • bezpečnost – útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitální zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvou faktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		

8. ročník

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	• algoritmizace – dekompozice úlohy, problému; tvorba,	OSV – K, ŘPARD, KaK, MV, PL, SEaSO

I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy řešení problému	zápis a přizpůsobení algoritmu • programování – nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné • kontrola – ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu • tvorba digitálního obsahu – tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program o ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		

INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	• návrh a tvorba evidence dat – formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti	OSV – PL, HPE,
I-9-3-03	vymezení problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního		MV - PRT

	návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	hromadné zpracování dat – velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězcí; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	

9. ročník

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	- algoritmizace – dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu - programování – nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné - kontrola – ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	OSV – K, ŘPRD, MV, PSYH MV - KČVMS
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy řešení problému		MV – KČVMS, IVMSR, SMS, FVMS
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program o ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		

		• tvorba digitálního obsahu – tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
--	--	--	--

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	• hardware a software – pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka • počítačové sítě – typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a	MV – FVMS, TMS, SMS, PRT OSV – ŘPRD, PSYH, HPR, PL
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos		
I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače		
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		

		princip internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva • řešení technických problémů – postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení • bezpečnost – útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitální zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvou faktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat • digitální identita – digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a	
--	--	---	--

		pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sítí	
--	--	---	--

5.1.4 Člověk a jeho svět

5.1.4.1 Prvouka

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Prvouka uvádí žáky do prostředí školy, vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Pomáhá žákům formovat základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, předmětům, které lidé vytvořili, k životnímu prostředí domova a přírody nejbližšího okolí. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů, za svěřené a společné předměty, rostliny nebo zvířata. Pěstuje tak u nich jak základy uvědomování si vlastní individuality, tak i potřebné vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem nich.

Prvouka je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. stupně 1. – 3. ročníku v celkové dotaci 6 hodin. Vyučuje se v dvouhodinovém týdenním cyklu. Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně, pro realizaci některých aktivit využíváme v případě příznivého počasí i školní zahradu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina a krátkodobý projekt.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu prvouka směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- vedeme žáky, aby si osvojovali schopnost vnímavě sledovat život kolem sebe
- učíme žáky vyjadřovat vlastní názory v přiměřené mezilidské komunikaci
- učíme žáky respektovat názory druhých
- učíme žáky osvojovat si potřebné základní vědomosti o sobě, jiných lidech, živočiších a rostlinách
- učíme žáky orientovat se v potřebných souvislostech
- vedeme žáky k osvojování si základních dovedností a návyků potřebných pro plnění povinností
- učíme žáky chápat význam spolupráce, pomoci i odpovědnosti ve skupině
- podporujeme hledání a objevování nového
- učíme žáky rozeznávat nebezpečí různého charakteru
- uplatňujeme základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- aplikujeme účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních

1. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• domov – prostředí domova • bydliště - orientace v místě bydliště • škola – prostředí a činnosti ve škole • okolí školy – bezpečná cesta do školy • bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce	VDO–OSŠ OSV – PL, MV, K
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• název obce svého bydliště • název obce své školy	VDO – OSŠ

LIDÉ KOLEM NÁS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• rodina, domácnost • příbuzenské a mezigenerační vztahy • pravidla slušného chování • tolerance k odlišnostem jiných lidí • obezřetnost při setkání s neznámými lidmi	OSV – RSP, SPaSP, PL, MV, K, HPE MKV – KD, LV

LIDÉ A ČAS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• základní orientace v času, čtení hodin • rytmus dne • týden, měsíc, rok • roční období • kalendář	OSV - RSP
------------	---	---	------------------

ROZMANITOST PŘÍRODY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• roční období • fáze ročního cyklu v životě stromů	OSV – RSP
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• běžné listnaté stromy • základní stavba těla rostlin • živočichové domácí, volně žijící • životní potřeby • životní podmínky některých rostlin a živočichů	EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• lidské tělo – základní stavba a funkce • základní hygienické a zdravotně preventivní návyky • zdraví, nemoc, úraz • základy zdravé výživy a pitného režimu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, ŘPRD,
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví	• chování chodce v silničním provozu • základní dopravní značky, světelná a zvuková signalizace	OSV – SPaSP, SEaSO, K, ŘPRD, KaK

	jiných		
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• odmítnutí nepříjemné komunikace • telefonní čísla tísňových linek	OSV – PL, MV, K, HPE MKV - LV
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• mimořádná situace • evakuace • zkouška sirén	OSV - ŘPRD

2. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• adresa • okolí bydliště • okolí školy • riziková místa a situace v nejbližším okolí • pravidla chování cyklisty	OSV – RSP, PL, MV, K, ŘPRD VDO -OSŠ
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• název obce a některých jejích částí • význam vybraných budov v obci	

LIDÉ KOLEM NÁS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• příbuzenské a mezigenerační vztahy • role a odpovědnost členů rodiny • významné události v rodině • rozdíly a shody mezi lidmi, rovněž i z různých kultur	OSV – PL, MV, K, KaK, HPE VDO – OSŠ MKV - KD, LV,EP

ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	povolání rodičů, práce	
LIDÉ A ČAS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- sled událostí, trvání - den, týden, měsíc, rok - hodiny – určování času v denním režimu	OSV - RSP
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	- známé regionální památky - generace prarodičů	
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- svátky rodinné - svátky v přírodním cyklu roku - svátky s náboženskými kořeny - svátky občanské	OSV – SPaSP, PL, MV, K, KaK, HPE

ROZMANITOST PŘÍRODY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- roční období, příslušné měsíce - rostliny a živočichové v jednotlivých obdobích a jejich potřeby, projevy a změny	OSV – RSP
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- živočichové – životní potřeby, průběh a způsob života - význam pro člověka - stavba těla rostlin - běžné listnaté a jehličnaté stromy - význam rostlin pro člověka	OSV–HPE EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• základní stavba lidského těla • lidské smysly a jejich ústrojí • péče o zdraví • základní hygienické a režimové návyky • prevence nemocí a úrazů • základy první pomoci při drobném poranění	OSV – SPaSP, SEaSO, PSYH, KaK, ŘPRD
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• bezpečné chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v autě a hromadné dopravě • vhodná a nevhodná místa pro hru	OSV – SEaSO, KaK, ŘPRD, KRE
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) • vyhledání pomoci • role svědka v nebezpečné situaci • čísla tísňového volání	OSV - SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• evakuace • mimořádné události	OSV - ŘPRD

3. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• plán, mapa • světové strany v prostoru i na plánu • nadmořská výška, vrstevnice	OSV – RSP, SEaSO, ŘPRD, HPE

ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• tvary zemského povrchu regionu • vodstvo naší krajiny • začlenění své obce do příslušného kraje • Česká republika – naše vlast, státní vlajka, hymna, znak • krajina ovlivňuje život v regionu, obci	VDO – OSŠ VKMGS – ESZ, JE OSV –KRE, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – LAPŽP, VČP
-------------------	---	--	--

LIDÉ KOLEM NÁS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• život a funkce rodiny • mezilidské vztahy • pravidla chování • komunikace	VDO – OSŠ, OOSS OSV – SPaSP, SEaSO, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV - KD, LV, EP,MKU
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• fyzická a duševní práce • význam a potřeba různých povolání, peníze • práce a volný čas (zájmy, záliby)	OSV –PSYH, K, KaK,HPE

LIDÉ A ČAS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• kalendář, letopočet • datum • určování času • orientace v čase podle hodin, podle kalendáře • minulost, přítomnost, budoucnost	OSV – PL, MV, ŘPRD

ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	- historické památky v obci a regionu - kulturní, společenské události v obci	OSV – PL, MV, KaK
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- současnost a minulost v životě rodiny, jednoduchý rodokmen - změny způsobu života, bydlení, práce, zájmové činnosti	OSV – SPaSP, SEaSO, PL, MV, K, KaK, ŘPRD

ROZMANITOST PŘÍRODY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	vesmír a Země	
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- živá příroda, neživá příroda - nerosty, horniny - rostliny, houby, živočichové - znaky života - životní potřeby a projevy - průběh a způsob života - chování v přírodě - odpovědnost člověka – ochrana životního prostředí	OSV – RSP, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- látky a jejich vlastnosti - voda, vzduch, půda, teplo, světlo - jednoduché pokusy - veličiny – délka, objem, hmotnost - jednoduchá měřidla	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• lidské tělo – vnější stavba těla, vnitřní ústrojí člověka • etapy vývoje člověka • rozdíly mezi lidmi • péče o zdraví – denní režim, hygiena, správná výživa, pitný režim • ochrana zdraví, základy první pomoci • prevence	MV – KČPPMS, FVM OSV – SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• dopravní výchova – chodec, cyklista • bezpečná a nebezpečná místa ve svém okolí • trávení volného času	MV – KČVMS, FVMS
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• nebezpečné látky • šikana • sexuální a jiné zneužívání • přivolání pomoci pro sebe i pro jiné; tísňová volání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, K, KaK, RPRD, HPE
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• situace požáru • živelné pohromy • technické havárie • jiné případy hromadného ohrožení	OSV – K, ŘPRD

5.1.4.2 Přírodověda

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života a jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení). Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*, k vyučovacímu předmětu přírodověda patří hlavně tematické okruhy *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Přírodověda je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 4. a 5. ročníku na 1. stupni v dotaci 2 povinných hodin týdně.

Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně, pro realizaci některých aktivit využíváme i jiné prostory školy. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu přírodověda směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- vedeme žáky rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

- podporujeme žáky v samostatném a sebevědomém vystupování a jednání, vedeme je k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- učíme žáky utvářet si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a hledat možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně
- vedeme žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- podporujeme žáky v objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- učíme žáky poznávat a upevňovat preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- vedeme žáky např. prostřednictvím metod kritického myšlení ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních

4.ročník

Rozmanitost přírody			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-4-01.3	objasní základní podmínky pro život organismů	• podmínky pro život na Zemi	OSV - RSP , SEaSO EVVO – E, ZPŽ
ČJS-5-4-01.4	vysvětlí na základě obrazového či textového materiálu vzájemné ovlivňování člověka a přírody	• člověk jako součást přírody	EVVO – LAPŽP, VČP
ČJS-5-4-01.5	využije výzkumné dovednosti pro sledování změn v přírodě a způsobu života rostlin a živočichů	• způsob života rostlin a živočichů	
ČJS-5-4-03.1	roztřídí na základě společných znaků dané organismy (rostliny, živočichy, houby)	• třídění organismů	OSV - RSP , SEaSO
ČJS-5-4-03.2	popíše na základě pozorování dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu	• popis rostliny, houby a živočicha	
ČJS-5-4-03.3	určí na základě zkoumání vybraných organismů, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu	• rozmanitost přírody • způsob života	

ČJS-5-4-03.4	vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev	- vztahy mezi organismy - společenstva	
ČJS-5-4-03.5	roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce	ekosystémy	EVVO – E, ZPŽ
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- rozmanitost podmínek života na Zemi - společenstvo lesa, vod, luk, polí, okolí lidských obydlí	OSV - RSP , SEaSO VMEGS - OES EVVO – E
ČJS-5-4-04.1	pojmenuje základní projevy života	projevy života na konkrétních organismech	
ČJS-5-4-04.2	určí na základě pozorování dvou různých organismů, jaké projevy života mají společné a čím se liší		
ČJS-5-4-04.3	určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu	určování organismů	
ČJS-5-4-04.4	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	třídění živých organismů	
ČJS-5-4-04.5	pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života	- projevy života - pokusy, experimenty	
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- projevy života - třídění živých organismů	
ČJS-5-4-05.1	popíše na základě obrazové či textové opory činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají	- životní prostředí - třídění odpadů	EVVO – LAPŽP, VČP
ČJS-5-4-05.2	objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana	- ochrana přírody, člověka - ochrana životního prostředí	EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP

ČJS-5-4-05.3	uvede možná rizika vyplývající z některých přírodních jevů a změn v prostředí	- význam jednotlivých biotopů - mimořádné události	
--------------	---	---	--

Člověk a jeho zdraví			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-5-04.1	žák rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika	- dopravní výchova - cyklista - tísňová volání	
ČJS-5-5-04.4	popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu	základy první pomoci	

5.ročník

Rozmanitost přírody			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-4-01.1	rozliší přírodniny neživé (voda, vzduch, minerály, horniny) a živé (organismy: rostliny, živočichové, houby, bakterie)	- voda a vzduch - nerosty a horniny, energetické zdroje	OSV - RSP , SEaSO
ČJS-5-4-01.2	uvede na základě pozorování příklady vztahů mezi živou a neživou přírodou	- látky a jejich vlastnosti - měření - délka, teplota, hmotnost - magnet, síla, energie	
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	živá a neživá příroda	VGMEs–OES EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
ČJS-5-4-02.1	popíše na základě obrazového materiálu postavení Země ve vesmíru	vesmír a Země	OSV - RSP , SEaSO , K

ČJS-5-4-02.2	vysvětlí za použití modelu Slunce, Země a Měsíce nebo obrazového materiálu střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období	• střídání ročních období • den a noc	
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• vesmír a Země	
ČJS-5-4-05.3	vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí	• odpovědnost lidí vůči přírodě	VGMEŠ - OES EVVO – VČP
ČJS-5-4-05.4	vysvětlí, které mimořádné události související se specifickými přírodními jevy hrozí v místě bydliště a školy, a v modelové situaci předvede, jak se chránit	• mimořádné události	
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• ochrana přírody v ČR	
ČJS-5-4-06.1	pozná a popíše některé laboratorní pomůcky	• jednoduchý postup • bezpečnost při práci	
ČJS-5-4-06.2	použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech		
ČJS-5-4-06.3	dodrží pracovní postup		
ČJS-5-4-06.4	provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu		
ČJS-5-4-06.5	dodrží bezpečnost práce během experimentování		
ČJS-5-4-06	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		

Člověk a jeho zdraví			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-5-01.1	určí a pojmenuje části lidského těla	• části lidského těla	
ČJS-5-5-01.2	uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci	• základní funkce orgánových soustav	

ČJS-5-5-01.3	rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života	• vlivy na zdraví člověka	
ČJS-5-5-01.4	pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.)		
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• péče o zdraví • orgány člověka • prevence vzniku onemocnění	OSV - RSP , SPaSP , HPE
ČJS-5-5-02.1	seřadí chronologicky jednotlivé etapy lidského života	• etapy lidského života	
ČJS-5-5-02.2	určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje		
ČJS-5-5-02.3	žák podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života		
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození		
ČJS-5-5-03.1	rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům	• plánování činností během dne • vlastní potřeby • zdravý životní styl • mezilidské vztahy	
ČJS-5-5-03.2	navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne		
ČJS-5-5-03.3	zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí		
ČJS-5-5-03.4	objasní důležitost zdravého životního stylu a dodržování zásad pro zdravé prostředí		MV – KČVMS, IVMSR
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob		
ČJS-5-5-04.2	navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů	• ochrana člověka za mimořádných situací	

ČJS-5-5-04.3	popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život		
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- ochrana člověka - hromadné ohrožení - dopravní výchova	
ČJS-5-5-05.1	vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.)	- návykové látky /závislosti - odmítnutí návykové látky - poškozené zdraví - rizika ohrožující zdraví	
ČJS-5-5-05.2	vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky		
ČJS-5-5-05.3	uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog		
ČJS-5-5-05.4	předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek		
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek		
ČJS-5-5-06.1	vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře	- zdravá strava - prevence (zdravotní prohlídky) - osobní bezpečí - denní režim - hygiena - podpora a ochrana zdraví, soukromí - odmítnutí nepříjemného chování	
ČJS-5-5-06.2	uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu		
ČJS-5-5-06.3	rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci		
ČJS-5-5-06.4	zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny		

ČJS-5-5-06.5	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	nemoc	
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou		
ČJS-5-5-07.1	rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život	- tísňová volání - první pomoc - lékárnička - modelové situace - úraz	
ČJS-5-5-07.2	uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít		
ČJS-5-5-07.3	předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby		
ČJS-5-5-07.4	vybere z lékárničky potřebný materiál k ošetření drobného poranění		
ČJS-5-5-07.5	popíše v modelové situaci nebo předvede ošetření drobných poranění		
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		

5.1.4.3 Vlastivěda

Obsahové, časové, a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vlastivěda je předmět, který je koncipován pouze pro výuku na 1. stupni. Cílem vlastivědy je rozvíjení poznatků z oblasti společnosti, vlasti, kultury a historie. Vychází z prvotní zkušenosti žáků z rodiny, předškolního vzdělávání a navazuje na předmět prvouka. Vlastivěda je rozdělena tematicky do tří okruhů. V okruhu *Místo, kde žijeme*, se žáci seznamují, nejčastěji na základě vlastního pozorování, s místem svého bydliště, regionem, vlastí a okolními státy. Cílem je probudit v žácích kladný vztah k místu, kde žijí a také podporuje národní cítění a vztah k vlasti. Tematický okruh *Lidé kolem nás* je zaměřen na osvojení základních pravidel chování a jednání mezi lidmi, projevy vzájemné úcty a solidarity mezi nimi. Seznamuje též žáky se základními právy a povinnostmi a demokratickými principy. V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějinách a čase. Poznávají, jak se měnil způsob života v průběhu dějin, a také se seznamují s nejdůležitějšími historickými okamžiky naší země. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost. Vzdělávací oblast pokrývá část průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k občanství a Výchova demokratického občana**.

Vlastivěda je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. stupně v celkové dotaci 3 hodiny.

Tento předmět je převážně vyučován v kmenové učebně, využíváme i návštěvy kulturních a historických institucí. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu vlastivěda směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky orientovat se ve světě informací, jejich hodnocení a např. prostřednictvím metod kritického myšlení k jejich kritickému posuzování, včetně digitálního obsahu
- vedeme žáky k pochopení zeměpisných a historických skutečností, jejich propojování
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků, podporujeme vyjádření vlastního názoru
- vedeme žáky k chápání rozdílů mezi lidmi a k tolerantnímu chování a vzájemnému respektování
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- podporujeme utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učíme žáky naslouchat druhým
- napomáháme vzájemné pomoci mezi žáky, vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem
- vedeme žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a kulturním památkám
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů

4. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- orientace v místě bydliště - prostředí domova - porovnání různých typů krajin	VDO – OSŠ, OOSS OSV – RSP, SEaSO, HPE
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- světové strany - poloha v krajině - bezpečná cesta do školy - riziková místa a situace	EVVO - VČP
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah map, grafika, vysvětlivky	
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- regiony ČR - poloha, povrch, vodstvo - kultura a životní prostředí	VGMS – ESZ, OES, JE MKV – MUK, LV MV – KČVMS
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- základy státního zřízení - politický systém ČR - státní správa a samospráva - státní symboly	VDO – OSŠ, OOSS, FPOPŽ, PDFVZR VGMS - JE

LIDÉ KOLEM NÁS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- postavení jedince v rodině - role členů rodiny - příbuzenské a mezigenerační vztahy	VDO – OSŠ, OOSS MKV – LV, PM OSV – RSP, SPaSP, PL, MV, K, HPE

		• mezilidské vztahy	
ČJS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	• komunikace • vlastnosti lidí • pravidla slušného chování lidí • základní lidská práva a práva dítěte • práva a povinnosti žáků školy	MKV – LV, MUK MV – KČVMS, IVMSR MKV - KD, LV, EP, MUK, PSSS
ČJS-5-2-03.1	uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného	• vlastnictví a jeho příklady v praxi • služby v obci	OSV – SEaSP, SPaSO, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
ČJS-5-2-03.2	uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu	• životní situace – předměty/majetek	VDO – OOSŠ, FPOPŽ
ČJS-5-2-03.4	žák spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení	• hotovostní platby, peníze	
ČJS-5-2-03.5	žák uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti	• příjmy a výdaje v domácnosti	
ČJS-5-2-03.7	žák sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak	• jednoduchý rozpočet	

LIDÉ A ČAS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• orientace v čase; časová osa • kalendář, letopočet • dějiny jako časový sled událostí • všední den, významný den, státní svátek	

ČJS-5-3-02	využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• péče o památky • instituce (knihovna, muzeum) v obci • kulturní instituce a životní prostředí v obci • regionální památky • báje, mýty a pověsti	VDO - OOSS
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• minulost, současnost a budoucnost • hlavní dějinné události v posloupnosti • proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby • způsob obživy a práce v minulosti a současnosti	MKV - KD

5. ročník

MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	• mapy obecně zeměpisné a tematické • obsah map, grafika, vysvětlivky	OSV – RSP, SEaSO, HPE EVVO - VČP
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• Evropa a svět • evropské státy • EU	VDO - OOSŠ VMEGS – ESZ, OES, JE
ČJS-5-1-05	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• cestování • charakteristika způsobu života v ČR a v jiných zemích	VDO – OOSŠ VMEGS – ESZ, OES, JE MV – KČVMS, IVMSR

			MKV- KD, LV, EP, MUK
--	--	--	-----------------------------

LIDÉ KOLEM NÁS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- život a funkce rodiny - fyzická a duševní práce - pravidla soužití ve skupině	VDO – OSŠ, OOSS OSV – RSP, SPaSP, PL, MV, K, HPE
ČJS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- mezilidské vztahy - etické zásady - zvládání vlastní emocionality	MKV- KD, LV, EP, MUK, PSSS
ČJS-5-2-03.3	uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb	hotovostní a bezhotovostní platby	OSV – SEaSP, SPaSO, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
ČJS-5-2-03.3	žák na příkladech objasní rizika půjčování peněz	půjčování peněz - rizika	
ČJS-5-2-03.6	objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje	příjmy a výdaje a jejich poměr	
ČJS-5-2-03	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- finanční gramotnost - spoření, půjčky, dluhy - banka	OSV – SEaSP, SPaSO, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE

LIDÉ A ČAS			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- orientace v čase – práce s časovou přímkou - základní dějinná událost a odpovídající časový údaj	

		• dějiny jako časový sled událostí	
ČJS-5-3-02	využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• kulturní památky regionu a vlasti • minulost kraje a předků • státní svátek, významný den a odpovídající dějinná událost	MKV - KD
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• minulost, současnost a budoucnost • hlavní dějinné události v posloupnosti • proměny způsobu života, bydlení • způsob obživy a práce v minulosti a současnosti	

5.1.5 Člověk a příroda

5.1.5.1 Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na oblast Člověk a jeho svět (předmět přírodověda) vyučovanou na 1. stupni. Vzdělávání směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních jevů a jejich vzájemných souvislostí. Charakter výuky fyziky umožňuje žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomovat si užitečnost poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Poznávání fyzikálních jevů prohlubujeme specifickými metodami: provádění experimentů, pozorování a popis jejich průběhu, vytváření a ověřování hypotéz, analyzování výsledků a vyvozování závěrů. Nedílnou součástí výuky je vytváření dovedností správného měření fyzikálních veličin a rozvoj schopnosti užít daná měření v různých souvislostech. Při výuce sestavujeme jednoduché modely fyzikálních jevů a tím upevňujeme schopnost žáků vhodně vybrat materiál a pomůcky. Učíme žáky hledat a odstraňovat chyby. Tím se žáci blíží k řešení problémů v praxi. Ve výuce fyziky využívají žáci poznatky z matematiky (práce s desetinnými čísly, jednoduché rovnice, funkční závislosti – tabulky, grafy a čtení údajů z grafu) a uplatňují znalosti z oblasti geometrie. Žáci při řešení a obhajování problémů využívají nejen předchozí zkušenosti z fyziky, ale i ze zeměpisu, přírodopisu a chemie a tím získávají ucelený pohled na přírodní jevy. Věnujeme se i historickému pohledu na vývoj jednotlivých technických objevů a zajímavým příkladům životní práce vědců v oblasti fyziky. Na základě řešení problémových situací získává žák nejen poznatky, ale i obdiv a citový vztah k přírodě a k sobě samému (nabitím pocitu, že může a umí řešit problémy týkající se jevů v přírodě) a k ostatním žákům ve třídě (komunikací a diskusí ve třídě nebo ve skupině).

Fyzika je vyučována jako samostatný povinný předmět pro žáky 2. stupně v celkové dotaci 5 hodin. Vyučuje se v hodinovém týdenním cyklu. 6.-8. ročníky mají 1 hodinu týdně, 9. ročníky mají 2 hodiny týdně.

Fyzika se převážně vyučuje v odborné učebně fyziky. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina. Dle situace jsou pro dosažení výstupu v daném ročníku voleny projekty či pokusy. Výuky se účastní hromadně všichni žáci dané třídy. Je používána audiovizuální technika, získáváme informace z literatury, médií a internetu. Skupinová a tematická výuka je doplňována vhodnými exkurzemi.

Výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke zkoumání přírodních fakt a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i metod racionálního uvažování
- klademe otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, učíme žáky tyto otázky správně formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- učíme způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- chceme žáky dovést k posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzování nebo vyvracení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- vytváříme praktické problémové situace a situací učíme žáky praktické problémy řešit
- zapojujeme se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- snažíme se, aby žáci porozuměli souvislostem mezi činností lidí a stavem přírodního a životního prostředí

- rozvíjíme uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů (zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy)
- utváříme dovednosti chovat se vhodně v kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor a podpořili ho logickými argumenty a aby vnímali názory ostatních žáků a diskutovali o nich
- podporujeme skupinovou výuku, při které se žáci učí naslouchat druhému a kriticky hodnotit svou práci, práci jednotlivých členů týmu i celého týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků mezi sebou, vytváříme situaci, kdy se vzájemně potřebují
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární, nezdvořilé a jiné nevhodné projevy chování žáků
- vedeme žáky k sebeúctě a úctě k okolí
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů

6. ročník

LÁTKY A TĚLESA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-1-01.1	změří vhodnými měřidly fyzikální veličiny – délku, objem, hmotnost, teplotu, čas	fyzikální veličiny délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas, síla, tlak, hustota, rychlost, práce, výkon, energie, el. napětí, el. proud, el. odpor	OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP
F-9-1-01.1a	změří vhodně vybranými měřidly sílu a určí její změny		
F-9-1-01.1b	změří tlak vzduchu a určí jeho změny		
F-9-1-01.2	převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), obsahu (mm ² , cm ² , dm ² , m ² , s, ha, km ²), objemu (dm ³ , m ³ , l), hmotnosti (g, kg, t) a času (s, min, hod); převádí jednotky dalších fyzikálních veličin s využitím předpokladů a dílů jednotek		
F-9-1-01.3	uvede s použitím tabulek pro základní školu značky a jednotky následujících fyzikálních veličin – délka, dráha, plošný obsah, objem, hmotnost, čas, hustota		

F-9-1-01.3a	uvede značky a jednotky síly, tlaku a rychlosti		
F-9-1-01.3b	uvede jednotky a značky práce, energie, výkonu, tepla, elektrického napětí, elektrického proudu a elektrického odporu		
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa		

POHYB TĚLES; SÍLY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-2-01.1	objasní, že pohyb je relativní	pohyby těles (pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý, posuvný a otáčivý)	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD
F-9-2-01.1a	určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům		
F-9-2-01.2	na základě pohybu tělesa rozhodne, zda se jedná o pohyb rovnoměrný nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý		
F-9-2-01.3	vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu		
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu		
F-9-2-02.1	určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlost) hodnotu třetí veličiny (s použitím tabulek pro ZŠ)	rychlost pohybu	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD
F-9-2-02.2	rozliší klid a pohyb těles v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase		
gF-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles		

7. ročník

LÁTKY A TĚLESA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-1-02.1	vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině i v závislosti na teplotě	- změna skupenství látek - difuze - anomálie vody	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP
F-9-1-02.2	vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině a šíření zápachu v uzavřené místnosti		
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí		
F-9-1-03.1	zná pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost		
F-9-1-03.2	na základě pochopení zákonitosti pro délkovou a objemovou roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody)		
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty		
F-9-1-04.1	objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa		
F-9-1-04.2	vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (používá tabulky pro ZŠ)		
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů		

POHYB TĚLES; SÍLY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

F-9-2-03.1	určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso	- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - třecí síla (smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi) - tlaková síla a tlak (vztah mezi tlakovou silou, tlakem a velikostí plochy, na níž síla působí) - rovnováha na páce a na kladce	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD
F-9-2-03.2	uvede příklady, kdy a jak se v každodenním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly		
F-9-2-03.3	aplikuje své poznatky o silách při vysvětlení funkce vybraných jednoduchých strojů (páka a kladka)		
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici		

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-3-01.1	popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon	- Pascalův zákon, hydraulická zařízení, Archimédův zákon - hydrostatický a atmosférický tlak (souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou tekutiny; souvislost mezi atmosférickým tlakem a některými jevy v atmosféře)	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP VGMS - OES
F-9-3-01.2	popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického, tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce		
F-9-3-01.3	popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě, resp. technické praxi		
F-9-3-01.4	objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi		
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů		

ENERGIE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

F-9-4-01.1	vypočítá výkon ze zadané práce a času	- práce - energie pohybová a polohová - vnitřní energie - výkon - účinnost - změny skupenství - tání a tuhnutí - skupenské teplo tání - vypařování a kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP
F-9-4-01.2	objasní pojem účinnost		
F-9-4-01	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem		

8. ročník

ZVUKOVÉ DĚJE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-5-01.1	uvede příklady zdroje zvuku z prostředí, ve kterém žije	- vlastnosti zvuku - zdroje zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce, ozvěna - výška zvukového tónu	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD
F-9-5-01.2	na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku		
F-9-5-01.3	vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích		
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku		
F-9-5-02.1	uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku	- pohlcování zvuku - hluková hladina	
F-9-5-02.2	popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné		

	prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů		
F-9-5-02.3	uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí		
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		EVVO– LAPŽP, VČP

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-6-05.1	uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí	- vlastnosti světla - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a různých prostředích - stín, polostín - zobrazení na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle – kvalitativně - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou – kvalitativně - rozklad bílého světla hranolem	OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD EVVO– LAPŽP, VČP
F-9-6-05.2	vysvětlí zákon odrazu světla při použití kolmice dopadu		
F-9-6-05.3	objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obsahu		
F-9-6-05.4	popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí pokusy na základě tohoto zákona		
F-9-6-05	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh		
F-9-6-06.1	vysvětlí, kdy dochází k lomu světla		
F-9-6-06.2	rozhodne, zda v konkrétním příkladu rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla od kolmice, nebo lomu světla ke kolmici		
F-9-6-06.3	rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností		
F-9-6-06	rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke		

	kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami		
--	--	--	--

VESMÍR			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-7-01.2	popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce či zatmění Měsíce	- vlastnosti světla (stín; zatmění Slunce a Měsíce) - měsíční fáze	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP VGMS - OES
F-9-7-01.3	jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází		

9. ročník

LÁTKY A TĚLESA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-1-01.1c	změří elektrické napětí a určí jeho změnu	ampérmetr, voltmetr	
F-9-1-01.2	uvede s použitím tabulek jednotky elektrického napětí, elektrického proudu a elektrického odporu		
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa		

ENERGIE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-4-02.1	posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (např. pro výrobu elektrické energie)	- elektrická energie a výkon - výroba a přenos elektrické energie - jaderná energie - štěpná reakce - jaderný reaktor	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP VGMS – OES MV - FVMS
F-9-4-02.2	posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí		

F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• jaderná elektrárna • ochrana lidí před radioaktivním zářením • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
-----------------	--	---	--

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-6-01.1	identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu a pojmenuje jednotlivé části elektrického obvodu	• elektrický obvod • voltmetr, ampérmetr • bezpečnost práce s elektrickými spotřebiči	OSV – RSP,SEaSO,K,ŘPRD
F-9-6-01.2	zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu		
F-9-6-01.3	ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu		
F-9-6-02.1	rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí	• stejnosměrný proud • vlastnosti střídavého proudu • ampérmetr a voltmetr • Ohmův zákon	
F-9-6-02.2	změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu		
F-9-6-02.3	změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu		
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí		

F-9-6-03.1	na základě experimentu nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty nebo polovodiči	- elektrický proud v polovodičích - polovodič - PN přechod - diody a světlo - tranzistor - polovodičové součástky a jejich využití	
F-9-6-03.2	vysvětlí rozdíl mezi vodiči, polovodiči a izolanty		
F-9-6-03.4	vysvětlí význam polovodičů v technické praxi		
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		
F-9-6-04.1	uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci	- elektrodynamika - magnetická indukce - transformátor - kondenzátor a cívka	
F-9-6-04.2	popíše jev elektromagnetická indukce		
F-9-6-04.3	uvede příklady využití transformátorů v praxi		
F-9-6-04	využívá praktické poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		

VESMÍR			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
F-9-7-01.1	vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily	- Sluneční soustava - planety a jejich složení - hvězdy	OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP VGMS – OES
F-9-7-01.1a	vysvětlí pohyb měsíců kolem planet		
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet		

5.1.5.2 Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Chemie. Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a svého zdraví.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně získávali základní poznatky z různých oborů chemie, osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, aby zdůvodňovali vyvozené závěry a uváděli je do širších souvislostí s praktickým využitím. Dále aby poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami, aby byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka). Učební předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomovali významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví. Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 8. a 9. ročníku v celkové dotaci 4 hodiny. Vyučuje se ve 2 hodinovém týdenním cyklu. Tento předmět je převážně vyučován v učebně fyziky a některé hodiny v učebně přírodopisu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu chemie směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- vedeme žáky k osvojování, vyhledávání a propojování informací
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznáváme smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému pozorování, provádění jednoduchých pokusů a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů řešení
- podporujeme hledání vlastního postupu řešení problémů se závěry a vyhodnocením fakt
- napomáháme vyslovovat závěry na základě ověřených výsledků a umění je obhajovat
- orientujeme žáky k formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práci ve skupinách zakládáme na komunikaci mezi žáky, s respektováním názorů druhých i formou diskuze
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a jejich pocitu zodpovědnosti
- využíváme formy vyučování, které vedou žáky ke spolupráci při řešení problémů
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů podporujeme pocit sebeuspokojení a sebeúcty
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- podporujeme uvědomování si školních povinností, souvislostí a zodpovědností za svou domácí přípravu

- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví svých blízkých
- dohlížíme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů
- hodnotíme výsledky práce a učíme stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

8. ročník

Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	vlastnosti látek	OSV–RSP, SEaSE, K, KaK, ŘPRD EVVO – ZPŽ
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H – věty, P – věty, piktogramy a jejich význam	

Směsi			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	směsi – různorodé, stejnorodé (roztoky)	OSV–RSP, SEaSE, K, KaK, ŘPRD EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- hmotnostní zlomek - koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	

CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	• oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
CH-9-2-04	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	• voda – destilovaná, pitná, užitková, odpadní • výroba pitné vody • vzduch – složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	VDO – OOS EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP

Částicové složení látek a chemické prvky			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	• částicové složení látek – molekuly, atomy – složení atomu • chemické sloučeniny – chemická vazba • názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin	
CH-9-3-02	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků • periodická soustava prvků – skupiny a periody, protonové číslo	

Chemické reakce			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-4-01	rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky	• chemické reakce – chemické rovnice	OSV –RSP, SEaSE, K, KaK, ŘPRD EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP

	důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	• zákon zachování hmotnosti, látkové množství, molární hmotnost	
CH-9-4-02	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek	

Anorganické sloučeniny			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a bezkyslíkatých solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • halogenidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů • sulfidy -názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných sulfidů • kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
CH-9-5-02	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi		EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP

9. ročník

Anorganické sloučeniny			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• soli – názvosloví, vlastnosti, použití vybraných solí, neutralizace	OSV –RSP, SEaSE, K, KaK, ŘPRD VDO – OOSS EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP
CH-9-5-02	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi		

Částicové složení látek a chemické prvky			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	• názvosloví jednoduchých organických sloučenin	

Organické sloučeniny			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	• paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	VDO – OOSS MV – FVMS VKMGS –OES EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP
CH-9-6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných	

		alkoholů a karboxylových kyselin	
CH-9-6-04	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	

Chemie a společnost			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin	OSV –RSP, SEaSE, K, KaK, ŘPRD VDO – OOSS MV – FVMS VKMGS –OES EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- průmyslová hnojiva - tepelně zpracované materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - léčiva a návykové látky	

5.1.5.3 Přírodopis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět navazuje na Svět kolem nás na prvním stupni, zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis a v osmém ročníku část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Tento předmět je založen na funkční integraci poznatků z biologických a z dalších přírodovědných oborů. Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Spojením učení se zkušenostmi a dovednostmi získávanými při pozorování a srovnávání součástí přírody i při provádění vlastních pokusů jsou vytvářeny potřebné předpoklady a podmínky pro to, aby v průběhu vzdělávání žáci získali přehled o vzniku a vývoji Země a života, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích, získali základní poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi. Dále aby si uvědomili důležitost citlivého vztahu k okolnímu prostředí, odpovědnost člověka za zachování života na Zemi i svého zdraví a v souvislosti s tím i význam biologických věd. Aby si osvojili takové poznatky, dovednosti a metody pozorování živé a neživé přírody, jichž by mohli využívat jak ve svém dalším vzdělávání, tak ve svém praktickém denním životě.

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v celkové dotaci 8 hodin. Vyučuje se ve 2 hodinovém týdenním cyklu. Tento předmět je převážně vyučován v učebně přírodopisu a některé hodiny v učebně informatiky. Výuka je doplněna jednodenními exkurzemi nebo realizována formou vícedenních pobytových akcí. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu přírodopis směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- vedeme žáky k osvojování, vyhledávání a propojování informací
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznáváme smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů řešení
- podporujeme hledání vlastního postupu řešení problémů se závěry a vyhodnocením fakt
- napomáháme vyslovovat závěry na základě ověřených výsledků a umění je obhajovat
- orientujeme žáky k formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práci ve skupinách zakládáme na komunikaci mezi žáky, s respektováním názorů druhých i formou diskuze
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a jejich pocitu zodpovědnosti
- využíváme formy vyučování, které vedou žáky ke spolupráci při řešení problémů
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů podporujeme pocit sebeuspokojení a sebeúcty
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

- podporujeme uvědomování si školních povinností, souvislostí a zodpovědností za svou domácí přípravu
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví svých blízkých
- dohlížíme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a přírodninami
- hodnotíme výsledky práce a učíme stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

6. ročník

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-1-01.1	rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady	• způsoby výživy • vývoj živé hmoty • fotosyntéza • pohyb a výživa organismů	OSV – RSP , SEaSO, K, ŘPRD, EVVO – E, ZPŽ
P-9-1-01.3	rozliší pojmy růst a vývoj		
P-9-1-01.5	vysvětlí význam abiotických podmínek života (sluneční záření, vzduch, voda, minerální látky)		
P-9-1-02.1	vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady	• nižší rostliny • nižší živočichové	
P-9-1-02.2	vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování		
P-9-1-04	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	• viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K, ŘPRD, HPE VKMGS – ESS EVVO – E, ZPŽ, VČP
BIOLOGIE HUB			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-2-01			OSV – RSP,ŘPRD EVVO – VČP

	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	• houby bez plodnic a s plodnicemi – vliv na člověka • jedlé a jedovaté houby • zásady bezpečného sběru hub • lišejníky – výskyt a význam	
--	--	--	--

BIOLOGIE ROSTLIN			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-3-01.1	rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla	• nižší rostliny (řasy, houby, lišejníky) • stavba těla nižších rostlin	EVVO – E, ZPŽ, VČP
P-9-3-02.1	uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh	• fotosyntéza	
P-9-3-02.2	objasní význam fotosyntézy pro život		
P-9-3-03.1	zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny	• řasy, houby, lišejníky • zařazení do ekosystémů	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• prvoci, žahavci, ploštěnci měkkýši, kroužkovci a členovci • užití atlasů a tabulek k zařazení	OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD, HPE EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin		
P-9-4-03.3	uvede znaky přizpůsobení organismu prostředí, uvede příklady		

P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- význam bezobratlých v přírodě a pro člověka - bezpečnost a ochrana v kontaktu s některými bezobratlými	
----------	--	---	--

ZÁKLADY EKOLOGIE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-7-01.1	uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech	bezobratlí živočichové a jejich životní prostředí	EVVO – E
P-9-7-01.3	uvede příklady různých vztahů mezi organismy		

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-8-01.1	rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	pozorování vybraných zástupců bezobratlých živočichů	EVVO – E, VČP
P-9-8-01.2	používá jednoduchý žákovský mikroskop		

7. ročník

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-1-01.1	rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady	- způsoby výživy - fotosyntéza - vyšší rostliny - vyšší živočichové – kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci	OSV – RSP, K, ŘPRD EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
P-9-1-01.3	rozliší pojmy růst a vývoj		
P-9-1-01.4	uvede příklady různých projevů organismů na vnější podněty		
P-9-1-01.5	vysvětlí význam abiotických podmínek života (sluneční záření, vzduch, voda, minerální látky)		

P-9-1-01.6	objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy)	- rozmnožování vyšších rostlin - a vyšších živočichů - kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci	
P-9-1-01.7	uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínky vývoje rozmanitosti života na zemi		
P-9-1-02.1	vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady		
P-9-1-02.2	vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování		

BIOLOGIE ROSTLIN			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	stavba těla vyšších rostlin	EVVO – E, ZPŽ
P-9-3-02	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	fotosyntéza, dýchání a rozmnožování rostlin	
P-9-3-03	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	vyšší rostliny (mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné a krytosemenné)	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- vyšší živočichové (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi a ptáci) - stavba těla a orgánové soustavy - rozmnožování - způsob života	EVVO – E, ZPŽ
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin		
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí		

P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- význam obratlovců (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) v přírodě a pro člověka - chov hospodářsky významných obratlovců - bezpečné chování ve styku s obratlovcí	
----------	--	--	--

ZÁKLADY EKOLOGIE

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-7-01.1	uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody	- ryby, obojživelníci, plazi, ptáci - vztahy mezi živočichy	OSV –K, ŘPRD VKMGS – ESZ EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
P-9-7-01.3	uvede příklady různých vztahů mezi organismy		
P-9-7-03.1	vysvětlí vztahy v potravních řetězcích	- potravní řetězce - vztahy mezi živočichy	
P-9-7-03.2	vysvětlí důležitost biologické regulace, a kdy se organismus může stát škůdcem		
P-9-7-03.3	vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům		

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-8-01.1	rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	pozorování vybraných zástupců obratlovců (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)a vybraných vyšších rostlin	EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
P-9-8-01.2	používá jednoduchý žakovský mikroskop		
P-9-8-01.3	používá atlasy organismů		
P-9-8-01.4	správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus		

		zkoumání částí jejich těl	
--	--	---	--

8. ročník

Obecná biologie a genetika			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-1-03	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	savci	OSV – RSP, SEaSO, MV, K, ŘPRD, HPE EVVO – ZPŽ
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		
P-9-1-03	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	MV – KČVMS MKV – LV, EP, MUK

Biologie živočichů			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- savci – stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - savci – vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci - savci – rozšíření, význam a ochrana živočichů - savci – projevy chování	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, MV, K, ŘPRD, HPE EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin		
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí		

P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
-----------------	---	--	--

Biologie člověka			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící)	
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka	
P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří		
VZ-9-1-10	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		OSV – SPaSP, PSYH, MV, K VDO – OOSS VKMGS – ESZ MKV – LV, EP, MUK
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	- odpovědnost za zdraví vlastní i ostatních - životní rytmy a zdraví - proměny životního stylu v důsledku rozvoje civilizace	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K, ŘPRD, HPE VDO – OOSS VKMGS – ESZ, OES MKV – LV, EP, MUK MV – KČVMS, TMS, PRT

VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- vztahy mezi lidmi - k druhému pohlaví - první sexuální kontakty	
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- probuzené pohlaví - zvýšený zájem o vlastní pohlavní orgány - plánované rodičovství	
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy	

Základy ekologie			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	savci	EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP, VČP
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		
P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí		

Praktické poznávání přírody			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody	OSV – RSP, SPaSP, EVVO – LAPŽP, VČP

9. ročník

Obecná biologie a genetika			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-1-01	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vývoj života na Zemi	

Neživá příroda			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-6-01	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	- Země – vznik a stavba Země - nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků	OSV – RSP, K, ŘPRD VKMGS – ESZ EVVO – ZPŽ
P-9-6-02	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	- vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - historie Země a vývoj organismů a jejich přizpůsobení prostředí	EVVO – VČP
P-9-6-03	uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy –	EVVO – E, LAPŽP, VČP OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD, HPE MV – KČVMS, TMS, PRT

		příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	VDO – OOSS VKMGS – ESZ EVVO –LAPŽP, VČP
--	--	--	--

Základy ekologie			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	EVVO – E, ZPŽ
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému		
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		
P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	ochrana životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	OSV – ŘPRD, HPE EVVO – LAPŽP, VČP

Praktické poznávání přírody			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody	

5.1.5.4 Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Zeměpis má **společenskovědní i přírodovědný charakter**, umožňuje žákům odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Podává žákům ucelený obraz o Zemi, zpřehledňuje jednotlivé regiony světa, aktuálně reaguje na probíhající přírodní, politické, kulturní i hospodářské změny. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. **Cílem** zeměpisu je snaha o orientaci v současném světě, v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva. Klade důraz na vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*. Navazuje na vzdělávací oblast 1. stupně *Člověk a jeho svět* a kooperuje se vzdělávacími oblastmi **Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce a dalšími oblastmi**. Do vzdělávacího obsahu jsou zároveň začleněny vybrané tematické okruhy všech průřezových témat, zejména však **globální, multikulturní a environmentální výchovy**.

Je realizován na 2. stupni základní školy, má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. – 9. ročníku jako povinný předmět. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, je doplňována prací s internetem. Okruh Terénní geografická výuka, praxe a aplikace, okruh poznávání místního regionu – Jindřichohradecko je realizována formou exkurzí a školních výletů. Vyučující organizují pro žáky dle možností besedy a exkurze v rámci tematického vyučování.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu zeměpis směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí vedoucích k získání klíčových kompetencí

- vytváříme představu o jedinečnosti geografických objevů, procesů v krajině, o jejich pravidelnostech, zákonitostech a souvislostech
- orientujeme se ve světadílech, získáváme informace o významných státech a jejich zřízeních, o hospodářském a kulturním významu
- tvoříme ucelený obraz o naší vlasti, uvědomujeme si její postavení v Evropě i ve světě
- osvojujeme si dovednosti samostatně pracovat s mapami, grafy, statistikami, spojujeme poznatky z výuky s dalšími informacemi z médií a zároveň je uplatňujeme v praktických situacích
- uvědomujeme si význam tolerance a porozumění mezi národy
- vytváříme smysl pro jedinečnost a krásu přírodních jevů i lidských výtvorů a získáváme trvalý zájem o poznání různých zemí, regionů, tradic, obyvatel a o cestování
- máme potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulujeme a hledáme na ně adekvátní odpovědi
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním

6. ročník

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE; PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-2-01.x	porovná Zemi a Měsíc s ostatními tělesy Sluneční soustavy, vyjmenuje vesmírná tělesa, uvede příklady výzkumu vesmíru	- Měsíc, fáze Měsíce - vesmír, vznik vesmíru, vývoj poznávání vesmíru, Slunce a sluneční soustava	OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD VDO – OOSS, VKMGS –JE EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP
Z-9-2-01.x	vysvětlí délku dnů a nocí na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a pravidelné střídání ročních období v mírných podnebných pásích	oběh Země okolo Slunce, stálý sklon zemské osy, letní a zimní slunovrat, jarní a podzimní rovnodennost	
Z-9-1-02.x	určují zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a zeměpisné délky	určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice	
Z-9-2-01.x	vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi	časová pásma na Zemi, hlavní (nultý) poledník a 180. poledník	
Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů		
Z-9-1-02.x	rozeznává druhy map a orientuje se v atlasech	mapy, rejstřík, vysvětlivky	
Z-9-1-02.x	zjišťuje na glóbusu vzdálenosti mezi jednotlivými místy na světě	glóbus, měřítko globusu	
Z-9-1-02.x	orientuje se v jednotlivých mapách a jejich vysvětlivkách	poledníky, hlavní poledník, rovnoběžky, rovník, obratníky, polární kruhy, póly	
Z-9-1-02.x	z obecně zeměpisných a turistických map vyčte výškopis, polohopis a popis krajiny	vrstevnice, kóta, nadmořská výška, polohopis, smluvené značky, vysvětlivky mapy	
Z-9-2-02.x	popíše pojem krajinné sféry a vzájemně je porovná se sociální sférou	geografická (krajinná) sféra, sociální sféra	EVVO – E, ZPŽ

Z-9-2-02.x	orientuje se v procesech krajinné sféry, porovná, třídí a hodnotí je	- stavba Země - litosféra, morfologie Země - hydrosféra, světový oceán a povrchová voda - pedosféra – složení a půdy, půdní druhy a typy	
Z-9-2-02	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu		
Z-9-2-03.x	na příkladech shrne, jakým způsobem působí vnitřní/vnější procesy na krajinu a jak ovlivňují lidskou společnost	- životní prostředí, hospodářská činnost člověka - litosféra, morfologie Země	
Z-9-2-03	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost		

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-5-02.x	nalezne na mapách geografická šířková pásma a porovná odlišnosti krajin (biomů)	biosféra, biomy, životní prostředí	EVVO – E, ZPŽ
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).		

REGIONY SVĚTA

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-3-02.x	pomocí mapy nalezne, určí a popíše přírodní podmínky světadílu Afriky	přírodní podmínky Afriky	
Z-9-3-02.x	v mapě vyhledá a určí podle ní socioekonomické charakteristiky Afriky	socioekonomické podmínky Afriky	OSV –PL, MV, K, ŘPRD, HPE VKMGS – ESZ, OES MKV – KD, LV, EP, MUK

Z-9-3-02.x	určí nejvýznamnější státy jednotlivých zeměpisných makroregionů	• státy a regiony Afriky	
Z-9-3-02.x	do slepé mapy zakreslí vybrané přírodní a socioekonomické charakteristiky, státy a města	• slepá mapa	
Z-9-3-02.x	s pomocí mapy určí a popíše přírodní podmínky a význam Arktidy a Antarktidy	• Arktida, Antarktida	EVVO – E, ZPŽ

7. ročník

REGIONY SVĚTA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-3-02.x	pomocí mapy nalezne, určí a popíše přírodní podmínky světadílů Austrálie a Oceánie, Ameriky a Asie	• přírodní podmínky Austrálie a Oceánie, Ameriky a Asie	OSV – RSP, SEaSO, K, ŘPRD, VKMGS – ESZ, OES EVVO – E, ZPŽ
Z-9-3-02.x	v mapě vyhledá a určí podle ní socioekonomické charakteristiky Austrálie a Oceánie, Ameriky a Asie	• socioekonomické podmínky Austrálie a Oceánie, Ameriky a Asie	MKV – KD, LV, EP, MUK
Z-9-3-02.x	určí nejvýznamnější státy jednotlivých zeměpisných makroregionů	• státy a regiony Austrálie a Oceánie, Ameriky a Asie	
Z-9-3-02.x	do slepé mapy zakreslí vybrané přírodní a socioekonomické charakteristiky, státy a města	• slepá mapa	

8. ročník

REGIONY SVĚTA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-3-02.x	pomocí mapy nalezne, určí a popíše přírodní podmínky Evropy	• přírodní podmínky Evropy	OSV – RSP, SEaSO, PL, MV, K, ŘPRD, HPE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP

Z-9-3-02.x	v mapě vyhledá a určí podle ní socioekonomické charakteristiky Evropy	socioekonomické podmínky Evropy	VDO – OOSS VKMGS – ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK EVVO – E, ZPŽ, LAPŽP
Z-9-3-02.x	určí nejvýznamnější státy jednotlivých zeměpisných makroregionů	státy a regiony Evropy - Jižní, Západní, Severní, Střední, Jihovýchodní a Východní Evropa	
Z-9-3-02.x	do slepé mapy zakreslí vybrané přírodní a socioekonomické charakteristiky, státy a města	slepá mapa	
Z-9-3-02.x	zdůvodní význam EU pro evropské státy z hlediska hospodářského, kulturního a politického, uvede příklady států EU	EU, integrace	VDO – OOSS VKMGS – ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK
Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	jednotlivé světadíly	
Z-9-3-02	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	jednotlivé světadíly	VDO – OOSS, PDFVZR VKMGS – ESZ, OES, JE
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	jednotlivé světadíly	VDO – OOSS, PDFVZR VKMGS – ESZ, OES, JE

ČESKÁ REPUBLIKA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Z-9-6-05.x	zjistí, kterých mezinárodních politických organizací je ČR členem a co takové členství přináší obyvatelům ČR	• integrace v Evropě a ve světě – EU, NATO, OSN	
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		
Z-9-6-03.x	určí, charakterizuje polohu a postavení České republiky v kontextu Evropy a světa, pokusí se analyzovat důsledky	• poloha a rozloha, základní info, administrativní členění - kraje ČR • povrch a geomorfologie, podnebí, vodstvo, půdy a biota ČR • životní prostředí a ochrana přírody v ČR, trvale udržitelný rozvoj • obyvatelstvo a sídla ČR • zemědělství, průmysl, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, cestovní ruch, zahraniční obchod	
Z-9-6-03.x	popíše vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá na mapách hlavní horopisné celky, charakterizuje podnebí, rozmístění vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva		
Z-9-6-03.x	posoudí aktuální otázky životního prostředí na celém území ČR		
Z-9-6-03.x	uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva a sídel v ČR, rozpozná a uvede problémy a vývoj české populace		
Z-9-6-03.x	zhodnotí údaje o rozmístění hlavních hospodářských aktivit v ČR		
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a celosvětovém kontextu		
Z-9-6-04.x	pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé geografické oblasti, popřípadě vyšší územně samosprávné celky v ČR a charakterizuje jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobitosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti	• kraje České republiky, Jihočeský kraj	

Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit		
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	• Jindřichohradecko • terénní výuka – v okolí JH	
Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště, školy	• Jindřichohradecko • terénní výuka – v okolí JH	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-7-01.x Z-9-7-02.x Z-9-7-03.x	orientuje se v terénu pomocí mapy , buzoly a přírodních jevů	• cvičení v terénu, práce s buzolou, orientační body • terénní výuka – v okolí JH	
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• terénní výuka – v okolí JH	
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazení a hodnocení krajiny	• určování světových stran, odhady vzdálenosti, práce s turistickou mapou • terénní výuka – v okolí JH	
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom • terénní výuka – v okolí JH	
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní topografickou a kartografickou terminologii	• mapy, rejstřík, vysvětlivky • terénní výuka – v okolí JH	

9. ročník

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Z-9-4-01.x	určí obecné znaky jádrových a periferních oblastí a na základě toho vymezení konkrétní jádrové a periferní oblasti světa	• jádrové a periferní oblasti • hustota zalidnění • migrace - emigrace, imigrace, asimilace, etnikum • lidské rasy, rasismus, národ, vlastenectví, nacionalismus • náboženství • demografie	OSV – RSP, SEaSO, PL, MV, K, ŘPRD, HPE VDO – PDFVZR VKMGS – ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS MV - KČVMS, TMS, PRT
Z-9-4-01.x	vyhledá v mapě rozmístění populace v globálním kontextu a vysvětlí důvody tohoto rozmístění na konkrétních příkladech		
Z-9-4-01.x	zdůvodní příčiny migrace, jaké problémy může přinášet, definuje uprchlíka		
Z-9-4-01.x	rozliší základní rasy a jejich rozmístění na Zemi, charakterizuje jejich znaky a posoudí problémy spojené s předsudky a rasovou různorodostí		
Z-9-4-01.x	uvede příklady a strukturu světových náboženství a vyhledá v mapě jejich prostorovou lokalizaci		
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace		
Z-9-4-02.x	rozlišuje typy a funkce sídel, definuje pojem urbanizace a jeho význam pro rozmístění populace, na modelovém příkladu demonstruje územní strukturu sídel	• typologie sídel • územní struktura měst, urbanismus • geografické znaky sídel	
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		
Z-9-4-04.x	vyjmenuje příklady pro vyspělé, méně vyspělé a rozvojové země na základě rozdělení hospodářství	• odvětví a sektory světového hospodářství	
Z-9-4-03.x	porovná výkonnost zemědělství ve vyspělých a v rozvojových zemích, nalezené rozdíly zdůvodní a navrhuje, jak by se daly odstranit	• zemědělství - význam a typy, odvětví zemědělské výroby • jednotlivá průmyslová odvětví a jejich význam • služby a jejich druhy, obchod	
Z-9-4-03.x	rozdělí průmyslovou výrobu podle odvětví, k jednotlivým odvětvím přiřadí konkrétní výrobky, rozdělí suroviny na obnovitelné a neobnovitelné,		

	posoudí výhody a nevýhody jednotlivých typů elektráren s ohledem na šetrnost k životnímu prostředí	význam a dělení světové dopravy	
Z-9-4-03.x	kriticky zmapuje sektor služeb ve svém bydlišti, porovná s globálním trendem		
Z-9-4-03.x	na konkrétních příkladech uvede ekonomické a ekologické výhody/ nevýhody využití jednotlivých druhů dopravy		
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje		
Z-9-4-04.x	uvede příklady, s čím se v rámci mezinárodního obchodu nejvíce obchoduje, jaký je charakter dovozu/vývozu u vyspělých a rozvojových zemí, určí centra světového obchodu	mezinárodní obchod	
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit		
Z-9-4-05.x	na příkladech států světa uvede výhodnou a nevýhodnou geografickou polohu	- geografická poloha - rozloha, lidnatost, nové státy na mapě světa - tvary a hranice území	
Z-9-4-05.x	vybere nové a největší státy světa podle rozlohy a počtu obyvatel		
Z-9-4-05.x	popíše tvary státního území, vyjmenuje kritéria stanovení hranic a určí, jaké jsou rozdíly v prostupnosti hranic v totalitních a demokratických státech		
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických materiálů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	geografické informace z kartografických materiálů, aplikací a dat z internetu	

Z-9-4-05.x	vysvětlí rozdíl mezi nezávislými státy a závislými územími, mezi jednotným státem a federací a uvede vhodné příklady	• nezávislý stát, závislé území, unitární stát, federace • mezinárodní organizace, integrace	
Z-9-4-05.x	jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa, uvede na příkladech oblasti působení světových organizací a integrací		
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků		
Z-9-4-06.x	lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě, vyhodnotí na příkladech charakter napětí a konfliktů v regionech a objasní jejich nebezpečí, charakterizuje politickou situaci v jednotlivých režimech a vliv na geopolitické dění	• hlavní světová konfliktní ohniska • demokratické a nedemokratické režimy	OSV – RSP, SEaSO, PL, MV, K, ŘPRD, HPE VDO – OOSS, PDFVZR VKMGS – ESZ, OES, JE MV - KČVMS, TMS, PRT
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		
Z-9-5-01.x	porovná přírodní a kulturní krajinu, uvádí příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti, pojmenuje na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu charakterizuje na příkladech principy ochrany přírody	• typologie krajiny, základy ekologie, ochrana ŽP – chráněná území v globálním kontextu	MeV - KČPPMS , IVMSR , TMS , PRT OSV - RSP , SRaSO , Ko , HPPE EV - E , ZPŽ , ŽP , VČP

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Z-9-5-01	porovná různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	• typologie krajiny, základy ekologie, ochrana ŽP – chráněná území v globálním kontextu	MeV - KČPPMS , IVMSR , TMS , PRT OSV - RSP , SRaSO , Ko , HPPE EV - E , ZPŽ , ŽP , VČP

Z-9-5-03.x	charakterizuje na příkladech principy udržitelného života, vyjmenuje a vyhodnotí nebezpečí přírodních rizik dle regionů	• trvale udržitelný rozvoj, globální problémy, globální rozvojové cíle • živelné pohromy a rizikové chování společnosti	OSV – RSP, K, ŘPRD, HPE VKMGS – ESZ, OES, JE EVVO – LAPŽP, VČP
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		

5.1.6 Člověk a společnost

5.1.6.1 Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu má žáky především provést hlavními etapami historie lidstva a českého národa. V chronologické posloupnosti se žáci seznamují s významnými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací. Důraz je kladen na souvislosti a analogie se současným světovým děním. Žáci by si měli v hodinách dějepisu začít vytvářet vlastní názory a postoje, diskutovat o nich a trénovat obhajobu svých myšlenek individuálně i ve skupinách s podporou logické argumentace.

K specifickým možnostem výuky dějepisu na základní škole patří i formování úcty ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním a materiálním výtvarům minulosti a také podněcování snahy o ochranu historických a kulturních památek. Seznámením s etnickými, náboženskými a kulturními odlišnostmi jiných národů jsou pokládány základy pro jejich respektování a pochopení přínosu těchto národních specifik v současném multikulturním světě. Cílem je pochopení potřeby života v míru jako prvořadé potřeby a jako jediné humánní možnosti řešení současných globálních problémů lidstva.

)

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu dějepis směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- podporujeme schopnost analyzovat a syntetizovat, porovnávat své poznatky
- učíme žáky využívat různé zdroje při získávání informací např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme také ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- učíme žáky pracovat ve skupině, rozdělit si role
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání sebe i ostatních lidí
- učíme žáky naslouchat druhým
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- učíme žáky rozpoznat extrémistické projevy národní hrdosti
- vedeme žáky k tomu, aby svým chováním neomezovali druhé lidi
- vedeme žáky k vlastenectví, k hrdosti na své předky, k úctě k druhým lidem
- poznává vznik a význam různých oborů lidského konání; osvojovat si a užívat příslušné terminologie
- učíme žáky pracovat se souvislým textem, vybrat klíčové informace, předat své poznatky ostatním
- rozvíjíme u žáků schopnost vcítit se do situace ostatních lidí
- učíme žáky respektovat národnostní menšiny
- podporujeme žáky ve vytváření si pozitivních vztahů k prostředí, kde žijí (obec, region)
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním

6. ročník

ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-1-01	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	- význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách; historické prameny - historický čas a prostor	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K VDO – OOSS,PDFVZR VKMGS - ESZ, OES MKV – KD, LV, EP
D-9-1-02	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány		
D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu		

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K MKV – KD, LV
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost		

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE; KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	VKMGS - ESZ, OES, JE OSV – ŘPRD, HPE VDO – OOSS,PDFVZR MKV – KD, LV, EP, MUK
D-9-3-02	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví		
D-9-3-03	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství		
D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		

7. ročník

KŘESŤANSKÁ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-4-01	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	nový etnický obraz Evropy	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K, HPE VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – EP, MUK
D-9-4-02	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	
D-9-4-03	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	křesťanství, papežství, císařství	
D-9-4-04	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti; románské a gotické umění a vzdělanost	

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ; POČÁTKY NOVÉ DOBY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-5-01	vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K, ŘPRD, HPE VDO – OOS,PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život		
D-9-5-03	popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy a počátky dobývání světa	
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	český stát a velmoci v 15. – 17. století	

8. ročník

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ; POČÁTKY NOVÉ DOBY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	český stát a velmoci v 17. století	
D-9-5-06	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	barokní kultura a osvícenství	

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K VDO – OOSS VKMGS - ESZ
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě		
D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa	
D-9-6-04	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	- kulturní rozrůzněnost doby - vznik Rakouska - Uherska - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	
D-9-7-01	na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- svět před první světovou válkou - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	

9. ročník

MODERNÍ DOBA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K, ŘPRD, HPE VDO – OOSS,PDFVZR, FPOPŽ VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět	
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K, ŘPRD, HPE MKV – KD, LV, EP, MUK
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	MV – KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS, TMS, PRT

ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	- studená válka - vnitřní situace v zemích východního bloku - Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR	OSV – RSP, SEaSE, PL,MV, K, ŘPRD, HPE VDO – OOSS,PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV

D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • EU; vstup ČR do EU	
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	• rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• problémy současnosti	

5.1.6.2 Občanská výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně. Svým pojetím směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. V návaznosti na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života a seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z dalších zdrojů, dílčí podněty hlouběji objasňuje, zdůvodňuje a dále rozšiřuje.

Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, formuje u žáků vědomí odpovědnosti za vlastní život a další životní dráhu, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, mezilidských vztahů a životního prostředí. Otevírá cestu k sebepoznávání a k přijímání pozitivních životních hodnot.

Cílem občanské výchovy je utvoření u žáků ucelené představy o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, o hospodářském životě společnosti a o demokratických postupech při rozhodování o veřejných záležitostech a při řízení státu. Zároveň naučit žáky posuzovat a srovnávat společenské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku a naučit je orientovat se v rozmanitých situacích osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života a v základních životních hodnotách, které jim budou oporou při řešení životních situací a při utváření vztahů k druhým lidem a ke společenstvím, v nichž budou prožívat dospělost.

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v celkové dotaci 4 hodiny, všechny hodiny jsou povinné. Vyučuje se hodinovým týdenním cyklu. Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně, nejčastější formou realizace je vyučovací hodina či krátkodobý projekt.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu občanská výchova směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme práci ve dvojicích, skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- podporujeme týmovou spolupráci
- učíme žáky pochopit podstatu obsahu formou otázek a jejich odpovědí vlastními slovy
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a např. prostřednictvím metod kritického myšlení, vedeme ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali své názory pomocí logických argumentů, a učíme je přijímat názory jiných
- učíme žáky naslouchat druhým
- učíme žáky zásadám asertivního chování a nonverbální komunikaci
- učíme žáky kriticky hodnotit práci osobní i práci ostatních
- učíme žáky toleranci z pohledu osobnostních schopností a sociálních možností jednotlivce (skupiny)
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- netolerujeme agresivní formy chování (hrubost, násilí, porušování zásad slušného chování)

- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě (skupině) a formy výuky přizpůsobujeme možnostem dané situace (náladě ve třídě, nenadálé potřebě řešení problému, osobnostně sociálním schopnostem a dovednostem žáků)
- vedeme žáky k sebeúctě, sebepoznání a utváření zdravého sebevědomí
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních
- názorným příkladem podněcujeme žáky k etickému jednání v oblasti digitálního prostředí

6. ročník

Naše škola, naše obec			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-2-01	vztahy s druhými lidmi	• projevy chování • rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP

Náš region, naše vlast			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-01	posoudí a na příkladech doloží regionální zvláštnosti	• regionální zvláštnosti (nářečí, zvyky, jídla, oděv), regionální tradice a zvyklosti (písně, tance apod.)	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV EVVO – ZPŽ, VČP
VO-9-1-01	seznámí se se státními symboly a jejich užíváním	• státní symboly • státní svátky (významné dny)	
VO-9-4-01	seznámí se s charakteristikou státu	• základní znaky státu	

VO-9-4-02	seznámí se s rozdělením státní moci v ČR	složky státní moci, jejich orgány a instituce	
-----------	--	---	--

Majetek, vlastnictví a hospodaření			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	- hospodaření s penězi - rozpočet domácnosti - peníze	OSV – RSP, SEaSE, K, KaK, ŘPRD VDO – OOSS
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	formy vlastnictví (hmotné a duševní)	
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- hotovostní a bezhotovostní platby - debetní a kreditní karty	
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- banky a jejich služby - operace, úroky, pojištění	OSV – SPaSP, SEaSE, PL, MV, K, ŘPRD VDO – OSŠ, OOSS MV – KČVMS, IVMSR

Člověk a lidská práva			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí	základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS, FPO VKMGS - ESZ, OES MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS

VO-9-4-05	posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	poškození lidských práv, šikana, diskriminace	
-----------	---	---	--

7. ročník

Naše škola, naše obec			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-05	seznámí se s kritickým přístupem k mediálním informacím, vyjadřuje svůj postoj k reklamě	- prostředky masové komunikace - masmédia	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS - JE MV –KČVMS, IVMSR, SMS,VAMS, FVMS
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů v rámci různých sociálních skupin	všeobecné vzdělání jako příprava na osobní, rodinný, pracovní a občanský život	

Náš region, naše vlast			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- státní symboly - státní svátky - významné dny	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE EVVO – VČP
VO-9-1-02	seznamuje se s projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- pojem vlasti a vlastenectví - masová kultura	
VO-9-4-01	seznámí se s nejčastějšími typy států a formami vlády	znaky států, typy a formy států	

VO-9-4-03	seznámí se s výhodami demokratického řízení státu	znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	
VO-9-4-04	seznámí se s významem voleb do zastupitelstev v demokratických státech	význam a formy voleb do zastupitelstev	

Kulturní dědictví			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-04	seznámí se se zásadami společenského chování	morálka a mravnost	OSV - SPaSP, SEaSE, PL,MV, K,ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP
VO-9-1-05	respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí	- socializace jedince - lidská solidarita	
VO-9-1-06	zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	rovnost a nerovnost	
VO-9-5-01	seznámí se se začleněním ČR do EU	Evropská unie a ČR	

Majetek, vlastnictví a hospodaření			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	- hmotné a duševní vlastnictví - funkce peněz	OSV – SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, ŘPRD VDO – OSŠ, OOSS MV –KČVMS, IVMSR
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost	hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	

	jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní principy vyrovnaného schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	rozpočet domácnosti, úspory, investice	
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- hotovostní a bezhotovostní platby - debetní a kreditní karty - rizika v použití	
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- banky a jejich služby - operace, úroky, pojištění, investice, produkty finančního trhu	OSV – SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, ŘPRD VDO – OSŠ, OOSS MV –KČVMS, IVMSR

Člověk a lidská práva			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	- základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - poškození lidských práv, šikana, diskriminace	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS - ESZ MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS
VO-9-4-06	seznamuje se s významem právní úpravy důležitých vztahů	úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech	

8. ročník

Člověk a citový život			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• chování, jednání a prožívání jako základní projevy lidského života	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů	• základní znaky a druhy citů, vnější projevy citů • individuální zvláštnosti lidských citů • citové stavy a nálady, jejich vliv na chování a jednání člověka	
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• projevy chování • rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	

Člověk a rodinný život			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	• pravidla chování - konflikty v mezilidských vztazích	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS MKV – KD, LV

Člověk a občanský život			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-03	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	• prostředky masové komunikace • masmédia	VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS

			MV –KČVMS, IVMSR
VO-9-1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	• svoboda a vzájemná závislost • vhodné postavení mužů a žen • lidská solidarita	

Člověk a právo			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	• osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, předpoklady a potenciál • charakter	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti • systém osobních hodnot, sebehodnocení	
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti	• adaptace na životní změny • význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně	

Majetek, vlastnictví a hospodaření			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	• hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • rozpočet domácnosti, úspory, investice	

VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	splátkový prodej, úvěry, investice, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní	
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	tržní hospodářství – nabídka, poptávka, trh, inflace, podstata fungování trhu	

Stát a právo			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-4-02	porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- složky státní moci, jejich orgány a instituce - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, PSSS
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- význam a formy voleb do zastupitelstev - politický pluralismus - sociální dialog a jejich význam	

Prevence zneužívání návykových látek			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	• návykové látky a rizikové skupiny populace	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS MV –KČVMS, IVMSR
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• mechanismy vzniku rozvoje závislosti a možnosti léčení • modelové situace (návuk dovedností - odmítnutí, komunikace,...)	

9. ročník

Životní perspektivy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	• rovnost a nerovnost • osobní a neosobní vztahy • problémy lidské nesnášenlivosti	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• projevy chování • rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• životní cíle a plány, životní perspektiva • adaptace na životní změny • význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně	

Člověk a právo

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	- základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - poškození lidských práv, šikana, diskriminace	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK, PSSS
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech	
VO-9-4-07	uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele	

Stát a právo			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	znaky státu, typy a formy státu	VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	- význam a funkce právního řádu - právní norma, předpis, publikování právních předpisů	
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	- orgány právní ochrany občanů - soustava soudů	
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce	

Člověk a občanský život			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- pojem vlasti a vlastenectví - masová kultura	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE MKV – KD, LV, EP, MUK EVVO – LAPŽP, VČP
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	- trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví	

Majetek, vlastnictví a hospodaření			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	- hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - rozpočet domácnosti, úspory, investice	
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky	splátkový prodej, úvěry, investice, leasing, rozpočet	

	a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní	
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	tržní hospodářství – nabídka, poptávka, trh, inflace, podstata fungování trhu	

Stát a hospodářství			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-4-06	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	- lidské potřeby (bydlení, odívání, strava aj.) a spotřeba, druhy spotřeby - směna zboží, druhy statků, význam a funkce peněz, pojem hodnoty	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO, PDFVZR VKMGS - ESZ, OES, JE
VO-9-4-07	uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele	

Mezinárodní vztahy, globální svět			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR	OSV – RSP, SPaSP, SEaSE, PL,MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS,FPO VKMGS - ESZ, OES, JE
VO-9-5-02	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	globalizace – projevy, klady a zápory	

VO-9-5-03	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	• významné globální problémy včetně válek a terorismu	EVVO – ZPŽ, LAPŽP, VČP MV –KČVMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVMS, TMS, PRT
------------------	--	---	---

5.1.6.3 Etická výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Etická výchova vychází z projektu R. Roche-Olivara a L. Lencze. **Cílem etické výchovy** je prosociální, pozitivně sociální chování, vedoucí ke spolupráci, kladnému přístupu k životu. Tento předmět vybavuje žáky psychosociálními dovednostmi, které zaměřuje nejen do oblasti osobnostního růstu, ale i do oblasti spolupráce a pomoci druhým. Zahrnuje prvky efektivního a účinného programu prevence rizikového chování dětí a mládeže. Vede k osvojení a upevnění základních postojů formou prožitků žáků, k ujasnění hodnotové orientace, k rozlišení dobra a zla a jasným mravním normám a zásadám. **Senzibilizace** je přípravou na dané téma, vede k zapojení nejen kognitivní, ale i emotivní složky osobnosti žáka. Následná **hodnotová reflexe** vede k ujasnění a prohloubení tématu. **Nácvik**, klíčová aktivita, nejčastěji formou prožitku, je zaměřena na osvojení žádoucích postojů a dovedností. **Transfer do života**, následující v závěru tématu, usnadňuje jeho praktické uchopení a realizaci v individuálních podmínkách a rolích žáka.

Etická výchova pokrývá značnou část průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**. Hojně čerpá i z očekávaných výstupů vzdělávacích oborů **Výchova ke zdraví** a **Výchova k občanství**. Do osmého ročníku je integrován obor **Svět práce**.

Etická výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v celkové dotaci 4 hodiny, všechny hodiny jsou disponibilní. Vyučuje se v 1 hodinovém týdenním cyklu.

Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně, pro realizaci některých aktivit využíváme v případě příznivého počasí i školní zahradu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina a krátkodobý projekt.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu etická výchova směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání sebe a ostatních lidí
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování
- učíme žáky naslouchat druhým
- učíme žáky zdravě asertivnímu chování a nonverbální komunikaci
- minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem

6. ročník

Komunikace a mezilidské vztahy			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	- zásady verbální komunikace - komunikační chyby - komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSS, OOSS MKV - LV OSV: komunikace VKZ: mezilidské vztahy, komunikace KK: naslouchá promluvám druhých, vhodně na ně reaguje
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	- školní řád - pravidla soužití v komunitě	VO: vztahy mezi lidmi
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	- vrstevnická skupina - vztahy ve dvojici	

Pozitivní hodnocení sebe a druhých			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-02	objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	- rozvoj sebevědomí - hodnotová orientace - morální úsudek - radost a optimismus v životě	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, KaK, ŘPRD, HPE VKZ: sebepoznání a sebepojetí VO: vnitřní svět člověka VO: osobní rozvoj KSP: vytváří si pozitivní představu o sobě samém

EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy		VO: podobnost a odlišnost lidí VKZ: morální rozvoj
x	pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	• pochvala, uznání • odpuštění • zpětná vazba	

7. ročník

Kreativita a iniciativa			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	• tvořivost v mezilidských vztazích • ochota ke spolupráci • rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci • psychická a fyzická pomoc • pozitivní formulace problému • životní cíle	OSV –SPaSP, SEaSO,PSYH, PL, MV, HPE MKV - LV OSV: kreativita OSV: kooperace VKZ: kooperace v různých situacích OSV: mezilidské vztahy – podpora, pomoc OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti KŘP: promyslí a naplánuje způsob řešení problémů KSP: účinně spolupracuje ve skupině

Emoce			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
x	identifikuje a vyjadřuje city	• city • optimismus vs. pesimismus	VO: člověk jako jedinec

		dovednosti pro pozitivní naladění mysli	
EV-9-1-06	spolupracuje v obtížných sociálních situacích	- rozvoj sebeovládání - dovednosti zvládání stresových situací - konflikt	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti KŘP: vnímá problémové situace ve škole, činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
x	popíše rozdíly dopadů jednání pod tlakem a při vnitřní pohodě		

8. ročník

Empatie			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	- empatie - vcítění vs. soucit - tolerance - respekt - naslouchání druhému	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PL, KaK, K, ŘPRD, HPE OSV: mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého, respektování MKV: lidské vztahy VO: objasní potřebu tolerance ve společnosti
EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení		

Asertivita			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	- asertivní chování - přijatelný kompromis - konstruktivní kritika - otázka po důvodu - zvládání prudkých emocí - řešení konfliktu - fair play	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OOSS MKV – LV OSV: asertivní komunikace VDO: demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů

			v osobním životě i ve společnosti
ET-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií	manipulace a obrana před ní	MV – KČVMS, IVMSR, FVMS MV : výrazové prostředky pro záměrnou manipulaci
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		

Svět práce			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-9-8-02.x	seznámí se orientačně se svými předpoklady pro volbu budoucího povolání	- testy profesní orientace - sebepoznání	ČSP : volba povolání
ČSP-9-8-03.x	seznámí se s poradenskými službami ÚP	návštěva ÚP	

9. ročník

Reálné a zobrazené vzory			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-05	identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	- vztah k autoritě - pozitivní vzory vs. pochybné idoly - vzory ve vlastní rodině - kritický přístup k působení médií - rozlišování mezi realitou a pseudorealitou - já - potenciální vzor pro druhé	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSS, OOSS MKV - LV MV – KČMS, IVMSR, VAMS VO : podobnost a odlišnost lidí MV : fungování a vliv médií ve společnosti

Důstojnost a identita lidské osoby

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	• úcta k lidské osobě • lidská práva • svoboda • rovnost • hodnotová orientace • morálka • selfmanagement	MKV – KD, EP, MUK, PSSS VO: systém osobních hodnot VKZ: morální rozvoj OSV: hodnoty, postoje, praktická etika OSV: psychohygiena – dobrá organizace času

Sexuální zdraví			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• sexuální identita • zodpovědnost • nezralé rodičovství • HIV / AIDS	OSV –ŘPRD, HPE VDO – OSS,OOSS MKV - LV KO: rozhoduje se zodpovědně VKZ: změny v životě člověka

5.1.7 Umění a kultura

5.1.7.1 Hudební výchova

Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje v organizaci hudebně výchovných činností s širším záměrem obohacovat jejich estetické vnímání a prožívání světa.

V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků hudební výchova směřuje zvláště k tomu:

- aby žáci kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie,
- aby rozvíjeli své receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými,
- porozuměli hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby jednotlivých uměleckých epoch a postupně se orientovali v jejich základním slohovém a stylovém rozvrstvení,
- aby získali vhled do hudební kultury české i jiných národů, seznámili se se schopností umění minulosti i dneška emocionálně působit a vytvářet mosty mezi lidmi

1.ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-01	zpívá v jednohlase	• pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena a rozšiřování hlasového rozsahu • intonace, vokální improvizace	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, KRE, K
Hv-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• hudební rytmus, realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	

INSRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Hv-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• seznámení s nástroji Orffova instrumentáře – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) • jednodílná písňová forma	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD
-----------	--	--	---

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• pohybový doprovod znějící hudby, dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem • pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v proudu znějící hudby • orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, KRE, K, KaK, ŘPRD

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva	OSV – RSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, ŘPRD

Hv-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
-----------	---	--	--

2. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-01	orientuje se v grafickém záznamu písně	• rozšiřování pěveckého rejstříku, pěveckých dovedností, výslovnost, nasazení a tvorba tónu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, KRE, K,

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-02	improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře, tvorba předeher • jednodílná písňová forma ab, záznam instrumentální melodie	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, dynamiku, směr melodie	• pohybový doprovod znějící hudby • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby • orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybu při tanci či pohybových hrách	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-05	rozpozná v proudu hudby tempové a dynamické změny	• kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny • pohyb melodie (vzestupná a sestupná) • metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	
Hv-3-1-06	odliší hudbu vokální a instrumentální	• lidský hlas a hudební nástroj • hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	

3. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-01	zpívá v jednohlase	• pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena a rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, KRE, K
Hv-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• vokální improvizace • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) • grafický záznam, čtení a zápis rytmického schématu písni, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- hra na hudební nástroje, reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček, pomocí Orffových nástrojů - hudební hry, ozvěna, otázka – odpověď	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem –	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO

		rytmus, melodie, harmonie, barva, pohyb melodie, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu	
Hv-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	

4. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• dvojhlas a vícehlas	
Hv-5-1-02	Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• orientace v záznamu jednoduché melodie	OSV – RSP, K, ŘPRD

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-03	využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• hra na hudební nástroje, reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladbiček	OSV – RSP, KRE, K, KaK
Hv-5-01-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• hudební improvizace – hudební doprovod	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
---------------------------	--	--	--

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-07	předvede ukázkou taneční kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka, valčík)	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, seznámení s lidovými tanci	OSV – RSP, KRE, K, KaK

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- hudební formy, malá písňová forma, rondo a variace - kontrast a gradace, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu	MKV – KD, MUK

5. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv) - realizace písní ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu - dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD
Hv-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) - grafický záznam hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD

		notovém záznamu melodie, její reprodukce	
--	--	--	--

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivu skladeb a písní	hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD
Hv-5-1-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b) - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého tématu instrumentální skladby	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-07	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků (polka, valčík) - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	OSV – RSP, KRE, K, KaK

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	hudební výrazové prostředky a prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD VKMEGS – ESZ, OES, JE MKV – KD, MUK

6. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase i vícehlase	- pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, intonační cvičení, vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur - reflexe vokálního projevu vlastního i ostatních, zpěv lidových a umělých písní	OSV – RSP, SPaSP, K
Hv-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motiv, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- práce s notovým zápisem - hudební rytmus – vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky	OSV - KRE

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Hv-9-1-07	popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých období (jednohlas, vícehlas, hudba vokální a instrumentální, hudební forma)	• hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • píseň lidová, umělá • vokální a instrumentální skladba, melodram, muzikál, opera, opereta • poznávání hudebních nástrojů - rozdělení do skupin • hudebně výrazové prostředky	OSV – PL, K, HPE VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK
-----------	--	---	---

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• vyjadřování hudebních i nehmelních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje z Orffova instrumentáře • rytmické hádanky, rytmické ozvěny, hra na tělo	OSV – RSP, K, KRE
Hv-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• reprodukce probraných písni • pochod, polka, valčík • partitura	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace a pantomima, pohybový doprovod znějící hudby, taktování, taneční kroky, vlastní	OSV – RSP, SPaSP, PSYH, KRE, K VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK

		pohybové ztvárnění (hra na dirigenta a orchestr)	
--	--	--	--

7. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-02	vhodně popíše a taktně a ohleduplně ohodnotí slyšený vokální projev s využitím jemu dostupné terminologie	- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - lidové a umělé písně, výběr písní různých období - orientace v notovém záznamu melodie a jeho reprodukce	OSV – RSP, SPaSP, PSYH, PL, KRE, K, HPE VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK
Hv-9-1-04	zazpívá společně se spolužákem státní hymnu a popíše okolnosti a společenské souvislosti jejího vzniku	nácvik zpěvu státní hymny, František Škroup, Josef Kajetán Tyl	VDO - OSŠ

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-07	zařadí se znalostí základních hudebně vyjadřovacích prostředků vybrané ukázky do příslušných slohových období	- hudební dílo a jeho autor - hudební interpret - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehmotnými díly, dobou vzniku, životem autora - baroko, klasicismus, romantismus v Čechách i v Evropě	OSV – PL, K, HPE VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK
Hv-9-1-08	zdůvodní význam hudby u umělecké a běžné produkce	společenské funkce hudby	
Hv-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	tempo, rytmus, melodie, barva, dynamika	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-01	zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině, nebo jako součást doprovodu	taktování, hra na tělo, taneční kroky	OSV – SPaSP, KRE, K
Hv-9-1-03	zvolí vhodný způsob doprovodu a s přihlédnutím charakteru hudebního motiv, tématu, písně či skladby tento doprovod realizuje	polka, valčík, mazurka, moderní tance	VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK

8. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-02	uplatňuje zásady hlasové hygieny v mluveném a pěveckém projevu, dokáže kriticky zhodnotit svůj vokální projev	- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena - hlasová a rytmická cvičení - intervaly, zpěv lidových a umělých písní, reflexe vokálního projevu a vokálního projevu ostatních	OSV – RSP, SPaSP, PSYH, PL, KRE, K, HPE

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby, postihování hudebně výrazových prostředků, zvukomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy - hudební styly a žánry, chápání jejich funkcí vzhledem k životu	OSV -HPE VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK

		jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
--	--	--	--

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-01	zazpívá v jednohlase, popřípadě ve vícehlase, respektuje daný žánr	hudba umělé a neumělé	
Hv-9-1-03	vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného, či zapsaného hudebního motivu (rytmickou, melodickou, dynamickou)	vyjadřování hudebních i ne-hudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSV – RSP, SPaSP, K, KRE,

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky (jive, cha-cha, rock'n roll), vlastní pohybové ztvárnění	OSV – RSP, SPaSP, PSYH, PL, KRE, K, HPE
Hv-9-1-07	písemnou, ústní, či jinou formou vyjádří, jakou roli hraje hudba a umění obecně v jeho životě, uvede situace, ve kterých se nelze bez hudby obejít	pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace	

9. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena	

Hv-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• opakování lidových a umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii a rytmus	OSV – RSP, K, HPE
Hv-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• melodické, harmonické a rytmické improvizace u probraných písní • výběr písní z různých období (středověk – hudební žánry 20. století)	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vlastní úsudek o skladbě	OSV – PL, K, HPE VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK
Hv-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	

Hv-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• hudební dílo a její autor - nejznámější hud. skladatelé v dějinách hudby (pravěk, středověk, J.S. Bach, Händel, Haydn, Mozart, Beethoven, A. Vivaldi, představitelé národních škol - Rusko, Polsko, němečtí skladatelé 19.st., čeští skladatelé 19. a 20. st., hudba v době husitské)	
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• hudba a další druhy umění	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• reprodukce melodií, nástrojová improvizace, • zápis hudby – noty, hudební nástroje historické a současné	OSV – RSP, SPaSP, KRE, K, HPE

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	OSV–KRE, K
Hv-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, improvizace • pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové,	

		dynamické rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybu prováděných při tanci či pohybových hrách	
--	--	--	--

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-9-1-05	zvolí ukázkou taneční hudby a předvede typický prvek daného tance	- taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - polka, valčík, mazurka, moderní tance	OSV –K, HPE VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK

5.1.7.2 Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat vnější, ale i vnitřní svět, a to prostřednictvím výtvarných činností, které postupně formují jejich výtvarné myšlení. Poznávání směřuje k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému jazyku a významům, aby vnímali působení znakových vyjádření. Žáci se ale také učí chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a kulturního bohatství celé společnosti.

V oblasti zájmu výtvarné výchovy je pak především vnímání, tvorba, interpretace a komunikační užití všemožných vizuálně obrazných vyjádření. Tím, že tento obor žákům umožňuje, aby si při nejrůznějších činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti, rozvíjí jejich přirozenou potřebu a posléze schopnost výtvarného vyjadřování. Zároveň také fantazii, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky osobnosti žáka i jeho celkové kultivaci.

Všemi složkami svého působení výtvarná výchova usiluje zejména o rozvíjení a kultivování citových a smyslových schopností vnímání a soustředěného pozorování; o obnovování a rozvíjení smyslové i citové senzibility, kultivace a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a k okolnímu světu; o rozvíjení pozitivního vztahu ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům; o rozvíjení porozumění, tolerance i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění.

Základními prostředky pro naplňování cílů výtvarné výchovy je výtvarně estetické vnímání, pozorování a reagování na vnější a vnitřní podnět; laborování, hra a experimentace s výtvarnými prostředky a objevování jejich výrazových možností; hledání tvořivého řešení konkrétních lidských problémů prostřednictvím výtvarně výrazových prostředků; objevování výtvarných kvalit a hodnot ve světě přírody, kultury a umění; postupné chápání, osvojování a používání výtvarných znakových systémů (Komrska, Pastorová, Šamšula 2001).

Výtvarná výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. i 2. stupně v dotaci 7 hodin týdně pro 1. stupeň a 5 hodin týdně pro 2. stupeň druhý.

Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně. Může však také probíhat na školní zahradě, v přírodě, ve městě i v galerii či muzeu, a to dle počasí či stanoveného tématu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu výtvarná výchova směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory ve výtvarném projevu
- učíme žáky naslouchat druhým, účinně se zapojovat do diskuse, vhodně reagovat na danou situaci
- učíme žáky plánovat a organizovat svoji vlastní práci
- učíme žáky vědomému a záměrnému využívání výtvarných postupů, výtvarných strategií
- vedeme žáky k rozvoji pracovních návyků
- vedeme žáky k respektu a ochraně našich tradic, kulturního dědictví
- vedeme žáky k tomu, aby využívali naučené postupy a dovednosti ve spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky k sebehodnocení, k práci s kritérii, k vlastní reflexi
- vedeme žáky k posouzení estetické stránky výtvarné práce s využitím patřičných argumentů
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- seznamujeme žáky s různými výtvarnými materiály, nástroji a jejich bezpečným používáním
- podporujeme spolupráci mezi žáky, vzájemný respekt; celoživotní zájem o výtvarné umění; kreativní, originální přístup a řešení
- podporujeme u žáků využívání různých komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci

- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním

1. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-3-1-01	poznává základní výtvarné prvky	- výtvarné prvky: linie, barva, tvar, objem - materiály, pomůcky pro tvorbu	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD EVVO – VČP
VV-3-1-02	výtvarně zachytí svoji zkušenost i představu	- výtvarné vyjádření plošné - výtvarné vyjádření prostorové (modelování, manipulace s objekty)	OSV – RSP, SPaSP, K, HPE
VV-3-1-03	vnímá události různými smysly	přístupy k vizuálně obrazným vyjádření - smyslové vnímání	OSV – K, ŘPRD, HPE EVVO – VČP
VV-3-1-04	vyjádří svoje dojmy z vnímání estetické tvorby	osobní postoj v komunikaci	OSV – MV, K, ŘPRD
VV-3-1-05	podle svých možností popíše svoji výtvarnou práci	výsledky vlastní tvorby	

2. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-3-1-01	rozpozná a třídí výtvarné prvky	výtvarné prvky: linie, barva, tvar, objem, objekt a vztahy mezi nimi (podobnost, kontrast, rytmus)	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, KRE, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP

VV-3-1-02	zachytí svoji zkušenost i představu s využitím výtvarných prvků	- výtvarné vyjádření plošné (malba, kresba, koláž, grafické techniky) - výtvarné vyjádření prostorové (modelování, manipulace s objekty, konstrukce)	
VV-3-1-03	vybere různé prostředky vizuálně obrazného vyjádření na základě smyslového vnímání	typy vizuálně obrazných vyjádření a jejich rozlišení (hračka, ilustrace, volná malba...)	OSV – ŘPRD, HPE EVVO – VČP
VV-3-1-04	popíše výtvarnou práci a porovná ji s hodnocením ostatních	- osobní postoj v komunikaci - interpretace výtvarného díla	OSV – K, KaK, MV
VV-3-1-05	mluví o své vlastní výtvarné práci, kterou vytvořil, vybral či upravil	hodnocení a interpretace vlastního díla	OSV – SPaSP, SEaSO

3. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-3-1-01	rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě vjemů, zážitků a představ	prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, barva, tvar, objem, objekt, světlo, prostor, kontrast, konstrukce	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, KRE, K, KaK, ŘPRD, HPE
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	výtvarné vyjádření plošné, výtvarné vyjádření prostorové a jejich kombinace a uspořádání (různé techniky)	

VV-3-1-03	vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim (hledisko vnímání a motivace) • experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	OSV – MV, KRE, K EVVO – VČP
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• osobní postoj v komunikaci • odlišné interpretace výtvarného díla i v rámci skupin	OSV – MV, K, PSYH, KaK
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• hodnocení a interpretace vlastního díla i děl ostatních • proměny komunikačního obsahu (záměr tvorby, vlastní tvorba, díla výtvarného umění)	OSV – RSP, SEaSO, SPaSP, MV, K

4. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-5-1-01	pojmenuje, porovná zvolené výtvarné prvky a uplatní tyto prvky při vlastních tvůrčích činnostech	• výtvarné prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše a prostoru	OSV–PSYH, K, KaK, ŘPRD, HPE
VV-5-1-01	užívá, porovná zvolené výtvarné prvky a uplatní tyto prvky při vlastních tvůrčích činnostech	• výtvarné vyjádření plošné (kresba, malba, grafické techniky, koláž) • výtvarné vyjádření prostorové	EVVO – VČP OSV – K, KRE

		(skulptura, plastika, objekt, instalace)	
VV-5-1-02	promítne vlastní zkušenosti do výtvarné tvorby a reflektuje je	- osobní postoj v komunikaci - zkušenost, reflexe - odlišné interpretace výtvarného díla v rámci skupin	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, K
VV-5-1-03	na základě svých vjemů hledá a využívá vhodné prostředky v různých typech tvorby	- typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim (hledisko vnímání a motivace) - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	
VV-5-1-04	svoje osobité pocity a prožitky zachytí výtvarně	uplatnění subjektivity, kreativity ve výtvarných činnostech	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, KRE, K, KaK, ŘPRD, HPE
VV-5-1-05	interpretuje, hodnotí výtvarnou tvorbu a inspiruje se jí	interpretace uměleckých děl, diskuse, hodnocení, dialog o obrazu (různé přístupy ke zpracování jednoho tématu)	OSV – RPS, K, MV, HPE MKV – KD, MUK
VV-5-1-06	mluví o díle, které vytvořil, vybral či upravil	komunikační účinky uměleckého díla	OSV – K, ŘPRD MKV – KD, MUK

5. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- vlastní tvůrčí činnosti - výtvarné prvky vizuálně obrazného vyjádření využitě	

		v prostorovém i plošném zobrazení • kombinace prvků v ploše i prostoru	
VV-5-1-02	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• osobní postoj v komunikaci • proměny komunikačního obsahu (záměr tvorby, vlastní tvorba, díla výtvarného umění) • interpretace výtvarného díla v rámci skupin (shody a rozdíly)	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, KRE, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV– KD, MUK EVVO – VČP MV – KČVMS, VAMS
VV-5-1-03	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim (hledisko vnímání a motivace) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	
VV-5-1-04	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	• uplatnění subjektivity ve výtvarných činnostech	OSV – RPS, SPaSP, SEaSO, K, ŘPRD, HPE MKV– KD, MUK EVVO – VČP MV – KČVMS, VAMS
VV-5-1-05	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• interpretace uměleckých děl, diskuse, hodnocení, dialog o uměleckých dílech	OSV – K, ŘPRD, HPE MKU– KD, MUK MV – KČVMS, VAMS
VV-5-1-06	nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• komunikační účinky vlastní výtvarné práce	OSV – K, MV

6. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Vv-9-1-01.1	určí na příkladech výt. uměleckých děl obrazové prvky, které jsou pro ně charakteristické	- linie, tvary, světlostní a barevné kvality, vztahy ve statickém i dynamickém vyjádření - uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru	OSV- RSP,SPaSP,SEaSO, PSYH, KRE, K EVVO - VČP
Vv-9-1-01.3	zvolí si samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky	- fantazie, kreativita - různé způsoby zpracování (techniky) - experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály - plošné i prostorové zobrazení	OSV - KRE
Vv-9-1-01.4	u svého díla zdůvodní volbu obrazových prvků a způsob zpracování	reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	OSV – SpaSP, K
Vv-9-1-02.1	sdělí vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel	reflexe, zkušenosti, kreativita, fantazie, realita	OSV - KRE
Vv-9-1-02.3	vyjádří, které části výsledku jeho práce vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie		
Vv-9-1-03.1	vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje	- sledování, porovnávání, význam, interpretace - inspirace v současném výtvarném umění; digi.média	OSV- RSP,SPaSP,SEaSO, PSYH, KRE, PL, MV, K, KaK,ŘPRD, HPE VKGMS- ESZ MKV – KD, MUK EVVO – VČP
Vv-9-1-04.1	vybere takové obrazové prvky a jejich vztahy, které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější	- osobité, tvůrčí vyjádření - uspořádání v ploše, prostoru, času - vyjádření vztahu, pohybu a proměny uvnitř a mezi objekty - figurativní, nefigurativní zobrazení, objem, linie,	OSV –ŘPRD EVVO - VČP

		stylizace, detail, dynamika, harmonie, kontrast	
Vv-9-1-05.1	vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu	výběr, hodnocení, zkušenosti a různé podoby uměleckých děl	OSV – ŘPRD MKV – KD, MUK
Vv-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí historických souvislostí i osobních prožitků a zkušeností	interpretace uměleckého díla na základě svých prožitků, zkušeností či znalostí	OSV- K, MV, PL
Vv-9-1-07.1	prezentuje výsledek vlastní tvorby; svoji interpretaci porovnává s interpretacemi ostatních; sdělí v čem se interpretace shodují a v čem odlišují	- prezentace a interpretace vlastní tvorby, hodnotící postoje - komunikační účinky tvorby - odlišná interpretace díla v rámci skupiny	
Vv-9-1-07.2	rozliší a pojmenuje typy vizuálních vyjádření; určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické	typy viz. obr. vyjádření (objekty, ilustrace, volná malba, socha, plastika, animace, komiks, fotky, reklama)	

7. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Vv-9-1-01.3	zvolí si samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky	- fantazie, kreativita - výtvarné vyjádření plošné (kresba, malba, grafika, koláž...) a výtvarné vyjádření prostorové (socha, reliéf, objekt, instalace...); experiment	OSV- RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
Vv-9-1-01.4	u svého díla zdůvodní volbu obrazových prvků a způsob zpracování	reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	OSV - SPaSP, SEaSO, K
Vv-9-1-02.2	sdělí, jaké podněty jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel		OSV – KRE, K

Vv-9-1-02.3	vyjádří, které části výsledku jeho práce vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie	• zkušenosti, kreativita, fantazie, realita, vlastní tvorba, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	
Vv-9-1-03.1	vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje	• sledování, porovnávání, význam, interpretace • inspirace v současném výtvarném umění; digi.média	OSV – RSP, ŘPRD, HPE VKGMS - ESZ MKV – KD, MUK EVVO - VČP
Vv-9-1-04.1	vybere takové obrazové prvky a jejich vztahy, které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější	• osobité vyjádření, hodnocení • plocha, prostor, figurativní, nefigurativní zobrazení, objem, linie, stylizace, detail, dynamika, harmonie, kontrast	
Vv-9-1-05.2	najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen	• účinky smyslového vnímání • výběr, hodnocení, zkušenosti a představy; vizuální podněty; umělecká díla	
Vv-9-1-07.1	prezentuje výsledek vlastní tvorby; svoji interpretaci porovnává s interpretacemi ostatních; sdělí, v čem se interpretace shodují a v čem odlišují	• prezentace a interpretace vlastní tvorby, hodnotící postoje a jejich zdůvodnění • komunikační účinky tvorby • diskuse ve skupině	OSV - PL, MV, K, HPE VKGMS - ESZ MKV – KD, MUK EVVO – VČP
Vv-9-1-07.2	určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické	• typy viz. obr. vyjádření a jejich charakteristika (objekty, ilustrace, volná malba, socha, plastika, animace, komiks, fotky, reklama, akce)	

8. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Vv-9-1-01.2	určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky, které jsou pro dílo charakteristické	vztahy a uspořádání prvků v ploše a prostoru (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura)	VKGMS- ESZ MKV – KD, MUK EVVO – VČP
Vv-9-1-01	vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	- kreativita, fantazie, tvůrčí práce - prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvar, objem, světlo, barevné kvality, textura) - vlastnosti prvků	OSV- RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
Vv-9-1-02.4	shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost, třídí je podle samostatně zvolených kritérií	- třídění a hodnocení, kritéria a jejich zdůvodnění - záměry tvorby vlastních děl i děl výtvarného umění	OSV – ŘPRD, HPE
Vv-9-1-03.2	vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší	- porovnávání, význam, interpretace, komunikační účinky, tvůrčí proces - výtvarné umění, digitální média	VKGMS- ESZ MKV – KD, MUK EVVO – VČP MV – TMS, PRT
Vv-9-1-04.2	najde na příkladech děl dalších autorů obrazové prvky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	hodnocení; obrazové prvky a vztahy mezi nimi (podobnost, kontrasty, rytmus, struktura, dynamické proměny...)	
Vv-9-1-05.3	využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně	- emocionální prožitky, ind. vnímání uměleckých děl - galerie/výstavní síň	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PL, MV, K
Vv-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí historických souvislostí i osobních prožitků a zkušeností	- dějiny umění - interpretace uměleckých děl, hodnocení - porozumění a respektování záměrů autora - vlastní zkušenost, emoce, prožitky a historické souvislosti	OSV – K, MV VKGMS – ESZ MVK - KD, MUK

Vv-9-1-07.3	představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom	• záměry vlastní tvorby • prezentace a interpretace vlastní tvorby; hodnotící postoje • komunikační účinky jeho tvorby (záměr, proměna obsahu, sociální a kulturní souvislosti) • diskuse	OSV - K
-------------	--	--	----------------

9. ročník

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Vv-9-1-02	zaznamenává vizuálních zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z představ a fantazie	• prvky vizuálně obrazných vyjádření (linie, tvar, objem, barevné kvality, světlo) • kreativita, fantazie, tvůrčí práce • smyslové vnímání, zkušenost	OSV- RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
Vv-9-1-03.3	seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	• možnosti uspořádání obrazových celků a vztahy mezi nimi (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura)	
Vv-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• upořádání, vztahy, metody, proměny ve výtvarné tvorbě • inspirace v současném moderním umění • využití digitálních médií ve tvůrčím procesu (PC grafika, fotografie, video, animace)	VKGMS- ESZ MKV – KD, MUK EVVO – VČP MV – TMS, PRT
Vv-9-1-04	vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• tvůrčí činnosti • osobitost a originalita vyjádření	OSV – KRE, K

		• hodnotící činnosti (záměr autora)	
Vv-9-1-05.3	využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně	• emocionální prožitky, ind. vnímání uměleckých děl • galerie/výstavní síň	OSV- RSP, SPaSP, SEaSO, PL, MV, K
Vv-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• působení vizuálně obrazného vyjádření • smyslové vnímání	OSV - K
Vv-9-1-06.1	rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy	• dějiny umění • interpretace uměleckých děl, hodnocení	OSV – K, ŘPRD, HPE, SPaSP, SEaSO VKMGS – ESZ MKV – KD, MUK
Vv-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i osobních prožitků a zkušeností	• porozumění a respektování záměrů autora • vlastní zkušenost, emoce, prožitky a historické souvislosti	
Vv-9-1-07.4	zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	• komunikační účinky děl, prací • uplatnění mediálních prvků pro vlastní tvůrčí záměry a komunikaci	OSV – K MV – TMS, PRT JSNS – Příběhy bezpráví
Vv-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• prezentace výtvarných prací	

5.1.8 Člověk a zdraví

5.1.8.1 Výchova ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví. Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení. Učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Výchova ke zdraví je samostatným povinným vyučovacím předmětem pro žáky 6. ročníku v celkové dotaci 1 hodina. Vyučuje se v 1 hodinovém týdenním cyklu. Část výstupů je integrována do předmětu přírodopis a OV v 8. ročníku v jednododinové týdenní dotaci. Některé očekávané výstupy byly zařazeny do doplňujícího předmětu etická výchova v 6. a 8. ročníku.

Tento předmět je vyučován převážně v kmenové třídě, pro realizaci některých aktivit využíváme v případě příznivého počasí i školní zahradu nebo park. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina a krátkodobý projekt.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu výchova ke zdraví směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- pomáháme žákům pochopit důležitost ochrany zdraví
- vedeme žáky k uplatňování základních zásad z oblasti zdravého životního stylu ve vlastním denním režimu
- učíme žáky propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti, hodnotit získané poznatky a vyvozovat z nich závěry
- vedeme žáky k tomu, aby formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- učíme žáky naslouchat druhým a komunikovat na odpovídající úrovni
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- učíme žáky uplatňovat osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc sobě i druhým
- učíme žáky vyhodnotit na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- podporujeme samostatné vyhledávání informací
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování
- na vhodných situacích ukazujeme žákům rizika spojená s využíváním digitálních technologií na tělesné a duševní zdraví jedince i ostatních
- názorným příkladem podněcujeme žáky k etickému jednání v oblasti digitálního prostředí

6. ročník

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VZ-9-1-03.x	chápe hodnotu zdraví jako předpoklad životní pohody	- složení stravy, energetická hodnota stravy, časové rozvržení jídla - sestavení jídelníčku - alternativní způsoby výživy - anorexie, bulimie - nevhodné stravovací návyky a zlovyky	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K, ŘPRD, HPE MKV – LV MV – KČVMS, IVMSR, FVMS
VZ-9-1-04.x	rozlišuje nežádoucí způsoby výživy a uvědomuje si důsledky na zdraví		
VZ-9-1-05.x	upevňuje si pravidla správné životosprávy, aplikuje získané poznatky při sestavování jídelníčků		
VZ-9-1-06.x	dokáže vysvětlit význam zdravé výživy pro zdravý vývoj lidského těla		
VZ-9-1-06.x	vyhledá a pracuje s informacemi z oblasti zdraví a nemoci		
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby	
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní,	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K, ŘPRD, HPE EVVO – LAPŽP, VČP
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a		

	v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS – ESZ MKV – LV, PSSS EVVO –VČP
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	podpora zdraví a její formy – prevence, odpovědnost jedince za zdraví, podpora	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE VDO – OSŠ, OOSS VKMGS – ESZ

		zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
VZ-9-1-10.x	uvědomuje si význam relaxace, volí vhodnou formu	• stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti	OSV - PSYH
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím		
VZ-9-1-12.x	rozumí a správně používá pojmy z oblasti sexuality	• sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita • problémy těhotenství a rodičovství mladistvých • poruchy pohlavní identity	OSV – HPE VDO - OOSS
VZ-9-1-12.x	uvědomuje si význam plánovaného rodičovství, zná moderní antikoncepční metody a prostředky		
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
VZ-9-1-13.x	vysvětlí příčiny vzniku závislosti a negativní vliv působení drog na lidský organismus		
VZ-9-1-13.x	rozlišuje nežádoucí taktiky reklamních agentur propagujících tabákové výrobky a alkoholické nápoje, zaujímá k nim odmítavé stanovisko	• Drogy – rozdělení drog, užití, účinky • účinky alkoholu a kouření na lidský organismus • závislost • možné způsoby odmítnutí drogy • specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí • linky důvěry • trestně právní odpovědnost	MV – KČVMS, IVMSR, FVMS
VZ-9-1-13.x	dokáže přesvědčivě odmítat návykové látky		
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i		

	mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, postup v případě dopravní nehody • dopravní výchova (cyklista)	
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, tísňová volání • význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích • základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	VDO – OSŠ, OOSS VKMGS – ESZ MKV – LV, PSSS OSV – MV, K, ŘPRD

5.1.8.2 Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností, zájmů a zároveň k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu. Smyslem tělovýchovné činnosti je přivést žáky ke sportu a pohybovým aktivitám tak, aby zařadili pohybové činnosti do denního režimu. Prostřednictvím pohybových činností pak mohou uspokojovat vlastní pohybové potřeby a zájmy, rozvíjet svou zdatnost a podporovat své zdraví.

Cílem výuky je osvojovat si na základě radosti z pohybu pohybové dovednosti, uvědomovat si význam zdraví, rozvíjet schopnost komunikace, navazovat dobré vztahy a vytvořit trvalý vztah k pohybovým činnostem.

Učivo tělesné výchovy je rozděleno do tří tematických celků:

- a) činnosti ovlivňující zdraví
- b) činnosti ovlivňující pohybové dovednosti
- c) činnosti podporující pohybové učení

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků 1. i 2. stupně v celkové dotaci 18 hodin. Vyučuje se v 2 hodinovém týdenním cyklu. Výuka probíhá v tělocvičně, ve sportovní hale, na Tyršově stadionu, na venkovním hřišti, ve volné přírodě a na zimním stadionu. Ve 3. a 4. ročníku zařazujeme výuku plavání, v 7. ročníku je zařazen lyžařský kurz. Od 6. ročníku se výuka dělí na skupiny chlapci – dívky. Organizace výuky má standardní schéma – rozcvička, hlavní část hodiny zaměřená na určitý druh sportovní aktivity, na konci hodiny dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci, zhodnocení aktivity.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu tělesná výchova směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- podporujeme týmovou spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání sebe a ostatních lidí
- učíme žáky přijímat mezi sebe žáky méně pohybově nadané
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- vedeme žáky k ohleduplnosti, k hraní fair play
- zadáváme úkoly přiměřené osobnosti žáka
- vedeme žáky k objektivnímu ohodnocení vlastních výkonů
- podporujeme žáky ve snaze zlepšit svoje sportovní výkony
- pomáháme žákům odhalovat jejich schopnosti a posilovat tak jejich sebedůvěru
- učíme žáky využívat pohybové dovednosti a zkušenosti získané ve škole i při sportování mimo školu

1. ročník

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím	- správné držení těla - význam pohybu pro zdraví - cvičení s rytmickým doprovodem - základní příprava organismu před pohybovou aktivitou - hygiena při TV	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, K, KaK,
TV-3-1-02	zvládá jednoduché pohybové činnosti	gymnastika: průpravná cvičení, akrobacie, cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti (lavičky, žebřiny, žíněnký)	
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech	- pohybové hry - manipulace s míčem: házení, chytání - základy sportovních her - základy atletiky: běh, skok z místa	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	- hygiena při sportování: vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport - bezpečnost při pohybových činnostech: ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, chování v tělocvičně, šatnách	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV, K, ŘPRD, HPE

2. ročník

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- příprava organismu před pohybovou aktivitou a ke sportovnímu výkonu - správné držení těla při různých činnostech a provádění cviků - cviky pro zahřátí a uvolnění - protahovací cviky - význam sportování pro zdraví - správné držení těla a dýchání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, K, ŘPRD, HPE EVVO – VČP
TV-3-1-02	zvládá jednoduché pohybové činnosti	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - pohybové hry s různým zaměřením: zahřívací, kondiční, soutěživé, motivační - gymnastika: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou trupu, průpravná gymnastická cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti (žebřiny, lavičky, žíněnky, švihadla, nácvik odrazu)	
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- pohybové činnosti, vůle po zlepšení pohybové dovednosti - atletika: průpravná běžecká cvičení, sprint, technika běhu, hod míčkem	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP

		• základy vybíjené, manipulace s míčem	
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	• vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	

3. ročník

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině usiluje o jejich zlepšení	• pohybové hry s různým zaměřením, spolupráce při jejich organizování, řízení, rozhodování • gymnastika: kotouly, rovnovážné cviky v postojích, nácvik odrazu, výskok na bednu, šplh na tyči • cvičení s hudbou • akrobacie	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• atletika: běh, skok, hod, startovní povely • sportovní hry: základy fotbalu, vybíjené, herní činnosti jednotlivce, hry podle upravených pravidel • sportovních činností a jejich hodnocení • přátelské vztahy ve skupině	OSV – K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• osvojování základních hygienických návyků při pohybových aktivitách	

		improvizované ošetření poranění při TV a sportu v různém prostředí	
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- komunikace v TV: smluvené povely, signály, gesta, značky - pojmy z pravidel sportů a soutěží	OSV –MV,K
TV-5-1-11	adapтуje se na vodní prostředí, dodrží hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	- hygienická pravidla při plavání - adaptace na vodní prostředí - základní plavecké dovednosti - plavecký výcvik	

4. ročník

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- pohybové aktivity v režimu školy - sledování a rozvíjení své pohybové zdatnosti - správné držení těla: průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – PSYH, MV, K
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	- pohybové hry s různým zaměřením: zahřívací, motivační, kondiční, soutěživé - gymnastika: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	

		• akrobacie: výskoky na bednu, skoky na místě a z místa • cvičení s drobným náčiním: švihadla, míčky, žebřiny, lavičky, tyče • atletika: běh, skok s rozběhem, hod míčkem • sportovní hry: herní činnosti jednotlivce, herní kombinace • turistika a pobyt v přírodě	
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• oblečení a obuv vhodná pro dané pohybové aktivity • dodržování pravidel bezpečnosti podle příslušného prostředí: hřiště, bazén, kluziště • přivolání první pomoci a poskytnutí první pomoci při drobných poraněních	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• chování fair play • pravidla osvojovaných pohybových činností: her, soutěží, závodů v různém prostředí a v odlišných rolích (hráč, divák) • rozdíly mezi chlapci a děvčaty při pohybových aktivitách • míčové hry	
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	• reakce na smluvené povely, signály	
TV-5-1-08	organizuje nenáročné pohybové činnosti	• organizace jednoduché pohybové hry v tělocvičně nebo v přírodě	

TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony	dopomoc při měření a vyhodnocení spolužákova výkonu	
TV-5-1-12	zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- alespoň jeden plavecký způsob-jeho plavecká technika - rozvíjení plaveckých dovedností - prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu - plavecký výcvik	

5. ročník

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- správné držení těla - prevence jednostranného zatížení-průpravná, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - protahovací, posilovací a relaxační cvičení - význam pohybu pro zdraví	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, K
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- pohybové hry s různým zaměřením, spolupráce při jejich organizování, řízení, rozhodování - gymnastika- průpravná cvičení, cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - cvičení s hudbou - průpravné úpoly- přetahy a přetlaky	OSV - KRE

		• základy atletiky- rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem • turistika a pobyt v přírodě, chůze v terénu, přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, ochrana přírody • varianty různých pohybových her v daném prostředí	
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• hodnocení provedené pohybové činnosti • respektování pokynů od učitele • žák svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti • upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	OSV – RSP, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• chování fair play • umí přijmout porážku v soutěži • rozdíly mezi chlapci a děvčaty při pohybových aktivitách • vzájemná tolerance a ohleduplnost • pravidla vybraných sportovních nebo pohybových her • hry a soutěže upravené podle podmínek třídy a prostoru • míčové hry	OSV -MV
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• základní tělocvičné pojmy-názvy pohybových činností,	

		tělocvičného náradí a náčiní, základní názvosloví	
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- smluvené povely a signály - jednoduché hry a soutěže v rámci třídy - pohybové skladby a tanečky	
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- zhodnocení vývoje své tělesné zdatnosti - spolupráce při měření a evidenci výkonů	
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- sportovní dění ve škole i mimo školu - současnost sportu-významné sportovní soutěže a sportovci, olympiády	EVVO - VČP

6. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-1-01	sleduje své denní pohybové aktivity	- význam pohybu pro zdraví - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - kondiční cvičení - vytrvalostní cvičení - zahřátí a rozcvičení před pohybovou aktivitou - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační,	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-9-1-02	zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti		
TV-9-1-03	zná vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro danou pohybovou aktivitu		
TV-9-1-05	vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti		

		vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
--	--	--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-2-01	přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možností (obtížnost cvičení, velikost zátěže)	- pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem nebo granátem - bruslení - plavání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP
TV-9-2-02	pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti		

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-3-01	správně demonstruje osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele	komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – LV
TV-9-3-02	jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách		
TV-9-3-03	aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou a v jejím průběhu		

TV-9-3-04	rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit	• pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • organizace prostoru a pohybových činností • měření výkonů	
TV-9-3-05	změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony ve shodě s pravidly		
TV- 9-3-06	zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity		

7. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu	• význam pohybu pro zdraví • základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu • příprava organismu pro různé pohybové činnosti (s pomocí učitele) • základní technika jednotlivých cviků • protahovací a strečinková cvičení • rychlostně silová cvičení	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti		
TV-9-1-03	zvolí vhodnou výzbroj a výstroj pro danou pohybovou činnost	• pohybové hry • sportovní hry • gymnastika • atletika • bruslení • lyžování	MKV – LV EVVO – VČP

TV-9-1-05	přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem	- rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců	OSV – MV MKV - LV
-----------	---	--	------------------------------------

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-2-01.1	zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy	- pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her, úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, zapojení žáků do řízení a samostatného hodnocení kvality cvičení - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem nebo granátem, názvy náčiní, základní pravidla atletických soutěží, rozhodování o umístění ve skocích, hodech... - sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, průpravné hry, utkání podle	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP MKV - LV
TV-9-2-01.2	rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností		
TV-9-2-01.3	uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na gesta rozhodčího		
TV-9-2-02	zhodnotí svoji pohybovou činnost		

		pravidel žákovské kategorie, herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí), základní pravidla • plavání – zdokonalovací plavecká výuka • lyžování – základní lyžařské dovednosti, pojmy související s osvojovanými dovednostmi, sjezdový výcvik, zásady bezpečnosti a chování na sjezdových tratích, péče o výstroj a výstroj • bruslení – základní bruslařské dovednosti, pojmy spojené s osvojovanými dovednostmi a se sporty na ledě • další i netradiční pohybové činnosti	
--	--	--	--

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-3-01.1	správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – LV EVVO – VČP

TV-9-3-01.2	vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel	spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	
TV-9-3-02	uvědoměle jedná podle principů fair play		
TV-9-3-03	provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli		
TV-9-3-04.1	naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje		
TV-9-3-04.2	respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje		

8. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-1-01	zařazuje pravidelně některé pohybové činnosti do svého pohybového režimu	• příprava organismu pro různé pohybové činnosti (s pomocí učitele i samostatně) • základní technika jednotlivých cviků • způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů • protahovací a strečinková cvičení • rychlostně silová cvičení • vytrvalostní cvičení • kompenzační, vyrovnávací cvičení • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE EVVO – VČP
TV-9-1-02	usiluje o zvýšení úrovně své tělesné zdatnosti		
TV-9-1-03	ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin		
TV-9-1-04	vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon		
TV-9-1-05	předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost		

		hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
--	--	--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-2-01	uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu	pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her, úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – LV
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí, estetika gymnastického cvičení, zapojení žáků do řízení a samostatného hodnocení kvality cvičení - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (dívky) - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky a do výšky, vrh koulí, názvy náčiní, základní pravidla atletických soutěží, rozhodování o umístění ve skocích, hodech atd.	

		• sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel žákovské kategorie, herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí), základní pravidla • úpoly – průpravné úpoly, přetahy, přetlaky • turistika a pobyt v přírodě • další i netradiční pohybové činnosti	
--	--	---	--

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-3-01	sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-9-3-02	prokazuje pozitivní empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví		OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – LV
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		

TV-9-3-04	dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	
TV-9-3-05	zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit		VKMGS – ESZ

9. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• příprava organismu pro různé pohybové činnosti (s pomocí učitele i samostatně) • základní technika jednotlivých cviků • způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů • protahovací a strečinková cvičení • rychlostně silová cvičení • vytrvalostní cvičení	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly		
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší		

TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• kompenzační, vyrovnávací cvičení • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
-----------	---	---	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her, úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – LV EVVO – VČP
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, estetika gymnastického cvičení, zapojení žáků do řízení a samostatného hodnocení kvality cvičení • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem (dívky) • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky a do výšky, vrh koulí,	

		názvy náčiní, základní pravidla atletických soutěží, rozhodování o umístění ve skocích, hodech... • sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel žákovské kategorie, herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí), základní pravidla • úpoly – průpravné úpoly, přetahy, přetlaky • turistika a pobyt v přírodě • další i netradiční pohybové činnosti	
--	--	--	--

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, PL, KRE, MV, K, KaK, ŘPRD, HPE MKV – LV EVVO – VČP
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		

TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí		
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		VKMGS – ESZ
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

5.1.9 Člověk a svět práce

5.1.9.1 Pracovní činnosti

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní činnosti vychází ze vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce**, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky, a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Učební osnovy vyučovacího předmětu pracovní činnosti vychází z RVP (na I. stupni: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitecké práce, Příprava pokrmů; na II. stupni: Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů, Design a konstruování, Svět práce). V 8. ročníku je tematický okruh Svět práce integrovaný do hodin Etické výchovy.

Vyučovací předmět pracovní činnosti je povinný předmět, který se vyučuje v 1. – 7. a 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci. Jednohodinovou týdenní dotaci vyučovacího předmětu na 2. stupni realizujeme ve dvouhodinovém bloku 1x za 14 dní. Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu pracovní činnosti ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky.

Výuka probíhá na prvním stupni v kmenových třídách, na II. stupni převážně v odborných učebnách a dalších prostorách školy, v okolí školy či formou exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu pracovní činnosti směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí vedoucích k získání klíčových kompetencí:

- podílíme se na výstavbě vyučovací hodiny
- dle svých schopností projevujeme snahu kreativně a přemýšlivě přistupovat k pracovním činnostem
- pracujeme s vlastními chybami
- prezentujeme svou tvorbu, podílíme se dle potřeby na estetickém prostředí školy
- uvědomujeme si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce
- podporujeme a rozvíjíme všestrannost – uvědomujeme si, že i manuální zručnost je jednou z významných deviz do praktického života
- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybízíme k použití konkrétní strategie, technologie pro řešení daného problému
- vybíráme pro žáky i aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů

1. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- práce s drobným materiálem (modelovací hmota, papír, drobný přírodní materiál) - vlastnosti materiálu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD EVVO - VČP

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- práce montážní a demontážní - stavebnice plošné a prostorové	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	ošetřování pokojových rostlin (zalévání, kypření, otírání listů)	OSV – RSP, SEaSO, KRE, K, ŘPRD EVVO – ZPŽ, VČP

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	- pravidla správného stolování - slušné chování ve školní jídelně	OSV – RSP, KRE, K, KaK

2. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	práce s drobným materiálem (modelovací hmota, papír a karton, drobný přírodní materiál)	OSV – RSP, PSYH, K, KRE, SEaSO EVVO - VČP

		vlastnosti materiálu	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	- jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce	OSV - SEaSO

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- práce montážní a demontážní - stavebnice plošné a prostorové - práce podle jednoduchého návodu	OSV – RSP, PSYH, KRE, K

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pěstování nenáročných rostlin - jednoduchá pozorování	OSV –RSP, ŘPRD, K EVVO - ZPŽ, VČP

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	- pravidla správného stolování - společenské chování při stolování	OSV – RSP, KaK, K

3. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- práce s drobným materiálem (papír a karton, textil, drát, přírodniny aj.) - vlastnosti materiálu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD EV - VČP
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	- jednoduché pracovní postupy - organizace práce	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- práce montážní a demontážní - stavebnice plošné, prostorové a konstrukční - práce s návodem a předlohou - vlastní představivost při práci se stavebnicí	OSV – RSP, KRE, K, KaK, ŘPRD

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- péče o pokojové rostliny - pěstování nenáročných rostlin - jednoduchá pozorování	OSV–RSP,K, SEaSO, ŘPRD EVVO–ZPŽ, VČP

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	- úprava stolu - jednoduché prostírání - pravidla správného stolování	OSV – RSP, KaK, K, KRE

4. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- pracovní operace od nejjednodušších po složitější - využití vlastní představivosti při tvorbě výrobku - práce s různými druhy materiálu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD EV - VČP

ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	lidové tradice a zvyky (Vánoce, Velikonoce)	MKV – KD, MUK
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce (pracovní plocha) - dodržování zásad bezpečnosti práce a hygieny - předcházení úrazům a jeho jednoduché ošetření	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, K, KaK, ŘPRD

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- práce montážní a demontážní - stavebnice plošné, prostorové a konstrukční - jednoduché konstrukční techniky	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- sestavování podle slovního návodu či předlohy - sestrojení jednoduchého náčrtu	
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- přehledný a uspořádaný pracovní prostor - dodržování zásad hygieny a bezpečnosti - postup v případě drobného úrazu	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- péče o pokojové rostliny - pěstování rostlin ze semen nebo sazenice - jednoduchá pozorování	EVVO –ZPŽ, VČP
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti - postup v případě drobného úrazu	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	příprava jednoduchého pohoštění – studená kuchyně	OSV – RSP, KaK
ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- příprava tabule pro jednoduché stolování - základy společenského chování při stolování	MKV – KD

5. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- využití složitějších postupů při tvorbě výrobku - důraz na originalitu - využití vlastní představivosti při obměně vzorového výrobku - vlastnosti materiálu (přírodniny, papír a karton, textil, drát, folie aj.)	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, K, KaK, ŘPRD EV - VČP
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- lidové tradice a zvyky (Vánoce, Velikonoce) - tvořivá činnost s důrazem na tradice, lidové zvyky a řemesla	MKV – KD, MUK
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	volba vhodných pracovních pomůcek a nástrojů, jejich funkce a využití vzhledem k danému materiálu	OSV - ŘPRD

ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce (pracovní plocha) - dodržování zásad bezpečnosti práce a hygieny - ošetření drobného poranění	OSV – SeaSO, ŘPRD
-------------------	---	--	--------------------------

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- práce montážní a demontážní - stavebnice plošné, prostorové a konstrukční - složitější konstrukční techniky	OSV – RSP, PSYH, K, KaK
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- sestavování podle slovního návodu či předlohy - sestrojení jednoduchého náčrtu - vlastní návod jak postupovat	
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- přehledný a uspořádaný pracovní prostor - dodržování zásad hygieny a bezpečnosti - modelové situace ošetření drobného poranění	OSV – ŘPRD, K

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- jednoduchý pokus - pozorování růstu a vývoje rostlin - pěstování rostlin ze semen nebo sazenice	OSV – RSP EVVO – ZPŽ, VČP
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- popis účelu běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů - výběr náradí, vhodné nádoby apod.	

ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti - ošetření drobného poranění - uspořádaný pracovní prostor	OSV–ŘPRD, K
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	- popis základního vybavení kuchyně - popis účelu kuchyňského vybavení	MKV – KD OSV – RSP, KaK
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	- příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně - výběr vhodných potravin - postup práce podle receptu - zásady zdravé výživy	OSV – KRE EVVO - VČP
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- přehledný a uspořádaný pracovní prostor - zásady hygieny a bezpečnosti při přípravě pokrmů - postup v případě úrazu při přípravě pokrmů a ošetření drobného poranění	OSV – ŘPRD, SEaSO

6. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-9-1-01.x	vykonává jednoduché práce se dřevem, přírodními či umělými materiály a pracuje podle pracovního postupu	surovina, polotovary, materiál, výrobek	OSV – RSP, SPaSP, PSYH, K, KRE, KaK, ŘPRD EVVO – LAPŽP, VČP
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň		
ČSP-9-1-02.x	provádí jednoduché pracovní operace a postupy s danými pracovními pomůckami		

ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- pracovní pomůcky, nářadí, nástroje, jednoduché operace a pracovní postupy - profesní a technické zaměření	
ČSP-9-1-03.x	sestaví a dodržuje plán činnosti	- organizace práce, technologické postupy - technické informace, náčrt a plán výroby	OSV - SEaSO
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		
ČSP-9-1-04.x	pro daný výrobek navrhne a vytvoří náčrt, jednoduchý plán		
ČSP-9-1-04	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		
ČSP-9-1-05.x	užívá zásady bezpečnosti a hygieny práce, používá ochranné pomůcky a dokáže poskytnout první pomoc.	první pomoc a bezpečnost při práci	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, K, KaK, ŘPRD, HPE
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	základní principy práce v kuchyni a dodržování hygieny	OSV – RSP, K, SEaSO
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	rozpis surovin, nákup, způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	EVVO – LAPŽP, VČP
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	úprava stolu a etiketa	MKV – KD, MUK
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	způsob práce s potravinami a jejich uchovávání a bezpečnost v kuchyni	OSV- ŘPRD

7. ročník

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-9-2-01.x	vyrobí dle předlohy jednoduchý výrobek z různých materiálů dle pracovních postupů	práce se dřevem, druhotnými surovinami, materiál - výrobek	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, K, KRE, KaK, ŘPRD, HPE MKV – KD, MUK EVVO – LAPŽP, VČP
ČSP-9-2-01	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model		
ČSP-9-2-02.x	používá jednoduché konstrukce, které si navrhne a ověří si jejich -funkčnost	sestaví jednoduchý výrobek a prověří, že výrobek vyhovuje daným požadavkům, které sám navrhl	OSV – KaK, KRE, ŘPRD, HPE
ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	montáž, demontáž, stavebnice	
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti, a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	první pomoc a bezpečnost při práci	OSV –ŘPRD, K

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	základní principy práce v kuchyni a dodržování hygieny	OSV – RSP, SEaSO, K, KaK
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	rozpis surovin, nákup, způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	EVVO – LAPŽP, VČP
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	úprava stolu a etiketa	MKV – KD, MUK
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	způsob práce s potravinami a jejich uchovávání a bezpečnost v kuchyni	OSV – K, ŘPRD

5.1.9.2 Svět práce

9. ročník

SVĚT PRÁCE			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	• způsoby hledání zaměstnání • přijímací řízení • volba profesní orientace	
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování a volbě vhodného povolání a profesní přípravy	• sebepoznání • osobní zájmy, cíle • tělesný a zdravotní stav	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, K, KRE, KaK, ŘPRD, HPE, MV
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání	• návštěva ÚP 9. ročník • materiály jednotlivých škol	
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	• sestavení životopisu • pohovor u zaměstnavatele • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	

Poznámka:

Část očekávaných výstupů oboru Svět práce je integrována do předmětu Etická výchova v 8. ročníku.

5.2. Volitelné předměty

5.2.1 Hudební dílna

V 1. - 5. ročníku je žákům volitelně nabídnuta rozšířená hudební výchova. Výuka doplňuje učební osnovy standardní hudební výchovy o níže vypsané očekávané výstupy. Rozšířená hudební výchova s dotací jedné disponibilní hodiny nabízí žákům aktivní setkávání s hrou na zobcovou flétnu, rozvíjí se i jejich pěvecká dovednost.

Hudební dílna dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje v organizaci hudebně výchovných činností s širším záměrem obohacovat jejich estetické vnímání a prožívání světa.

V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků hudební výchova směřuje zvláště k tomu:

- aby žáci kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického citění, hudební paměti, představivosti a fantazie,
- aby rozvíjeli své receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými, porozuměli hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby jednotlivých uměleckých epoch a postupně se orientovali v jejich základním slohovém a stylovém rozvrstvení,
- aby získali vhled do hudební kultury české i jiných národů, seznámili se se schopností umění minulosti i dneška emocionálně působit a vytvářet mosty mezi lidmi

1.ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• osvojování si správných pěveckých návyků: dýchání, výslovnost, tvorba hlavového tónu, rozšiřování hlasového rejstříku, držení těla, reagování na gesto učitele	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu	• metrum jako střídání těžkých a lehkých dob, tempo – pomalu,	OSV – RSP, PSYH, KRE, K

		rychle a aplikace na hudebně pohybové hry	
--	--	---	--

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-06	seznamuje se s hudebními nástroji a jejich barvou	• poznávat hlas mužský, ženský, dětský • rozeznávat hru klavíru, kontrabasu, houslí, trubky a nástrojů používaných ve třídě • poznat, kdy hudba zesiluje, zeslabuje, zrychluje, zpomaluje, kdy melodie stoupá a kdy klesá, kdy je veselá, kdy smutná	OSV – RSP, K, ŘPRD

2. ročník

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-03	rozpozná základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové)	• hra na nástroje Orffova instrumentáře (uvědomělé ostinátní doprovody, přede hry, mezihry, dohry) • hra na flétnu c1 - d2	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, dynamiku, směr melodie	• 2/4, 3/4 a 4/4 takt, vytleskávání rytmu, taktování	OSV – RSP, SEaSO, PSYH, K, KaK, KRE

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Hv-3-1-06	odliší hudbu vokální a instrumentální	barva hudebních nástrojů a jejich sluchová analýza, rozvíjení hudební fantazie a představivosti	
-----------	---------------------------------------	---	--

3. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	zpěv vícehlasu – kánon, intonace terciových kroků v dur, intonace dle ukazování, rozeznávání dur a moll tónin	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- hra na nástroje Orffova instrumentáře, hra na flétnu, tóny c1 – d2, fis a b - pokusy o tvorbu předeher, meziher a doher	OSV – RSP, PSYH, K, KRE

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	tečkované rytmy, synkopa, vytleskávání rytmu, taktování a ukazování dynamiky, pohybové ztvárnění písní a poslouchaných skladeb	OSV – RSP, SPaSP, K, KRE,

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

Hv-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- rozlišování smyčcových, dechových dřevěných a žesťových nástrojů, hudebních souborů vokálních a instrumentálních - tanec dvoudobý a třídobý - pochod, hymnická píseň, slavnostní a smuteční píseň - hudební formy – malá písňová forma, rondo a variace	MKV - KD
-----------	---	--	----------

4. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-02	interpretuje melodii, popřípadě vybranou píseň pohybově ztvární	intonace terciových kroků v dur i moll, intonace podle ukazování	OSV- KRE

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-01-05	vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou předehru, mezihru a dohru	- hra na nástroje Orffova instrumentáře hra na flétnu c1 – e2 a tóny b, fis, cis - tvořivé zakončení závětí - jednoduchá harmonizace písní	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-07	předvede ukázkou taneční kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka, valčík)	tečkové rytmy, triola, synkopa	OSV – RSP, SEaSO, PSYH, K, KRE, KaK

		• předtaktí a neúplný takt • střídání metra - mateniky	
--	--	---	--

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-04	rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda a variace	• nástroje symfonického orchestru • lidové tance – Janáček, Dvořák	MKV- KD, MUK OSV – RSP, PSYH, K

5. ročník

VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• zdokonalování hlasové techniky, rozšiřování hlasového rozsahu • vícehlasý zpěv, kánon, lidový dvojhlas • sluchový analýza, intervaly, intonace D7 a jeho užití v kadenci	OSV – RSP, K, KRE, KaK, ŘPRD

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-05	vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• hra na nástroje Orffova instrumentáře vytváření doprovodu k vokálním a pohybovým aktivitám • základy improvizace, zakončení závětím, hra na flétnu c1 – c3, chromatické tóny – gis, b, es	OSV – KRE, K

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
Hv-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• variace (Mozart, Haydn) • Michna, Dvořák, Janáček, Martinů	MKV- KD, MUK

5.2.2 Výtvarná dílna

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výtvarná dílna je volitelným předmětem pro žáky 1. stupně, který obohacuje povinný předmět výtvarná výchova a je určen zejména žákům se zájmem o tento obor. Umožňuje jim poznávat vnější, ale i vnitřní svět, a to prostřednictvím výtvarných činností, které postupně formují jejich výtvarné myšlení. Poznávání směřuje k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému jazyku a významům, aby vnímali působení znakových vyjádření. Žáci se ale také učí chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a kulturního bohatství celé společnosti.

V oblasti zájmu výtvarné dílny je pak především vnímání, tvorba, interpretace a komunikační užití všemožných vizuálně obrazných vyjádření. Tím, že tento obor žákům umožňuje, aby si při nejrůznějších činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti, rozvíjí jejich přirozenou potřebu a posléze schopnost výtvarného vyjadřování. Zároveň také fantazii, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky osobnosti žáka i jeho celkové kultivaci.

Všemi složkami svého působení výtvarná dílna usiluje zejména o rozvíjení a kultivování citových a smyslových schopností vnímání a soustředěného pozorování; o obnovování a rozvíjení smyslové i citové senzibility, kultivace a obohacování citových i racionálně reflektovaných vztahů k sobě samému, k ostatním lidem a k okolnímu světu; o rozvíjení pozitivního vztahu ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti, zvláště k jejich výtvarně estetickým aspektům; o rozvíjení porozumění, tolerance i kritičnosti k projevům vlastním i ostatních lidí a zvláště k projevům výtvarné kultury a umění.

Základními prostředky pro naplňování cílů výtvarné dílny je výtvarně estetické vnímání, pozorování a reagování na vnější a vnitřní podnět; laborování, hra a experimentace s výtvarnými prostředky a objevování jejich výrazových možností; hledání tvořivého řešení konkrétních lidských problémů prostřednictvím výtvarně výrazových prostředků; objevování výtvarných kvalit a hodnot ve světě přírody, kultury a umění; postupné chápání, osvojování a používání výtvarných znakových systémů (Komrska, Pastorová, Šamšula 2001).

Tento předmět je vyučován převážně v ateliéru na odloučeném pracovišti ZUŠ. Může však také probíhat na školní zahradě, v přírodě, ve městě i v galerii či muzeu, a to dle počasí či stanoveného tématu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu výtvarná výchova směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory ve výtvarném projevu
- učíme žáky naslouchat druhým, účinně se zapojovat do diskuse, vhodně reagovat na danou situaci
- učíme žáky plánovat a organizovat svoji vlastní práci
- učíme žáky vědomému a záměrnému využívání výtvarných postupů, výtvarných strategií
- vedeme žáky k rozvoji pracovních návyků
- vedeme žáky k respektu a ochraně našich tradic, kulturního dědictví
- vedeme žáky k tomu, aby využívali naučené postupy a dovednosti ve spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky k sebehodnocení, k práci s kritérii, k vlastní reflexi
- vedeme žáky k posouzení estetické stránky výtvarné práce s využitím patřičných argumentů
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- seznamujeme žáky s různými výtvarnými materiály, nástroji a jejich bezpečným používáním
- podporujeme spolupráci mezi žáky, vzájemný respekt; celoživotní zájem o výtvarné umění; kreativní, originální přístup a řešení
- podporujeme u žáků využívání různých komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci

- nabízíme žákům možnost výběru a využití digitálních technologií jako prostředků pro dosažení cílů nejen v učení, ale i běžném životě
- vybíráme pro žáky aktivity a činnosti v oblasti digitálních technologií, které povedou k usnadnění a zjednodušení pracovních postupů
- motivujeme žáky k vyjádření se pomocí digitálního obsahu; vytváření digitálního obsahu a další práci s ním

1. ročník

VÝTVARNÁ DÍLNA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-3-1-01	poznává základní výtvarné prvky	- linie, tvar, objem, barva - materiály, pomůcky a nástroje pro tvorbu	OSV – RSP, PSYH,K,KaK, EV - VČP
VV- 3-1-02	výtvarně zachytí svoji zkušenost a představu	- výtvarné vyjádření plošné: kresba, malba, grafika, koláž - výtvarné vyjádření prostorové: modelování, objekt - zařazení neobvyklých materiálů a nástrojů	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO K, KRE, ŘPRD, HPE
VV-3-1-03	pojmenuje rozdíly při vnímání různými smysly	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádření - rozvoj smyslového vnímání	
VV-3-1-04	vyjádří svoje dojmy z vnímání estetické tvorby	- komunikace ve skupině - osobní postoj	OSV -K
VV-3-1-05	popíše svou výtvarnou práci podle svých možností	výsledky vlastní tvorby	

2. ročník

VÝTVARNÁ DÍLNA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-3-1-01	rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvar, barva, objem, objekt, konstrukce	OSV – RSP, KaK, K EV - VČP
VV-3-1-02	zachytí svoji zkušenost i představu s využitím výtvarných prvků	výtvarné vyjádření plošné: malba, kresba, koláž, grafika	OSV - KRE

		- výtvarné vyjádření prostorové: modelování, konstrukce, objekt - zařazení neobvyklých materiálů a nástrojů - experimenty s materiály	
VV-3-1-03	volí různé prostředky vizuálně obrazného vyjádření na základě smyslového vnímání	typy vizuálně obrazných vyjádření a jejich rozlišení	
VV-3-1-04	popíše výtvarnou práci a porovná ji s hodnocením ostatních	- osobní postoj v komunikaci - komunikace ve skupině	
VV-3-1-05	popíše svoji vlastní výtvarnou práci	hodnocení a interpretace vlastního díla	OSV – K, HPE

3. ročník

VÝTVARNÁ DÍLNA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-5-1-01	uplatní výtvarné prvky při vlastní tvůrčí činnosti	prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, barva, tvar, světlo, prostor, kontrast, objem, konstrukce	OSV – RSP, K, KRE
VV- 3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- výtvarné vyjádření plošné: kresba, malba, koláž, grafika, neobvyklé techniky a jejich kombinace - výtvarné vyjádření prostorové: modelování, sochařské postupy, objekt, konstrukce - zařazení neobvyklých materiálů a nástrojů	OSV – KRE EV - VČP

VV-3-1-03	vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim • rozvoj smyslového vnímání • experimentování s výrazovými prostředky a materiály	
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• osobní postoj v komunikaci • odlišné interpretace výtvarného díla v rámci skupin	OSV – MV, ŘPRD
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• hodnocení a interpretace vlastního díla i děl ostatních • proměny komunikačního obsahu, záměr	OSV – K, HPE

4. ročník

VÝTVARNÁ DÍLNA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-5-1-01	pojmenovává, porovná zvolené výtvarné prvky a uplatní je při vlastní tvůrčí činnosti	• prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše i prostoru	OSV – RSP, SEaSO, PSYH, K
		• výtvarné vyjádření plošné: kresba, malba, grafika, koláž • výtvarné vyjádření prostorové: socha, plastika, reliéf, objekt, instalace • zařazení neobvyklých materiálů a nástrojů	EVVO - VŽP
VV-5-1-02	promítne vlastní zkušenost do výtvarné tvorby a reflektuje ji, výtvarně zachytí své pocity a prožitky	• osobní postoj v komunikaci – zkušenost, reflexe	OSV – SPaSP, PL, MV, K,HPE

		• odlišné interpretace výtvarného díla v rámci skupin • subjektivita	
VV-5-1-03	hledá a využívá vhodné prostředky v různých typech tvorby na základě svých vjemů	• typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim • rozvoj smyslového vnímání	
VV-5-1-04	interpretuje a hodnotí výtvarnou tvorbu, inspiruje se jí	• interpretace uměleckých děl • diskuse, hodnocení, dialog o díle • inspirace v architektuře, užitém umění	OSV – ŘPRD, HPE, K
VV-5-1-05	mluví o díle, které vytvořil, vybral či upravil	• komunikační účinky uměleckého díla	

5. ročník

VÝTVARNÁ DÍLNA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztah a jiné)	• vlastní tvůrčí činnost • výtvarné prvky vizuálně obrazného vyjádření využité v prostorovém i plošném zobrazení • uspořádání prvků a objektů v ploše i prostoru • zařazení neobvyklých nástrojů a materiálů	OSV – RSP, SPaSP, PH, K OSV – KaK EVVO – VČP
VV-5-1-02	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• osobní postoj v komunikaci	OSV – MV, K, HPE MKV - KD

		• proměny komunikačního obsahu – záměr, proměny obsahu • interpretace výtvarného díla v rámci skupin – shody a rozdíly	
VV-5-1-03	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim – vnímání, motivace • smyslové vnímání	
VV-5-1-04	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	• subjektivita ve výtvarné činnosti	MKV – KD, MUK OSV – K, HPE
VV-5-1-05	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• interpretace uměleckých děl • inspirace v různých oborech • diskuse, dialog o uměleckých dílech, hodnocení	
VV-5-1-06	nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• komunikační účinek vlastní výtvarné práce	OSV – K, MV, HPE

5.2.3 Kompetenční blok

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Kompetenční blok je zaměřený na podporu **čtenářské gramotnosti** a jejího rozvoje. Cíle tohoto předmětu se velmi úzce prolínají s cíli, které si stanovujeme ve vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace, v předmětu český jazyk a literatura, a to v oblasti Komunikační a slohová výchova a Literární výchova. V kompetenčním bloku klademe důraz na **schopnost** správně **porozumět čtenému textu**. Tuto schopnost (dovednost) můžeme považovat za jednu z nejdůležitějších v procesu učení. Kompetenční blok by měl poskytnout žákům **osvojení si čtenářských strategií**, které odpovídají čtenářským dovednostem. Jsou to postupy, které čtenáři pomáhají, aby lépe a správně porozuměl čtenému textu. Naším cílem je, aby se žáci **naučili pracovat se strategiemi vědomě**. Aby věděli, kdy mají které použít, a hlavně aby přemýšleli, proč a jak by je měli použít. Chceme dovést žáky k tomu, aby se stali samostatnými čtenáři, kteří se dokážou na věci dívat z různých úhlů pohledu, jsou zvědaví a jsou celoživotně motivovaní ke čtení. Součástí obsahu tohoto předmětu je i integrace průřezového tématu **Osobnosti a sociální výchova** (oblasti - osobnostní a sociální rozvoj). Jednou z možností realizace obsahu předmětu je pravidelné zařazování čtenářských dílen a čtenářských lekcí. ČD zajišťují efektivní způsob, jak žáky rozečíst a motivovat k vlastní pravidelné četbě. Mají zde prostor pro samostatné souvislé čtení beletristických knih dle vlastního výběru, které je doprovázeno reflexí a sdílením čtenářských zážitků se spolužáky. Součástí ČD jsou také čtenářské lekce, které jsou zacíleny na téma nebo myšlenku, které jsou aktuálně pro žáky důležité z hlediska procesu učení.

Kompetenční blok je volitelným vyučovacím předmětem pro žáky 1. stupně v celkové dotaci 5 hodin týdně, všechny hodiny jsou disponibilní. Tento předmět je vyučován převážně v kmenové učebně, pro realizaci některých aktivit využíváme v případě příznivého počasí i školní zahradu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v předmětu kompetenční blok směřují k utváření a rozvoji klíčových kompetencí

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory (podpořeny logickými argumenty) v písemném i ústním projevu
- učíme žáky naslouchat druhým, účinně se zapojovat do diskuse, vhodně reagovat na danou situaci
- učíme žáky pracovat s informacemi - jejich vyhledáváním, tříděním, propojením, systematizací a efektivním využíváním v potřebné situaci
- učíme žáky vědomému a záměrnému využívání čtenářských strategií
- podporujeme u žáků využívání různých komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci
- vedeme k porozumění různých typů komunikačních prostředků (textů, záznamů, nonverbálních způsobů komunikace), na které žák reaguje a využívá k vlastnímu rozvoji
- vedeme žáky k tomu, aby využívali získané komunikativní dovednosti k utváření potřebných vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, kdy je žák schopen samostatně myslet, učinit rozhodnutí, obhájit jej a uvědomit si zodpovědnost za svoje rozhodnutí včetně jeho hodnocení, ale také ke kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu
- vedeme žáky k sebehodnocení, páci s kritérii hodnocení, vlastní reflexi
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

- podporujeme kreativní, originální přístup a řešení
- podporujeme spolupráci mezi žáky, vzájemný respekt
- podporujeme celoživotní zájem a motivaci ke čtení

1. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-1-03	naslouchá a přiměřeně věku i zkušenosti reaguje na mluvčího	• naslouchání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, MV
ČJL-3-1-05	mluví srozumitelně	• základy techniky mluveného projevu	
ČJL-3-1-06	domluví se s dospělými i ostatními dětmi	• vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – K, KaK, ŘPRD
ČJL-3-1-07	vyjadřuje v mluvené řeči svoje zážitky	• komunikační situace	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-3-01	poslouchá a naslouchá čtenému textu přečte literární text přiměřený věku přednese krátký literární útvar	• poslech, naslouchání • čtení textů • tvořivá práce s literárním textem	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, KRE, MV, K, KaK,
ČJL-3-3-02	reprodukuje text na základě svých možností	• volná reprodukce textu	
ČJL-3-3-04	interpretuje literární dílo přiměřeně svému věku	• jednoduché literární žánry a tvořivá práce s nimi	OSV - KRE, ŘPRD, HPE

2. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy

ČJL-3-1-01	přečte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu	slovo, věta, souvětí, text	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, KaK, ŘPRD, HPE
ČJL-3-1-03	poznává základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické a věcné naslouchání - komunikační pravidla	OSV - K
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	základy techniky mluveného projevu	
ČJL-3-1-05	mluví přiměřeně rychle, plynule a srozumitelně	základy techniky mluveného projevu	
ČJL-3-1-06	používá verbální i některé neverbální prostředky řeči v obvyklých situacích	vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – K, MV, RSP
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	komunikační situace, žánry	OSV – K
ČJL-3-1-10	napiše věcně jednoduché sdělení	žánry písemného projevu	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-3-01	čte a přednáší (z paměti) literární texty vzhledem ke svým možnostem a věku	zážitkové čtení a naslouchání	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce textu	OSV – KRE, KaK, MV
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	základní literární pojmy, druhy a žánry	
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	jednoduché literární žánry a tvořivá práce s nimi	OSV – KRE, SPaSP

3. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	praktické čtení	
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické a věcné naslouchání - komunikační pravidla - mimojazykové prostředky řeči	OSV – K, MV
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- vyjadřování závislé na komunikační situaci - mimojazykové prostředky řeči	OSV – RSP, SEaSO, PSYH, MV, KaK, ŘPRD, HPE
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- žánry písemného projevu - úprava písemného projevu	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-3-3-01	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	zážitkové čtení, naslouchání i přednes	OSV – K, MV,
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- základní literární pojmy, druhy a žánry - pohádka	OSV – KRE, ŘPRD, HPE

4. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-1-01.1	navrhne vhodný nadpis	nadpis; věcné čtení	
ČJL-5-1-01.2	posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení	čtení jako zdroj informací	OSV – ŘPRD, HPE MV – KČVMS

ČJL-5-1-01.4	vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	čtení jako zdroj informací, orientace v textu	
ČJL-5-1-02.1	vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu	věcné čtení	
ČJL-5-1-02.2	vypíše z textu požadovanou informaci	informace v textu	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-3-01.1	zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku	- tvořivé činnosti s literárním textem - prezentace přečtené knihy, čtenářský deník - hodnocení	OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, KaK, ŘPRD, HPE
ČJL-5-3-01.2	řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem		
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je		
ČJL-5-3-02.1	přednese a volně reprodukuje text	volná reprodukce textu, přednes	
ČJL-5-3-04.1	rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka	- základní literární pojmy - pohádka, pověst, bajka - poezie, próza	
ČJL-5-3-04.2	rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza		
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy		

5. ročník

KOMUNIKAČNÍ A JAZYKOVÝ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-1-01.3	posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu	věcné čtení s porozuměním	

ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		
ČJL-5-1-02.3	rozhodne, které informace jsou pro daný text podstatné/nepodstatné	podstatné informace a jejich záznam	OSV – ŘPRD, HPE MV – KČVMS
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává		
ČJL-5-1-03.3	sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržением dějové posloupnosti	dějová posloupnost příběhu, jednoduchého sdělení	OSV – K, KaK, KRE,
ČJL-5-1-03.4	vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce		
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
ČJL-5-3-02.2	vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	- volná reprodukce - tvořivá činnost s literárním textem	
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma		OSV – RSP, SPaSP, SEaSO, PSYH, KRE, MV, KaK, ŘPRD, HPE
ČJL-5-3-03.1	rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka), b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	- umělecké texty (poezie, komiks, pohádka) - neumělecké (naučný text, návod k použití)	
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů		

5.3 Nepovinné předměty

5.3.1 Sborový zpěv

Nepovinný předmět Sborový zpěv je určen pro žáky 2. – 5. ročníku. Je zaměřen především na zpěv jednohlasých písní, kánonů, vícehlasých písní z různých stylových žánrů a období, s přihlédnutím na věkové rozpětí žáků. Je vyučován v jednodinové týdenní dotaci ve třídě s klavírem, v letních měsících případně na školní zahradě nebo v parku. Výchovné a vzdělávací strategie jsou identické jako v povinném předmětu Hudební výchova.

SBOROVÝ ZPĚV, 2. – 5. ROČNÍK		
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo
x	je seznámen s hlasovou hygienou a funkcí rozezpívání před pěveckým výkonem	• nasazení tónu, brumendo, hlavový tón, hlasové rejstříky • stranný pohyb a prvky protipohybu • stranný pohyb s protipohybem a prvky paralelního pohybu
x	žák vnímá melodii druhého hlasu společně s melodií svého hlasu	• rovnoměrné uplatnění stranného pohybu s protipohybem a paralelním pohybem
x	žák je seznámen s kánonem jako jednoduchou polyfonií	• kánonické písně s oporou i bez • cantus firmus s částí, nebo zcela ve spodním hlase • volně rozvíjený kontrapunkt ve spodním hlase • komplementární rytmus a volná imitace
x	žák zazpívá jednoduchý kánon společně se sborem, dokáže se svým hlasem udržet intonačně dobře svůj hlas	• křížení hlasů, soulad kontrapunktu s cantem firmem v uvolněném pohybu
x	žáci zazpívají lidové písně v lidovém dvojhlase	• sborový dvojhlas • sborový dvojhlas se sólem jako prvek trojhlasu • přechod od dvojhlasu k trojhlasu pomocí stranného pohybu, nebo protipohybu

5.3.2 Ateliér výtvarné výchovy

Ateliér výtvarné výchovy nabízí široký záběr výtvarných technik v oblasti kresby, malby, grafiky a prostorové tvorby. Je zaměřen na omezený počet žáků 2. – 5. ročníku, kteří zde mají prostor rozvinout své mimořádné nadání. Je vyučován ve dvouhodinové týdenní dotaci převážně v ateliéru na odloučeném pracovišti ZUŠ. Může však také probíhat na školní zahradě, v přírodě, ve městě i v galerii či muzeu, a to dle počasí či stanoveného tématu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina. Výchovné a vzdělávací strategie jsou identické se strategiemi povinného předmětu výtvarná výchova.

ATELIÉR VÝTVARNÉ VÝCHOVY, 2. – 5. ročník		
Kód OV	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, barva, tvar, světlo, prostor, kontrast, objem, konstrukce
VV- 3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• výtvarné vyjádření plošné: kresba, malba, koláž, grafika, neobvyklé techniky a jejich kombinace • výtvarné vyjádření prostorové: modelování, sochařství, postupy, objekt, konstrukce • zařazení neobvyklých materiálů a nástrojů
VV-3-1-03	vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim • rozvoj smyslového vnímání • experimentování s výrazovými prostředky a materiály
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• osobní postoj v komunikaci • odlišné interpretace výtvarného díla v rámci skupin
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• hodnocení a interpretace vlastního díla i děl ostatních • proměny komunikačního obsahu, záměr

5.3.3 Náboženství římskokatolické

Předmět náboženství rozvíjí a podporuje základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Rozvíjí zodpovědný postoj žáka vůči sobě, světu i Bohu. Umožňuje přístup k biblickému poselství, ke křesťanské tradici, seznamuje s křesťanským způsobem života a pomáhá při hledání základních lidských hodnot a orientaci v tomto světě.

Náboženství římskokatolické je vyučováno podle platných předpisů římskokatolické církve a Zákona č. 561/2004 Sb., § 15. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zpracovává učitel náboženství podle platných osnov vydaných Českou biskupskou konferencí v roce 2004 nebo podle osnov schválených diecézním biskupem a podle Kompendia katechismu katolické církve, vydaného Karmelitánským nakladatelstvím v Kostelním Vydří v roce 2006.

Předmět je **nepovinný** a je nabízen žákům všech ročníků. Podle počtu přihlášených žáků se dělí na skupiny. Předmět je realizován, pokud se k němu přihlásí alespoň 7 žáků školy. Vyučování má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Výuka probíhá převážně ve třídách, někdy mimo školu, např. kostel, příroda. Nejčastější formou výuky je vyučovací hodina. Výuka probíhá ve školní třídě 1x týdně 1 vyučovací hodinu

NÁBOŽENSTVÍ ŘÍMSKOKATOLICKÉ			
Ročník	Očekávaný výstup / Dílčí výstup	Učivo	Průřezová témata / přesahy
1.	učí se s důvěrou prožívat události liturgického roku ve společenství církve uvědomuje si hodnotu křesťanství objevuje a poznává hlavní biblické postavy a chápe je jako vzory pro svůj život	- rozvoj pozitivního vnímání světa, schopnost důvěřovat a slavit liturgický rok - liturgický rok (Velikonoce, Vánoce, advent) - první seznámení s Biblí - život Ježíše	ČJS- MKŽ, LČ, RP; JJK MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
2.	poznává, jak Bůh působí v dějinách spásy orientuje se v biblické zprávě o stvoření a v základech dějin spásy, které se dotýkají základů lidského křesťanského života	- řád stvoření, dějiny spásy - základní biblické příběhy z počátku dějin spásy - liturgický rok a jeho symboly - evangelijní příběhy Ježíšova života	ČJS – LČ, JJK MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení OSV – MV, K, HPE,
3.	disponuje k přijetí svátosti smíření a svátosti eucharistie	- příprava ke svátostem - Desatero božích přikázání	ČJS – LKN, LČOSV

	rozumí svátosti eucharistie jako setkání s Kristem chápe Desatero jako pravidla, která pomáhají ke šťastnému životu	• mše svatá, seznámení s liturgickým prostorem kostela	
4.	prohlubuje prožívání přijatých svátosti a poznává své místo ve farnosti a v práci pro druhé rozumí základnímu křesťanskému postoji víry, naděje a lásky disponuje základními vědomostmi o biblické zvěsti o křesťanském učení rozumí základním druhům modlitby	• společenství, liturgie mše svaté s důrazem na společenství • Bible • příklady svatých a současné vzory (světla pro druhé) • Horské kázání- blahoslavenství • modlitba	JJK; UK; OSV – KaK, K
5.	poznává víru jako schopnost odpovídat na životní výzvy následováním příkladu Ježíše Krista, životem ve společenství církve a spoluvytvářením světa chápe základní historické souvislosti vzniku a rozvoje křesťanských slavností a svátků, národních světců a je otevřený k přijetí jejich života je schopen si klást otázky a hledat řešení, uvědomuje si i svoji ohraničenost a své vlastní rozpory	• víra jako odpověď člověka na Boží volání, svátosti • objevení domova a vyjití na cestu k Bohu • národní patron, národní světcí	ČJS – LČ; JJK OSV – pomáhající a prosociální chování OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí
6.	rozvíjí svou osobnost v zakotvení ve světě, v Bohu a ve vztazích k druhým lidem; získává přehled o základních oblastech křesťanské víry přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a je připraven šířit ji dál reflektuje vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou a umí poznat vzorec jednání, který	• systematizovat znalosti základních oblastí křesťanské víry z prvního stupně a připravit je k prohlubování: ○ dějiny spásy ○ základní modlitby ○ liturgický rok	ČS; JJK; ČZ; ČP

	vnáší do situace vyhroceného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat		
7.	učí se základním prvkům komunikace a prohlubuje je do schopnosti vidět za viditelným Boží svět a vstoupit s ním do vztahu; prohlubuje své chápání a prožívání svátostí ve společenství církve a svou víru, naději a lásku	• zpráva o stvoření • spoluzodpovědnost • práce s biblí • literární styly • svátosti jako gesto, slovo a materie • Vánoce a Velikonoce jako projev Ježíšova přijetí údělu chudoby a bolesti • liturgie mše svaté • eucharistie • biřmování	JKK OSV – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální MKV – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
8.	učí se stát před Bohem se svými pozitivními i negativními stránkami vlastní osobnosti a dokázat prožít hodnotu Božího odpuštění a smíření; prohlubuje citlivost vlastního svědomí, poznává principy křesťanské mravnosti a je připraven k jejich uskutečňování	• výchova svědomí • Desatero a jeho naplnění v ideálu křesťanské lásky • svátost smíření • Boží království	JKK
9.	učí se klást si existenciální otázky a neztrácet chuť hledat náboženskou odpověď; disponuje k udržení si a obhájení důvodů křesťanské naděje tváří v tvář náboženské pluralitě současného světa	• křesťanský smysl utrpení • světová náboženství • ekumenismus • formy křesťanské spirituality	ČZ

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Způsob a kritéria pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Za první pololetí může škola vydávat žákovi výpis z vysvědčení; na konci druhého pololetí vydává vysvědčení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, případně slovně nebo kombinací obou způsobů. Ze znění slovního hodnocení musí jednoznačně vyplývat, zda žák/žákyně postupuje, či nepostupuje do vyššího ročníku. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková. **Průběžná klasifikace** se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. **Klasifikace souhrnného prospěchu** se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snázivosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Pravidla pro stanovení jednotlivých stupňů klasifikace jsou konkretizována ve školním řádu.

Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

6.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje se jím sebeúcta a sebevědomí žáků.

Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- a) co se mu daří,
- b) co mu ještě nejde,
- c) jak bude pokračovat dál.

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

